

<sida1> Rippisaarna sairalle, joka on uskomasa, ja on valmis kuolemaan.
1850

Jesus sanoi Opetuslapsille: Minä olen se totinen viinapuu, ja minun Isäni on peltomies. Jok[-]kainen oxa minusa, joka kanda he[-]delmän, Hän puhdistaa, että se kannais runsaman hedelmän. Johan. Ev. 15: [<1> överstrykt tecken] 2

Me kuulema näistä Vapahtajan sanoi[s]ta, että viinamäen Isändä korja ja puhdistaa niitä oxia, jotka hedelmän kanda[-]vat. Me ymmärrämme, että hedelmälliset oxat ovat oikeat Jesuxen Opetuslapset, jotka imevät nestettä siitä totisesta viinapuusta: se on senkaltaiset ihmiset, jotka ovat ei ainoasta[n]sa heränneet, vaan myös armoitetut ja siinä kallimasa uskosa pysyväise[t] olleet. Sen kaltaiset oxat on Herra ai[-]konut puhdistaa, että he runsaman hedelmän kandaivat. Tämän puhdistuksen kansa ymmärtää usk[on] koetelemus. Sillä joka jo pesty on ei hän tarvitse muutta, kuin ett[ä] ainoastans jalat pestään, niin hän on kokonans puhdas. mutta se puhdistus josta Jesus tässä paikassa puhuu [t]apahtu uskon koetelemuksessa. <sida2> Ja missä pä Christityn usko paremmin koetellaan kuin kuolemasa? Se josta usko kestä kuolemasa, on kaikkein Christityin koetelemuksen jälkeen autuas ajasa ja ijankaikkisudessa. Jollei kuolevaisella ole niin paksu oma tundo ettei hän tiedä synnistä mitään ja niin vahva kuollut usko, ettei kuolemakan jaxa sitä tärkeää. Koska nyt Jesus sano Opetus lapsillensa: Minä olen se totinen viinapuu, ja Te olette oxat, jokkaisen oxan Minusa, joka hedelmän kanda, Hän puhdistaa että se runsaman hedelmän kannais: niin hän tarkoittaa senkaltaista sjelun tilaisuutta, josta se Taivallinen peltomies on jo Pyhän Hengensä kautta vaikuttanut totisen katumuksen ja parannuksen. Se on yksi ihminen, joka on herännyt, <sida3> ja on tullut syndiänsä ja pahudensa tuntemaan, ja on Myös Elävän Uskon kautta istutettu siihen totiseen ja elävään viinapuhun, Christukseen, josta uskosa hän tekee hedelmän, nimittein sen kaltaisen hedelmän, joka oikeaan Christillisyyteen kuulu[.] Semmoinen on totisesti yksi hedelmällinen oxa siinä totises[s]a viinapuusa.

Mutta nyt tulle uskon ko[e]telemus, koska Hän sano: jok[-]kaisen oxan Minusa, joka hedelmän kanda Hän puhdi[-]sta, että se runsaman hedelmän kandaivat. — Tämä uskon koetelemus tapahtu vastoin[-]käymisten kautta, vainon ja kärsimisen kautta, mutt[a] erinomatain kuoleman kaut[a,] koska kuoleman Engeli tule leikamaan viinapuun oxat: silloin koetellaan christity[n] usko; silloin tapahtu se viimei[-]nen puhdistus. <sida4>

Nyt on kuoleman Engeli tullut leikamaan viinapuun oxat. Nyt on Viinamäen Isäntä tullut hakemaan hedelmän viina[-]puun oxista. Nyt on se viimeinen puhdistaminen tullut. Jokkaisen oxan Minusa, joka hedelmän kanda, Hän puhdistaa, että se runsaman hedelmän kannais.

Älä usko veikoinen oxa, että kuin sinä kerran olet istutettu siihen totiseen ja elävään viinapuhun, et tarvitse enää puhdistusta. Ei se ole niin. Sinä tarvitset tosin puhdis[tus]ta ja korjaimista. Sillä harakat ja varixet ovat paskandanet sinun päällesi: sinä olet usein ollut valvomatoin ja huolimaton: usein on vihollinen tahtonut sinua nukutta: usein on mailman

rakkaus pakanut sydameen. kaikki nämät roskat ja virhet korjataan nyt pois: viimeinen puhdistus on tullut. Jos ennen olet ollut Mailmasa; niin pääset irti verisen kilvoituxen kauta[.] <sida5> Täällä tavalla puhdistu Hän oxat jotka hedelmän kandavat, että he runsaman hedelmän kandaisit. Kasvakat nyt viinapuun oxat. Kypsykät nyt pian Te punaiset viinamarjat: pian tule kuoleman Engeli leikamaan viinapuun oxat[.] Pian tulevat vierat Taivasta katselemaan viinapuita. Viina Mäen rakentaja on rukoillut sinun edestäs sinä hedelmätöin Fi[-]kunapuu! ja sinä [olet] sen esirukou[-]xen kautta saanut elä siihen päivän asti että se suuri viin[a] Mäen rakentaja on kaivanu[t] gravia sinun ympärillä, ja on sonnittanut sinun juurtas, ja korjanut sinun, ja sillä lailla on Hän saanut sinun hedelmän kandamaan, sinä hedelmätöin Fikunapuu. Ja nyt Hän tulle katsomaan Fikuna puutta, ongo siinä hedelmätä, koska hänelle on Nälkä. Ole nyt valmis andamaan Hänelle hedelmän; sillä tässä viinamäessä ej ole ennen kasvanut yhtään viina marja[.] <sida6> Mutta aivan muikiat marjat, joita Rietas on syönyt. Mutta nyt odotta Viina Mäen Isäntä pareman hedelmän tästä viinamäestä, josa Hän on niin paljon vaiva nähnyt, ja niin paljon työtä teenyt, Hän on rakendanut aidan hänen ympärinsä, ja gravia kaivanut, ja istuttanut mettä puun oxat siihen totiseen ja elävään viinapuhun; ja Herra on myös tässä viinamäessä rakendanut yhden pikkuisen viinakuurnan josa punaisia viinamarjoja puseretaan, että se makia viina, joka niissä on rupeisi ylitse vuottamaan, ja meidän toivome on, että se suuri viina Mäen Rakendaja saapi sammutta janonsa, sillä viinalla, joka näistä viinamarjoista on tuleva, koska he pannan viina kuurnaan, ja siinä puseretaan. Kasvaka Te hedelmelliset viina puun oxat! Kypsykät Te punaiset viinamar[-]jat, sillä kesä on lyhykäinen pohjan maalla. Pian tulle kuole<sida7>man Engeli leikamaan viinapuun oxat! että Hän sais panna niitä pöydällä, koska vierat tulevat Taivasta: ja Hän on sanova: maistakat vierat niitä marjoja, jotka ovat pohjan maalla kasvanet. — Ja sinä kuolevainen ihminen! Sinä olet yxi oxa viinapuusa, jonga kuoleman Engeli on tullut leikamaan. Jos ennen et ole sanonut hyvästi mailmalle; niin sano nyt hyvästi mailmalle, ja jätä kaikki joudavat ajatuxet pois! ja käännä sinuas Jumalan puoleen, ja rukoille kaikesta sy[dä]mestä, että se suuri ristin Kandaja ja Orjantappuroilla Krunattu Kuningas, Andais sinun jättä tämän mailman yhdesä autuallisesa hetkesä ja että sinä saisit pian Nähdä händä Zionin vuorella ulos valittuin keskellä. Älä enä laske Jesusta sinun silmistäs; vaan pidettä sinuas kiindiästi ja lujasti Hänestä. Ja koska sinä <sida8> viimeisen kerran täällä armon Ajasa saat vastan otta Herran pyhä Ehtollista, niin rukoille vielä, että Herra Jesus andais andexi, mitä sinä olet Händä vastan rikkonut ajatuxilla, himoilla ja haluilla, Hänen viattoman piinansa ja kuolemansa kautta; ja ole uskollinen kuolemaan asti, niin sinä saat Elämän krunun! kaikein Christityin silmät vartioitsevat tämän matkustavaisen päällä: he tahtovat nähdä, kuinga hän kostu sillattoman virran ylitse: Ja meidän toivome on, että sinä pääset pian istumaan Abrahamin, Isakin ja Jakobin kansa Taivan valdakunnasa. amen!

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida8> Rippi saarna yhdellä sairalle joka on ollut Christitty, Mutta on langenut pois armosta, ja tehnyt ehdollisia syndiä: Mutta on tauti vuotella taas heränyt, ja alkanut Uudesta katumusta tekemään; mutta ej jaxa uskoa että Jumala otta händä armoonsa.

Vapahtaja on andanut meille yhden ylösrakendavaisen esimerkin koska Hän puhu siitä tuhlajast[a] <sida9> joka oli saanut kallin tavarän ja omaisuden Isäldensä, mutta tuhlais [ja] haaskais sen menemään, koska hän e[i] pysynyt kotona, vanheman tygönä, mut[ta] meni vieralle maalla, ja tuhlais tavarän[sa] portoin kansa: ja koska suuri nälk[ä] tuli siihen Maakundaan, kusa tuhlaj[a] poika oli asumasa, andoi hän itsens[ä] yhden porvarin tygö, ja se porvari pani händä paimendamaan sikoja[.] ja tuhlaja poika pyysi ravitta itsensä rahvalla, jota siat söit, mutta ei kengä[än] andanut. Tämä muistelus tuhlajasta poh[ja]sta kuulu erinomatain niille jotka ovat haaskanet ja tuhlanet sen kalli[i]n tavarän ja omaisuden, jonga he ovat saanet isäldänsä. Ne ovat totisesti onnettomasa tilaisudesä, koska he viimein huomaitsevat, että he ovat sen kallin tavarän haaskanet. Mutta mistäs he ottavat sen haaskatun omaisuden takaisin? Jos tuhlaja poika olis pysynyt kotona Vanheman talosa, niin olis hän nyt ollut paremasa tilaisudesä. Mutta ej hän tytynyt olemaan Isän[-]sä huonesa, ja palvella isänsä vaan hän meni kauvas vieralle maallä, ja sjellä hän tuhlais omansa portoin kansa. mistäs nyt otat tuhlaja poi[-]ka sen haaskatun tavarän takaisin? Andavat kos portot takaisin, mitä sinä olet heille kuluttanut? Minä ajat[telen] että portot ej huoli sinusta <sida10> [Eivät] ne surkutele sinua, vaan enämän ne p[ilk]kavat sinua, koska olet köyhäxi ja vaivaisexi tullut. Mikäs nyt tulle tuhlajalle pojalle neuvoksi? Isä on vielä elämäsä, mutta se on kaukana; ja sinä olet karanut Isän huonesta, ja olet niin kauvas exynyt,ettej silmä enä näe ejkä korva enä kuule, misä hän on. Ja häpiä on tulla trasuperkelenä takaisin Isän taloon. Pikemin sinä menet sen ahnen porvarin tygö, joka panne sinua sikoja pai[-]mendamaan, mutta Polvari on niin ahnet, ettej hän anna sinulle ruoka.

Ajatele nyt kuolevainen ihminen kuinga huonomilla palvelioilla Isän huonesa on parempi tilaisuus kuin Sinulla. Sinä olet se tuhlaja poika, joka olet ennen saanut osan Isän tavarasta. Sinä olet saanut osan siitä turmelemattomasta tavarasta, jonga Taivallinen Isä sinulle annoi. Mutta sinä olet sen kallin tavarän ja omaisuden haa[-]skanut. Sinä olet mennyt Mailmaan, ja niin kauvas exynyt Ettej silmä näe ejkä korva kuule <sida11> misä hän on. Nyt sinä olet tullut köyhäxi ja vaivaisexi, ja ej kukan sinua surkutele; ej yxikän huoli enä sinusta. Lienne[-]kon se ahnet polvari, jonga palvelukseen sinä olet mennyt lienne[-]kö hän olla paras ystävä? andakos hän sinulle ruoka, koska sinä palvelet hänen sikojansa?. Minä luullen, ettej hän anna sinulle mitään. Nyt taita tulla tuhlajalle pojalle kuolema, ja onnetoin ijankaikkisuus seiso edesä.

Voj! sinuas onnetoin rauka! Sin[ä] olet tuhlanut sen kallin tavarän ja omaisuden, jonga Isä sinulle annoi. Sinä olet mennyt pois Isän huonesta. Sinä olet mennyt kauvas vieralle Maalle, kusa ej yxikän sinua surkutele. Sinä olet Mennyt Maailmaan, kusa ej kukkaan sinua armahda, ja viimein olet sinä tullut sikopai[-]menexi, ja ej yxikän anna sinulle ruoka. Nyt tulle

pian kuolema joka viepi sinua siihen avara[-]an ja onnettomaan ijankaik-
kisuuten josa ej pohja ole. O! tuhlaja poika! Muista nyt sitä endistä <si-
da12> [ai]ka, koska sinä rukoillit Isä ja sanoit: Isä! anna minulle osa
tavarasta! Ja Isä ej saattanut kiellä silloin, ettes rukoillit Händä. Mutta nyt
olet haaskanut kaikki portoin kansa. Ja nin kaukana olet Isän huonesta
ettej silmä näe ejkä korva kuule. kuingas luullet? vielä kos Isä on
elämäsä? Vieläkos Hän muista sinua? Ej Hän ole monen aikaan kuullut
sanomia sinusta. Mutta Hän on murhellinen sinun tähtesti. Ej hänelle ole
rauha ejkä lepoa, koska yxi hänen lapsistansa on exynyt met[t]ään. Isällä
on suuri muret sinun tähtesti. Hän on nyt ajatelemasa: kuka tiesi? Se
rauka on nyt nälkään kuolemasa? kuka tiesi? Mittän [Mettän] pedot
raattavat händä. kuka tiesi? Hän kylmetty alastoin rauka. Isä hake sinua
kadonnut lammas. Hän vaelda niitä raskaita ja vaivaloisia askeleita sinun
tähtes, ja verinen hiki tippu hänen pyhästä ruumistansa sinun tähtes. Hän
huutta sinua Sinain vuorella, punaisen meren rannalla, ja Jordanin virran
tygönä. Mutta sinä et ole kandanut Hänestä vaaria. Et ole lähättänyt
hänelle yhtän huokausta, eli rukousta, eli sanan[-]saattajata, <sida13>
että Isä olis saanut kuulla, misä surkiasa tilaisudesä sinä olet.

Ajatele nyt tuhlaja poika, kuinga monelle palvelialle Isän huonesä on
parempi tilaisuus kuin sinulla? Anna tulla tämä suuri ja autuallinen ajatus
mieleen, "minä nousen ja minä menen Isän tygö: ja sanon: Isä minä olen
syndiä teenyt Taivasta vastaan ja sinun edesäs! Engä ole mahdollinen
sinun lapsexes kutsutta, mutta anna minun olla niin kuin yxi huonoin
sinun palvelijoistas." Älä vivytele enä nousemasta ja mene[-]mästä Isän
tygö. Sillä nyt on vielä yxi lyhy ja arvamatoim kallis armon aika jäljällä;
mutta pian loppu nyt tämä lyhykäinen armon aika: pian tulle Kuolema,
pian tulle loppu! Mene siis Isäs tygö! jos Hän otta sinua vastaan, niin sinä
olet pelastettu. Ja minä luullen, että Hän otta sinua vastaan, semmoisena,
kuin sinä olet. Ej sinulle ole turva mualle. Ja koska sinä tulet trasu-
perkelenä Isän tygö: Niin Isä otta sinua ilolla vastaan ja teke haitä, ja
anda sinulle juhluvaa[-]tet, ja panne sormus käteen. Ja sitte tulle ilo Isän
huonesä. Sillä Taivan Engeleille tulle ilo yhdestä syndisestä joka hänensä
käändä ja paranda. <sida14> Ja nyt Hän kutsu sinua siihen suureen Ehtol-
liseen: viska nyt trasuperkele kaikki räpälet pois, ja ota häävaatet päälläs.
Paimendakaan Porvari itse sikojansa: Mutta mene sinä hopu[-]sta Isän
tygö: ja sano: Minä vaivainen syndinen ihminen!

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala
Universitetsbibliotek = originalet /

<sida14> Rippi saarna sairalle, joka on ollut Christitty, ja on langenut armon tilasta, mutta on taudivuotella hätinens, Kuinga hän autuaxi tulis.

Minä käyvin sinun ohitses ja Näin sinund veresäs Makavan ja sanoin sinulle: sinun pitää elämän koska sinä niin sinun veresäs makaisit.

Näin sanoi Herra Zionin tyttäreille (Hezekiel 16:) Ja tämä sana on sanottu Zionin tyttäreillä muistutuxexi, kuinga hyvä Herra teki koska Hän otti händä ylös maasta, koska tämä rauka makais veresänsä, ja oli niin huono ja kelvotoin, ettej yxikän kehdanut katsoa hänen päällänsä. Silloin sanoi Herra: sinun pitää elämän[.] Tämä vertaus on otettu luonnollisesta syndymisestä, vaika se kuulu hengellisiin. Zionin tytär on vielä syndymisen jälken sangen huono <sida15> ja kelvotoin. Hän maka veresäns; se on: veriruskiat synnit ovat ynnä hänen kansansa vuottanet vanhan ihmisen kohdusta; ja siinä veresä maka Zionin tytär, siihän asti, että Herra armatta händä, ja sano, sinun pitää elämään!

Mutta Herra osotta myös, mingingähden Zionin tytär on niin huono ja kelvotoin syndymisen jälkeen. Hän sano nimittein Hezekielin (16: 4) "Sinun sukus ei ole sinulda napa leikanet [leikannut], koskas synnyit." Ja kuinga pa hän sitte pääse vanhasta ihmisestä erinäns; koska Napa ej ollut leikattu? Ja ne sukulaiset ovat huolimattomat ollet, jotka ej ole ymmär[r]tänet Navan leikata varsin syndymisen jälkeen. Ja laviammalda sano Herra: "Niin et sinä myös saunoitett[u] vedellä, että olisi puhtaxi tullut[.]" Täsä taita olla oikia syy, minketähden Zionin tytär ej ole oikein puttaxi tullut sitä liivasta, joka on tartunut ihon aitin [äitin] kohdusta. Ja se taita Myös olla sukulaisten syy, ettej he ole laitanet saunavettä Zionin tyttäreille, varsin syndymisen jälkeen. Herra sano vielä <sida16> Zionin tyttäreillä: Et ole suoloilla tavoitettu [<tahvottu> skrivet ovanpå 'tavoitettu'], etkä kapaloihin kääritty. Se on huono asia, että Zionin tytär ej ole suoloilla tavoitettu; ja vielä huonompi, ettej ole kapaloihin kääritty. Kanaan maalla on brukattu vastasyndyneitä suoloilla hieroa; mutta täällä ej ole sitä maan tapa ollut. Kuitengin se saattais olla uudesta syndyneille tarpellinen, jos heitä hierottaisiin suoloilla, vaika se harvastelis heidän nahasansa joka vastasyndyneelle hyvin Ohukainen on. Ja koska Zionin tytär ej ollut kapaloihin kääritty, niin hän kynsi itsensä niillä terävillä kynsille, ja sitte hän parku. Mutta kaikki, kuin vasta syndyneille tervällinen on, pitäis meidän freistamaan, ettej hengellinen Kuolema tulis hänen päällänsä Muuttaman viikon perästä syndymisen jälkeen. Sillä Me Näemme, että hengellinen kuolema tahto niitä tappa, jotka varsin synnettämisen jälkeen ej ole saunoitettu Elämän vedellä, eli kapaloihin kääritty[.] Nyt taita olla hiljain ruveta <sida17> vanhoja lapsia saunomaan ja kapaloitsemaan, koska se ej ole tapahtunut varsin syndymisen jälkeen. Ja koska hengellinen Kuolema on sen pahempi paljon lapsia tap[-]panut näinä aikoina niin ej auta sanominen Zionin tyttäreille: "sinä et ole syndynyt." Sillä niin kuin tämä asia edespannan Hesekielin 16. luusa, ej ole Kysymys siitä, ongo tämä Zionin tytär syndynyt eli ej; Mutta siitä on arvellus, kummoisexi tämä

Zionin tytär on tullut syndymisen jälkeen. Sillä hänestä on kirjoitettu Raamatussa, että hän rupeis luottamaan kauneudensa päällä, niin kuin sanat kuuluvat Hesekielin 16: 15. "Sinä uskalsit sinun kauneutes! Ja ettäs niin ylistetty olit, teit sinä huorin. Zionin tytär rupeis tyckämän itsestensä, koska Herra oli hänen kaunixi teenyt. Ej muistanut enä, misä surkiasa tilasa hän oli, koska Herra löysi hänen veresäns makavan. Ej hän kauvan muistanut, mitä hyvä työtä Herra teki händä kohtaan, koska hän otti händä ylös hänen <sida18> [<hänen> överstrykt ord], ja pesi händä puhtaxi, ja andoi hänelle Kaunit vaattet ja sormuxet käteen, ja käädyt kau[-]laan, ja korvarengat korvaan, ja kunnian krunun päähän, niin kuin kirjoitettu on Hesek. 16. Kaikki nämät kaunistuxet oli Herra Zionin tyttärellä andanut. Ja viimein sano Herra (15. versy) "Mutta sinä uskalsit kauneutes."

Näistä sanoista kuulu nyt, mikä Zionin tyttären suurin vika on. Hänesä on Nimittein oma rakkaus ja oma vanhurskaus, ja ne vaikutta[-]vat hänesä niin, että tiettämätä ja tunde[-]mata, itsensä tundeminen katois, ja net viholliset yllytit händä unhottamaan heikouttans, ja uskaldamaan kauneutes. Oma rakkaus lyckäis hänele mieleen tain kaltaiset ajatuxet: täällä kauneudella minä saan vaikka mingekaltaisen miehen.

Mutta Muistatkos, kuka sen kaune[-]juden oli sinulle andanut? Sinun suku ej ole sinulda Napa leikanut, koskas synnyit, sillä ej kengän sinua surkutellut, että hän olis armahtanut sinua; mutta sinä heitetin kedolle. Niin ylönkatsottu oli sinu sjelus koska sinä synnyit. Mutta Minä käyvin sinun ohitses, ja näin sinun veresäs Makavan, ja sanoin sinulle: sinun pitä elämään. Ja minä <sida19> käyvin sinun ohitses, ja katsoin sinun päälläs, ja katso sinä olit täysikasvoi[-]nen. Niin minä hajotin hameni liepen ja peitin sinun häpyäs. Ja minä annoit itseni liiton sinun kansas sano Herra että sinun piti minun olemaan. —Kuulet kos nyt Zionin tytär, minge tähden Herra on sinua Armahtanut, ja korjanut, koska sinä makaisit veresäs? — Hän on sinua Armahtanut sita varten, että sinun piti Hänen Omansa Oleman, ja Hänen kansansa Avioliitton menemään. Mutta sinä rupeisit uskaldaman kauneutes, ja otit sinun Kunnia kalustas, jota minä sinulle andanut olin, ja teit niistä miehen kuvia itselles, ja teit huorin niiden kansa. Sinä annoit omalle vanhurskaudelle yhden osan Juma[-]lan Armosta; ja niiden kautta tulit sinä paljastetuxi. Ja koska sinä nyt olet paljastetuxi tullut kaikesta endisestä kaunistuxesta, niin että sinun häpys rupeisi Näkymän ej Ainoastans Jumalan mutta Myös ihmisten silmien edesä: niin pääsit riettan huorat sinua pilkamaan, ja sanomaan: "jo yxi korea Morsian kaatui rapak-[k]oon! Vapahtaja [+n morsian] <sida20> on tullut huoraxi, ja maka nyt paljastettuna, hi[r]viänä ja saastaisena Sonda tungion päällä.

Ja koska sinä nyt makat onnetoin rauka loasa ja rapakosa, etkä ole saattanut Mailmankan silmein edesä sinun pahudes peitä: niin ajatele nyt täällä sinun ajallas mitä sinun rauhas sopi. Armon aika rupea loppuman. sinä seisot haudan partalla, ja kaiki christityt surkutelevat sinua. Jos sinä vielä sanoisit heille: andaka minulle teidän yllystänne; silla minun lampuni sammu; niin he vasta[-]vat. Ej suingan, ettej meildä ja teildä puuttuis. Mene

paremin niiden tygö jotka Myyvät. Ja mikä pä olis viisaille neitsyille andamista, koska he makavat sekaisin tyh[-]män kansa. Mikäs nyt tulle neuvoksi koska sinun lampusti samma ja Ylkä on Morsiamensa kansa oven edesä? ja hoppu tulle lähtämän pois Mailmasta: ja huuto tulle: "katso Ylkä tulle. mengät tulos händä vastan" Onko sinulla nyt yxikän Ystävä Taivasa eli maan päällä, joka saatta sinua auta? —Ej maan päällä ejkä maan alla ole yxikän totinen Ystävä; mutta Taivasa on yxi, jonga sinä uskotoin <sid21> morsian olet ylönkatsonut, koska et pysynyt avioliitosas; Mutta annoit sydämes mailmalle ja Satanalle[.] Taivasa on yxi, joka on istunut verisaunasa sinun tählesti [tähtesti], ja on niin sotkenut viinakuurnan sinun tähtästi; ja on vaeldanut monda raskaita ja vaivaloisia askeleita sinun tählesti [tähtesti], ja on kandanut raskan kuorman sinun tähtäs, että sinun sjelus tulis pelastetuxi. Se suuri Ristin[-]kandaja ja Orjantappuroilla Kruunnattu Kuningas, jonga jalko[-]ja se syndinen vaimo kasteli ka[-]tumuxen Kyyneleillä, spitallisen Simonin huonesa: ja jonga hautaan Maria Magdalena on kurkistellut. Hän on se sjunattu vaimon siemen joka on Muser-tanut kärmen pään; ja Hän on se Taivallinen Ylkä joka riettän huoria korja, koska he kaikesta sydäimestä huuttavat: Jesu Davidin Poika! armahda meidän päällämme! Käännä sinuas Hänen puoleensa ja huuda, niin huonona kuin sinä olet, nimitein: paljastettu[-]na, rupisena, saastaisena. Kukas tiesi: Hän kuule sinun huokauxes ja sinun rukouxes, ja sinun valituxes! Hän on sanonut Zionin tyttäreillä <sid22> Sinä olet teenyt huorin monen Epäjumalan kansa; Mutta tule kuitengin jäl lens sano Herra. Ja koska olet viimeisen kerran maan päällä tulemasa siihän suureen Ehtolliseen, niin tule koko sydämellä, Jesuxen pöydällä, jä[-]tä kaikki joutavat ajatuxet mailmaan. ja katso sen päällä, joka syndisiä vaanhurskaxi teke! Ava sydämes, Jesus seiso oven edesä ja kolkutta. Kuolema vartioitse myös sinua, ja vihollinen katso jos hän voitais. Mutta meidän toivom[e] on, että se suuri sotasangari on voita[-]nut, ja ota nyt Jesusta edesvastajaxi Isän tygönä, ja kolkutta niin kovin, että [että] oven vartia kuule. Ja tee sinun synnin tunnustuxes seuravaisella tavalla. Mina vaivainen syndinen Ihminen.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida22>

Yxi Rippisaarna kuolevaisille

Minä olen halulla halajanut syödä tätä Pääsiäis Lammasta teidän kansanne, ennen kuin minä kärsin; sillä minä sanon teille, en minä suingan enä siitä syö, siihen asti, kuin se täytetään Jumalan valdakunnasa.

Näin sanoi meidän kallis Vapahtajame opetuslapsillen <sida23> koska hän istui syömään viimeisen aterian maan päällä. Hän tiesi kyllä, että se oli viimeinen ateria mutta met emme tiedä koska viimei[-]nen ateria tulle. Mutta sen me tiedämä, että se tulle, ja Kuka tiesi, se tulle aivan pian se viimeinen ateria; jos me silloin olisimme valmit astumaan ijankaikisuteen ja olisimme mahdolliset istumaan Abrahamin Isakin ja Jakobin kansa Taivan valdakunnasa, ja syömän Taivan leipä. Se ajatus pitäis oleman kaikille Rippivieraille, että se on viimeine[n] ateria Maan päällä, koska he syövät Pääsiäis Lammasta; ja ettej he syö enä muutta ruoka maan päällä, ennen kuin se täytetään Taivan valdakunnasa. Mutta monelle tahto viimeinen ateria olla kaukana, koska he istuvat syömään Paasiäis Lammasta. Sillä muuttamat ovat niin kiinni mailmasa, ettej he saatta ajatella, että se on viimeinen ateria maan päällä[.] Jos kaikki Rippivierat ajate[-]lisit, että se on viimeinen ateria <sida24> jota he nautitsevat maan päällä, niin he olisit paremin valmit astumaan ijankaikisuteen ja istumaan Abrahamin Isakin ja Jakobin kansa Taivan valdakunnasa ja syömään Taivan leipä. Mutta vihollinen jatkapi monelle Rippi[-]vieralle armon aika, ja lykkä heille mieleen, ettej Herran Ehtollinen ole viimeinen ateria maan päällä.

Ainoastans Muuttamat sairat, jotka makavat kuoleman edesä, tundeivat, että se on viimeinen ateria maan päällä, mutta ej kaikki sairat kan ole sentähden valmit astumaan ijankaikkisuteen, vaika he tundeivat että Herran Ehtollinen on viimeinen ateria, jota he nautitsevat täsä kuolevaisesa ilmaasa. Muuttamille sairaille on Mailma niin rakas, että se panne heitä toivomaan, että he paranevat tähän mailmaan. Mutta se toivo sais kyllä olla pois kaikilda sairailda, sillä se toivo on heille sangen vahingollinen. Mutta semmoinen <sida25> väärä toivo ej pitäis olemaan christityille tautivuotella, erinomalain [erinomattain], koska kuolema on oven edesä. Mutta se toivo on christityille, että he paranevat toiseen mailmaan, ja että he pääsevät pian kanaan luvatuun maahaan, syömään Pääsiäis Lammasta, udesa Jerusalemisa, ynna [ynnä] happamattoman leivän kansa, ja juomaan punaista viinaa Elävän viinapuun hedelmästä[ä] Jumalan paradisisä.

Ja sinä kuolevainen ihminen! Kuoleman sanansaattaja on tullut: Kuoleman Engeli on tullut leikamaan viinapuun oxat maan päällä. Pian tulevat vierat Taivasta katsomaan kuinga kaunis Jesuxen Morsian on. Ja tämä Herran Ehtollinen, jota sinä nyt olet vastan ottamasa on viimeinen ateria maan päälle. Sano nyt hyvasti Mailmalle, ja ole valmis lähtemään pois niin pian kuin käsky tulle. Meille on se toivo ja uskallus Jumalan, että se

suuri Ristin kandaja ja Orjantappuroilla kruunattu kuningas on valmistanut sinua vastaanottamaan ja nautitsemaa[n] hänen pyhä ruumista ja verta sjelus ylös rakennuxexi ja ijan<side26>kaikisexi autudexi: Ja niin kuin tämä nyt on viimeinen ateria maan päällä: niin sinun pitä syömän hyvin sydämes täyten, ettej tule nälkä ja jano, ennen kuin sinä kostut siihän suureen Ehtolliseen, kusa karitsan häät pidetään nyt ja ijankaikisesti amen! Tee nyt synnin tunnustus sanoden seura-
vaisella Tavalla: Minä vaivainen syndinen. j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala
Universitetsbibliotek = originalet /

<side26>

Rippisaarna sairalle, joka Ej ole koskan heränyt, mutta kuoleman pelvosa herä synnin tuntoon, ja tahtois autuaxi tulla, mutta ej voi, siitä syystä, että hän on lykänyt katumuxensa ylön hiljaisexi.

Älä viivyttä katumusta siihen asti, että sinä sairaxi tulet; ja älä viivyttä katumustas kuolemaan asti. Syrachi neuvoi muinen poikansa täällä tavalla; älä j.n.e. Mutta ej ole moni kuunellut tätä isällistä manausta, va[a]n niin kuin Syrachin aikana, moni surutoin poika ja moni surutoin tytär, lyckäis katumuxensa kuoleman asti, niin myös näinä aikoina moni surutoin poika [(]tytär) lyckä katumuxensa siihen asti, että hän sairaxi tulle <side27> ja silloin alkavat he mielestäns[ä] katumusta tekemään, koska he tuntevat ettej ole monda ti[i]ma[a] jäljellä. Muuttamat alkavat vasta haudan partalla katumusta tekemään, koska he tundeavat ettej auta potkia tutkainda vastaan. Mutta Syrachi sano: älä viivyttä katumus[-]tas siihen asti, kuin sinä sairaxi tule[t] sillä sairalle on taudista itsestensä tekemistä, ja ajatuxet menevät siihen kipiän paikkaan, ettej ole paljon aika ajatella sen päällä kuinga ja millä tavalla pitäis autuaxi tulemaan. Moni sairas tun[de] silloin, että se on mahdotoin enä ruveta vuovaamaan, koska ej ole voima ej sjelusa ejkä ruumisa; ej ole voima [r]ukoilemaan, ej ole voima huokamaan; ej ole voima kolkuttamaan Taivan oven päällä. Ej ole voima nostamaan ajatuxiansa ylös korkeuteen; vaan alas käsin kuolemaa paina ja sydändä paina ja ahdista. Silloin tundu niin kuin sydän olis jo paattunut: Se tundu, niin kuin Armon ovi olis jo suljettu. Se tundu niin kuin olis jo sydän niin kangiaxi tullut ettej saatta enä Jumalan sana <side28> vaikutta. Ja ongopa tämä väärä tundo? Koska kuolevainen duomitse itsensä Helvitiin, ongo pa hänellä väärä tundo? Minä luullen että se olis vasta väärä tundo, jos sairas sanois lapsillensa ja jälkeen eläväsille jos Te elätte niin kuin minä olen elänyt, kyllä tuletta autuaxi. Mutamat oman vanhurskauden palveliat jaxavat kyllä saarnata lapsillensa[:] jos Te elätte niin siviästi ja kunniallisesti kuin Minä olen elänyt, kyllä sitte tuletta aikan Jumalan kansa. Jos sairall[a] olis semmoinen tundo, että se kiitäis händä: se olis vasta väärä tundo.

Koska nyt monelle sairalle on niin raskas katumuxen tehdä tautivuotella, sentähden sano Syrachi: "älä viivyttä katumustas siihen asti, että sinä sairaxi tulet, vaan paranna itsiäs koskas vielä syndiä tehdä taidat." Mutta yhtä hyvin on Moni ihminen niin sokia ja paattunut, ettej hän usko tervänä ollesans näitä ja muita Raamatun paikoja, jotka puhuvat katumuxesta vaan lyckä parannuxensa siihen asti, että hän sairaxi tulle; ja silloin tulle hän vasta tundemaan todexi, mitä Syrach[i] sano, ettej pidäis yxikän sjelu oleman niin hullu, että hän lyckä parannuxensa siihen asti, että hän sairaxi tulleja niin kauvan kuin suruttomalla Ihmiselle on vähäisen toivoa, että hän pääse vielä paranemaan tähän <side29> mailmaan, lyckä

hän parannuxensa päivästä päivään, ja vuodesta vuoteen, siihen asti, että kuolema tulle pusertamaan uskotoinda sydändä kylmällä kädelläns: silloin peljesty tämä ylpiä ja voimallinen jalopeuran sydän ja sano: nyt on hiljan[.] Ja muuttamat suruttomat vielä vahvistavat tämän tuomion ja sanovat: "joka siihen asti asti on säästänyt parannuxensa, että kuolema tulle hänelle on tullut hiljainen katumus." ongos tämä väärä tundo, joka niin saarna? Minä luullen, ettej ole väärä tundo, vaikka suruttomat itse Ej usko, että hiljainen katumus heitä sautta. Mutta ussein koetelemus todista että se ihminen, joka on lykkänyt katumuxensa siihen asti [kuin] kuolema rupea hampaitansa Näyttämään, ej jaxa enä uskoa, että hän autuaxi tulle. Sillä siinä tilasa tulle vielä oman vanhurskauden perkele päällä kandajaxi ja sano: koska ennen et ole katunut niin ole nyt katumata; koska ennen et ole huokanut, niin ole nyt huokamata; ja koska ennen ett ole kolkuttanut armon oven päällä, niin ole nyt kolkuttamata. Ej Jumala enä kuule sinun huokauxes, koska sinä olet niin kaukana hänestä. Ajatele sinäkin kuolevainen ihminen, kuinga työläs on sinun tehdä katumuxen täsä tilaisudesä, koska nuorempana ja tervänä ollesas, et ole hakenut silmeinsä voidetta. Monda kerta olet sinä kin kutsuttu häihin, mutta et ole tahtonut tulla. Monda kerta olet istunut kuurona ja mykänä Herran huonesä, kusa sinua on kutsuttu parannuxeen, mutta et ole mitään kuullut. kuurolle ja mykällä on <sida30> Jumalan sana saarnatu. Monta kerta olet sinäkin kumartanut polviasti Herran Jesuxen altarin juureen, ja teenyt kallita parannuxen lupauxia suulla kuitengin, mutta sinne net lupauxet on jäänet. Jos vielä olisit joskus itkenyt Herran huonesä niin ne kynelet ej ole vaikuttanet mitän; vaan sinne net on jäänet ja kuivanet.

Ajatele nyt perhän sinä kuolevainen ihminen, kuinga paljon on mennyt hukkaan niistä sjunatuista siemenistä, joita Siemendäin Herra on kylvänyt tämän kirotun Maan ja kivistöön päällä. Jumalan sanat ja Vapahtajan kynelet on putonet niin kuin raket kaljamaan päällä. Ajatele perän kuinga sinä olet elänyt nuorudes aika, suruttomuudesä, tottelemattomuudesä, Mailman turhudesä, koreudesä, juopumuxesä, kirouxisa, riidasä ja tappeluxisa, varkaudesä ahneudesä, haureudesä, Jumalan sanan ylönkatsesä, pyhän päivän rikkoja ja Jesuxen ristin vihollinen. ah! kuinga hauska nyt olis kuolla, jos kaikki nämät kauhixet olis jäänyt tekemätä?

Nyt sinä seisot haudan partalla. nyt sinä Näet, kuinga tämä lyhy ja kallis armon aika on kulunut kaikesa Mailman turhudesä. Se endinen kolo ja kauhixavainen elämä on <sida31> maaluttu sinun silmeinsä eteen. Ja se loppumatoimijankaikkisuus on pian tulelva [=tuleva] ynnä kuoleman kansä sinun päällä. Kuolema tulle pian katkaisemaan Elämäs langa. Nyt sinä ottaisit ilolla takaisin ne kallit armon hetket, joitas olet mailman turhudesä kuluttanut ja käyttäisit paremin kuin ennen jos se olis sinun vallasas. Mutta ne kallit armon hetket ej tule koskan takaisin. Vaan nyt on ainoastans tämä painava kysymys

edesä, kuinka nyt pitä käymään, koska sinä pian olet pois menevä täällä? Mikäs nyt tulle neuvoxi matkustavaiselle, joka ej ole vielä valmistanut evästä pitkälle matkalle?

Tämä on yxi painava hetki sinä kuole[-]vainen ihminen ja ijan-kaikisuuteen matkustavainen kukas kuule sinun huokauxes, jos rupeisit huokamaan? Kukas kuule sinun valituxes jos rupeisit valittamaan? Ej löydy yxikän maan päällä, eli Maan alla joka kuulis joka sinua auta kuoleman kahleista. Mutta Taivaasa on vielä yxi, joka saattais sinua auta, jos sinä tottisit Hänen tygönsä tulla, koska olet niin kovin händä pilkanut ja ylönkatsonut. Taivaasa on vielä yxi tuntematon ystävä, jonga haavoja sinä olet kiskonut ja raattanut, jonga kyynelet sinä olet pilkanut, jonga verta sinä olet Tallanu[t] jonga sydändä sinä olet haavoitanut, se suuri Ylimmäinen pappi ja Orjantappuroilla krunattu kuningas jonga sinä olet Mailman joukon [kanssa] <sida32>ristin naulinut. Hän on vielä elämäsä vaika Hän on kuollut sinun tottelemattomudes tähden, ja sinun vastahakoisudes tähden. Jos jaxaisit vielä huutta niin korkialla äänällä, että Ääni kuuluis Taivaiseen. Kukas tiesi Hän liiku vielä surkutelemisesta ja armahtelemisesta, ja katsois sinun päälläs niin kuin Hän muinen katsoi sen katuvasen Ryövarin päällä; sinä olet kuitengin hukasa, jos et pakene pian Hänen tygönsä kyyneleillä ja huokauxilla: Ej sinulla nyt ole turva mualle. Siinä nyt on sinulle ainoa turvapaika. Niin kumara siis sydämes ja mieles hänen puoleensa, ja rukoille nöyrällä, katuvasella ja särjetyllä sydä[-]mellä, että se armollinen Herra Jesus käännäis Hänensä sinun puolees, ja armahtais sinun, ja andexi andais sinulle niitä rumia ja kauhistavaisia töitä, joilla sinä olet hänen sydämensä haavoittanut, ja Hänen Helvitin piinan saattanut. Huuda nyt Sokia rauka, ennen kuin Jesus sivuti menne, ja sano: minä vaivainen j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida32>

Rippisaarna sairalle, joka vasta tautivuotella herää, ja on siinä kuoleman pelvosa alkanut pitämään muretta sjelustansa.

"Mitä hyvä minun pitä tekemän, että ijankaikkisen elämän saisin"? Tämä on yxi kysymys, jonga jokkainen pitäis kysymän Jesuxelda, mutta ej tämä painava autuden kysymys <sida33> tule mieleen, koska ihminen surutto- mana vaelda ijankaikkisuuteen, ja niin kauvan, kuin ihminen parhasa mie- huden voimasa on härämäsä mailman kansa, silloin ej tule tämä painava autuden kysymys mieleen; sillä ej surutoin ihminen Tärvenä ollesans muista kuolemata duomiota ja ijankaikkisuutta. Ej hän suruttomude[-] sans muista, että kuolema vartioit[-]se hänen askeleitans; ej hän malta mieleens, että joka askel, jolla hän polke tätä syndistä maatta, on yxi askel likämäxi hauta. Se on yxi suu[ri] synti, että ihmisen pitä oleman niin huolimatoin, koska hän on miehuden voimasa, ettej hän silloin pidä muret- ta sjelustansa, vaan elää silloin, niin kuin luondokap[-]pale, joka näke puukon tappajan [<ja> överstrykt ord] kädäsä, Mutta ej ymmärä pelättä että sillä puukolla händä tapetaan[.] Jos kuolema joskus pelättä hän[-]dä, ja kolkuttain hänen sydämensä päällä, Muistutta händä siitä tulevai[-]ses- ta edes vastauxesta. Ej hän ota vaa[-]ria armon kallista ajasta, vaan juoxe aina päättänsä myöden kadotuxeen. Ejkö nyt tundo soima sinua, sinä kuolevainen ihminen, koska sinä katselet endistä elämätäs, kuinga se on ollut turha ja kelvotoin? Sinä olet armon kaallista aika <sida34> kulutta- nut mailman turhudesä, haureudesä ja hekumaasa niin myös (juopumuxe- sa), kirouxesa riidoisa, tora[-]sa ja (tappeluxisa), varkaudesä, kateudesä koreudesä; mailman kunniata ja tavaroita olet sinäkin tahtonut koota ja olet Jesuxen ristin vihollinen ollut; kuurona ja Mykänä olet Herran huonesä istunut, ja olet Jumalan sanaa ylön katsonut: niin kuin luondokappale olet käynyt Herran ehtolliselle; mo[-]net kerrat olet teenyt parannuxen lupa- uxia, mutta samankaltaisena pakanana olet Herran pöydäldä tullut, kuin sinne mennesä olit. Mixet silloin ole kysynyt Jesuxel[-]da eli Christityildä ja matkustavaisilda ijankaikkisuuteen: Mitä minun pitä tekemään, että ijan- kaikkisen elämän saisin? Mutta ej ole siihän aikaan tämä painava autuden kysymys tullut mieleen; vaan nyt, koska kuolema on alkanut kovin ahdistaman sinun rindojas, olet sinäkin huomainut, että sinulla on yxi kuo- lematoin sjelu. Nyt sanon minä, koska sinä kuoleman näet silmäis edesä, nyt vasta rupeisit pelkämän, ettej taida olla helppo astua ijanckisuuteen [ijankaikkisuuteen], yhden turhan ja joudavan elämän jälkeen, kalvavalla tunnolla ja uskottomalla sydämellä. Nyt sinä näet syndis parka, että sinun endinen elämäs ej ole kelvanut Jumalalle; nyt <sida35> sinä tunnet, että se asia, jonga olis pitänyt tapahtuman ensimeisexi on jäänyt viimeisexi. Nyt vasta huomaitset, ettej ole Armon ovi auki kaikille pukille ja keiturille, eli suruttomille ja paattuneille: Nyt sinä Näet, että se porti on ahdas ja tie kaita, joka viepi elämään.

Mutta se olis vielä yxi suuri Juma[-]lan armo, jos nyt kan tulis sinulla hoppu, etsimään ja ikävöitsemään sitä kaitasta tietä; koska kuolema on

oven edesä, ja armon aika rupea loppuman. Jos nyt tulis sinulla hoppu kysymään, mistä tie mennä Taivai[-]sen. Jos nyt kan Avaisit sydämes Jumalan ennettäväiselle armolle; Jumala on ottanyt kiinni sinua synnin juoxusa. Jesus seiso nyt sydämen oven edesä ja kolkutta, jos sinä nyt jaxai[-]sit uskoa, että Jumala otta sinua vastan koska sinä tulet, nöyrällä, katuvaisella ja särjetylla sydämellä hänen tygönsä. kolkutta Nyt vaivainen Armon oven päällä niin kovin että oven vartia kuulle[.] huuda nyt vaivainen niin korkialla äänellä, että ääni kuu[-]lu Taivaiseen, kuka tiesi? Hän kuule vielä sinun rukouxes, niin kuin hän Armahti Katuvaista ryöväriä ristinn päällä, joka kuoleman kielisä rukoili sitä ristinnaulittua: "Muista minua koskas tulet valtakuntaas." Nyt on Herra Jesus mennyt valdakundaansa ja siellä hän huuta pyhän sanansa kautta ja christityin suun kautta: <side36> tehkät parannus syndiset! Mutta yxi surutoin ihminen, ej kuule sitä, vaan sano huuttajalle: et sinä ole andexi anda[-]ja; ja katsokon kukin itsiänsä. Silloin vasta, koska Armon aika loppu, koska ej ole enä Taivaiseen turva ejkä Mailmaan silloin tulevat christityt kin perän kysyty[-]xi, joita surutoin on ennen katsonut ylön, pilkanut ja vihanut: kaikki kuolevaiset täällä Ajalla neuvottavat christi[-]tyitä tykönsä ja kaipavat niitä.

O! sinä kuolevainen ihminen! Jos sinulla olis uskoa sinapin siemenen verta, niin sinä tundisit, että Jesus on vielä Elämäsä. Se suuri Ristinkantaja jonga sinä olet ennen ylönkatsonut, jonga kynelet sinä olet pilkanut, ja Hänen verensä tallanut. Se orjantappuroilla krunattu Kuningas, jonga sinä Jumalattomalla elämälläs olet ristinnaulinut[.] Hän on nyt se ainoa ystävä, Taivaasa ja maan päällä, jonga tygö sinun täyty nyt paetta, jos sinä tahdot pelastetuxi tulla. Pyhä Pavali on andanut oikian vastauxen tämän kysymyksen päällä: Mitä minun pitä tekemään että Minä ijankaikisen elämän saisin? niin Pavali [on] sanonut: Usko Herran Jesuxen päällä, niin sinä ja sinun huones tulet autuaxi.

kumara Nyt sinun sydämes ja mieles Herran Jesuxen puoleen, ja rukoille että hän, joka saatta kovat rinnat <side37> pehmittä, että Hän tekis sinun katumuxes totisexi, sinun parannuxes vakaisexi sinun huokauxes raskahaxi, ja sydämes palavaxi, että Hän andais sinulle andexi niitä raskaita ja kauhistavaisia syndiä joilla sinä olet Hänen mielensä rikkonut, ja hänen sydämensä haavoittanut, että Hän andais sinulle andexi sinun tottelemattomudes ja vastahakoisudes, hänen viattoman piinansa ja kuolemansa tähden, hänen haavainsa ja verihikensä tähden, kaiken sen tuskan ja vaivan tähden, jonga sinä olet synneilles Hänellä saattanut. valmista nyt lampusti jos siinä on oljyä. Riisu alasti, ja ota häävaatet päällästi. Sinä vajot kuitengin onnettomaan ijankkaisuuteen [ijankaikkisuuteen], jos et nyt ota Jesuxesta kiinni. Hän on luvanut, että hän otta syndisiä vastaan, koska ne tulevat nöyrällä ja katuvaisella sydämellä Hänen tygönsä. ota nyt Jesusta Edes vastajaxi Isän tygönä, ja koska sinä viimeisen kerran maan päällä astut Herran pöydällä, niin rukoille vielä Taivan kuningasta, että hän lisäis sinulle uskoa, että sinä tulisit osallisexi Herran Jesuxen ruumista ja verestä, sinun sjelus ylös rakennuxexi ja uskon vahvistuxexi, että olisit Mahdollinen istumaan Abrahamin Isakin ja Jakobin kansa Taivan valda[-]

LÆSTADIUKSEN HUONEPOSTILLAN KÄSIKIRJOITUS / Nro 6

]kunnasa, ja syömään Taivan leipä. kuule nyt Armollinen Samaritanus
Ryövarilda haavoitetun matkustavaisen huokaus! Minä vaivainen j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala
Universitetsbibliotek = originalet /

<sida38>

Rippisaarna yhdellä sairalle, jolla on yxi väärä luottamus Jumalan armon päällä, ja jolla on niin paksu kuollut usko, ettej kuolema jaxa ryöstä häneldä sitä kuollutta uskoa

Syrachin kirja 5. 6. Älä ajatele, Jumala on ylön laupias: ej Hän rangaise Minua; Minä teen syndiä niin paljon kuin minä tahdon.

Täsä paikasa on Syrachi selittänyt yhden suruttoman ja kuollen uskon tunnustajan ajatuxia. Semmoinen Armon varras ajatelle aina, että Jumala on ylön laupias. ej hän paiska ketään Helvetin. Mutta syrachi varoita poikansa, ettej hänen pidä ajateleman, että Jumala on ylön laupias. Älä ajatele sano Syrachi, älä Ajatele, että Jumala on ylön laupias ej hän rangaise Minua. Minä teen syndiä, niin paljon kuin minä tahdon. Nämät Jumalan pilkaja[t] ajatelevat kyllä niin, että Jumala on ylön laupias. Ej Hän suuttu vaika Mitä tehtäisin hänelle. Ja jos Syrachin Aikana on ollut paljon Armon varkaita, jotka ej ole ymmärtänet pelättä Jumalan vihaa, kyllä niitä on vielä nytkin semmoisia Armon varkaita, jotka luullevat, että Jumala on ylön laupias, ej Hän paiska ketään Helvetiin. Ja sen armon päällä he tekevät syndiä, sillä syrachi <sida39> on ilmoitanut heidän ajatuxiansa: he ovat Syrachin aikana jo sanonet: "Jumala on ylön laupias, ej Hän rangaise Minua; minä teen syndiä, niin paljon kuin minä tahdon." mistäs tiedät armon varras, että Jumala on niin laupias, ettej Hän rankaise sinua? Luullet koos, että Jumala on niin kuin yxi vanhin joka on itse varras: semmoinen varras puolusta lasten varkauxia, ja sano: Ej se ole niin vaarallinen. Eli luulet[-]kos että Jumala on niin kuin yxi vanha huora, joka ej pidä pahana että hänen lapsensa huoravat. Semmoinen vanha huora puolusta lastensa huorutta; ja sano: lapsen hulludesä se on tapahtunut. Semmoiset vanhemat, jotka itse varastava[t] ja huoravat, net kyllä ovat niin laupiat, ettej he nuhtelee lapsiansa varkaudesta ja huorudesta, vaan andavat andexi kaikki synnit lapsillensa ilman katumuxetta ja ilman paranuxetta, ilman tunnustamata, ja ilman andexi rukoillemata. Ja niiden var[-]kaiten ja huoran lapset saavat kyllä ajatella, niin kuin Syrachi kirjoita: vanhin on ylön laupias; ej hän rankaise minua; minä teen syndiä niin paljon kuin minä tahdon.

Mutta tämä väärä luottamus Juma[-]lan armon päällä on sängen vahingollinen; sillä Moni tulle sen väärän uskon kauta rohkiamaxi syndiä tekemään, niin kuin ne lapset, joiden vanhemat ovat itse huo[-]rat ja varkat, ovat rohkiat huora[-]maan ja varastamaan. Ej suingan semmoiset lapset pelkä, että <sida40> <että> vanhemat suuttuvat ja nuhtelevat heitä synnistä. Ej semmoiset huoran ja varkan lapset tarvitä pelätä että vanhemat <heitä> huoruden ja varkauden tähden ajavat pois huorat ja varkat talosta ja tekevät perittömäxi [perinnöttömiksi]. Semoisten huoraiten ja varkaiten van[-]hemaxi kos sinä panet Taivallista vanhinda? O! sinä vanha armon varras! älä Ajatele, että Jumala on ylön laupias; vaan ajatele paremin, että Jumala ej anna itsiänsä pilkata: ajatele paremin, että Jumala ej anna lapsiansa kasvata ylös ilman kurituxetta; sillä niin on Pavali kirjoita-

nut christityil[-]le: ketä hän rakasta, sitä hän kuritta. Ja että se lapsi, jota vanhin ej kuritta se on Äpära: ja Apäraxi kutsutaan Raamatusa kaikki Armon varkat ja kaikki kuollen uskon houkat, jotka luottavat Jumalan Armon päällä, vaika ej ole totinen katumus ja pa[-]rannus koskan tapahtunut. Sinä Armon varras! et sinä ole koskan tundenut Jumalan viha ja Lain kirousta: et ole koskan ollut senkaltaisessa katumuxesa, kuin Opetus lapset Jesuxen kuoleman jälkeen, joilda oli kaikki usko ja kaikki toivo loppu[-]nut. Etkä ole senkaltaisessa katumuxesa ollut, kuin Lutherus, joka tunsi tunnosans, että Jumala on Kova ja angara; että Jumala saatta niin hyvin vihainen olla, kuin Hän armollinen on. Sitä tundoa sinä olet vailla vanha Armon varras, joka luullet, että Jumala on niin armollinen ettej hän paiska ketän Helvetin. <side41> Älä ajatele, että Jumala on ylön laupias ej Hän rangaise Minua; vaan ajatele paremin, että Jumala on yxi kiivas Jumala ja vanhurskas Jumala, ja angara rangaisemaan niitä, jotka luottavat Hänen armonsä päällä katumattomalla sydämellä. Taidat sinäkin sanoa, niin kuin Judalaiset, jotka uskoit Jesuxen päällä: ne sanoit: "emme ole Apärat." Ja: "meille on Isä Jumala." Kyllä kaiketi Kaikki Armon varkat uskovat, että Jumala on heidän Isänsä; Mutta Jesus sanoi armon varkaille: "Te oletta siitä isästä perkelestä" Ja semmoiset katumattomat, käändymättömät, sydämestä ymparinsleikamattomat ja uudesta syndymättömät uskovat Jesuxen päällä, niin kuin Evangelista ja apostoli Johannes todista Evangeliumin 8: 30. 31. Hän todista, että net uskoit Jesuxen päällä, niin kuin sinäkin uskot. mutta mikäs usko heille oli koska he rupeisit tingaman Vapahtajan kansa ja vastustamaan, niin kuin sinä kin vanha armon varras, olet aina vastustanut Christityitä, koska he ovat sanonet sinulle totuden.

Rukoille nyt Sokia rauka, että Herra avais sokian raukan silmät, näkemään mistä oikia tie mennä Taivaiseen. Sinä olet kiikkunut muurin ylitse, ja katosta sinä olet tullut Lammashuoneseen mutta et ovesta. Ja jos sinun tundosti ej herä pian ennen kuin kuolema tulle katkaisemaan Elämäs langa, niin sinun kansa tapahtu, niin kuin niille Judalaisille käyvi, jotka uskoit aina viimeiseen hetkeen asti, että Mesias tulle heitä autamaan vihollisten kynsistä; Mutta ej tullut kan Messias, sentähden että he uskoit yhden väärän Messiaxen päällä. koska vihollinen oli käändänyt <side42> heidän silmänsä nurin, katsoit he christityitä villihengexi ja vääräxi profetaxi, niin kuin sinäkin olet christityitä pitänyt vääränä. Herä nyt surutoin armon varras, ja älä rakenna varastetun armon päällä! vaan tule esinä katuvaixexi, ja käännä toivosti Helvitiin, niin Jesu[-]xen Opetus lapset, koska Jesus oli kuollut, tulit hetkin turvattomaxi. kaikki usko, ja kaikki toivo loppui: ej ollut heille enä turva Taivaiseen, ejkä Mailmaan. Heidän täytyi käändä toivonsa Helvitiin, ennen kuin he saattoit uudesta syndyä. ja sama Armon järjestus on vielä nyt[-]kin kaikille ihmisille, jotka tahtovat autuaxi tulla. koska Jumala nyt on sinun kiinni ottanut, ja kuolema on alkanut hampaitansa näyttämään niin älä enä ajatele, että Jumala on ylön laupias, vaan ajatele, että Jumala on Angara ja vanhurskas duomari, joka etsiskele vanhinden pahat teot lasten päällä, kolmandeen ja neljenteen polveen. Älä nyt väärin käytä Sakra[-]mentiä, älä syö ja juo duomion ja kadotuxen, jotka ilman epäilemätä tapahtu, jos sinä Menet Herran Ehtolliselle vahvista-

maan sitä kuollutta uskoa, joka sinun pääkallosas on: vaan rukoille paremin, että sinulla kävis, niin kuin opetuslapsille Jesuxen kuoleman jälkeen, jotka itkit ja paruit, koska Jumala Jesuxen kuoleman kauta otti pois kaikki väärät autuden perustuxet, ja heräti heidän sydämesänsä totisen murhen, joka Jumalan mielen jälkeen on. Älä ajatele, että Jumala on Ylön laupias, vaan ajatele nyt, että Jumala niin hyvin vihainen on, kuin hän armollinen on. Ja tee nyt synnin tunnustus: minä vaivainen j.n.e.

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala
Universitetsbibliotek = originalet /

<sida43>

Rippisaarna sairalle, joka ej ole koskan heränyt; mutta on kaiken elinai- kana[n]sa niin kuin hän itse luulle, siviästi elänyt, ej kellengän väärin tee- nyt, ja oma van[-]hurskaus on hänen autudensa perustus.

Math. 19: 16-26 Mark. 10: 17-27. Luk. 18: 18-27.

"Kaikia näitä (käskyjä) olen minä pitänyt lapsudesta saakka.

Näin sanoi yxi rikas nuorukainen Jesuxelle, jonga nuorukaisen mielä se siviä perkele oli niin kääntänyt nurin, että hän luulli, että hän oli kaikki jumalan Käskyt pitänyt nuorudesta saakka. Evangelistat ovat kirjoitanet tästä nuorukaisesta, että hän langeis polvillensa Jesuxen eteen, ja sanoi: hyvä mestari: mi[-]tä minun pitä tekemän, että minä ijan[-]kaikkesen elä- män saisin? Se kuulu niin kuin olis täällä nuorukaiselle ollut juuri totinen halu autuaxi tulla mutta Jesus andoi täällä siviälle miehelle semmoisen vastayxen, että hänen olis pitänyt ymmertä[-]mään, että hänen siveyden- sä ej piisa, koska Jesus sanoi hänelle: Mixis minun hyväksi kutsut? "Ej kukaan ole hyvä, muu kuin yxi: se on Jumala": ja siitä seura, että kaikki muut on pahat. Mutta ej arvanut kän tämä siviä mies, että hän on paha, vaan siveyden perkele oli jo ennen lykä[-]nyt hänelle mieleen, että hän on miele[-]stänsä hyvä, ja että hän on kaikia käskyjä pitänyt nuorudesta saakka.

On se ollut yxi vanha pakanallinen usko, että siviät tulevat autuaxi; Mutta Chr[i]stityille ej ole koskan sitä uskoa ollut että siviät [ett överstrykt ord] tulevat autuaxi; vaan pakanat, jotka ej ole koskan synnin tuntoon herä- net; niille on aina se väärä usko ollut, että siviät tulevat autuax[i] <sida 44> ja sama usko oli myös Pilatuxelle ja Nikudemuxelle, ja täällä nuoru- kaiselle: Ej se ole niin suuresti ihmeteldävä, että kastamattomille paka- noille on semmoinen usko, että siviät tulevat autuaxi; mutta se on ihmelli- sempi, että muuttamille kastetuille pakanoille on sama usko, että siviät tulevat autuaxi, koska Muuttamat meidänkin Muistoon uskaldavat sanoa: "Minä olen joka miehelle teenyt oikin jos Jumala Minua duomitse, niin Hän on väärä duomari." Ja Muuttamat sanovat, "enämän minä olen teenyt hyvää, kuin paha." Täsä on oma vanhurskaus melkein korkialle kiikunut. Ja semmoi[-]nen on nyt Jumalan lasten päällä kandaja, joka pitä itsensä hyvänä, ja muita hän pitä vääränä. Semmoinen paiska christityitä katti- laan, ja itse seiso kannen päällä. Astu nyt edes siviä perkele, ja oman vanhurskauden palvelia, joka olet kaikia käskyjä pitänyt nuorudesta, olet kos nyt valmis astumaan ijankaikisuuteen tekemään räknngiä Jumalan kansa, koska sinä olet niin pyhä ja hurskas; koska et ole kellän teenyt väärin, etkä ole lähimmäistä vastaan rikkonut Mutta enämän olet teenyt hyvää, kuin paha. Ilmanki nyt tulet saaman Jumalalda hyvän palkan, joka niin paljon hyvää olet teenyt? Sinä sanot: "Ej oma tundo soima minua mistäkän." Sitä minä myös uskon, että nukkunut oma tundo ej soima, mutta kiittä. Sinä sanot: "tulkoon nyt grannit sanomaan, jos minä olen

kellään väärin teenyt?" Mutta odota vielä vähän aika, sixi kuin tulet ijankkisuuteen [[ijankaikkisuuteen](#)]. kuka tiesi, mitkä grannit silloin tulevat sinulle ilmoittamaan vääryttä?

<[sida45](#)> Se on kyllä yxi surkia ja valitettava asia, että keskellä christikunda pitä löytymään siviät pakanat, jotka ej tiedä mitän synnistä: ja se on kuitengin yxi pääasia meidän christillisyydesämmä, että syndi pitä synnixi tuttaman: Mutta täsä seurakunnasa on vielä paljon, joilla ej ole syndiä katuma verta. Ja niille on vielä se vanha pakanallinen usko, että "Siveys palkitse itsensä ja tulle vielä laviamalda palkituxi." Onpa kumma, että Siveys palkitse itsensä. Kukas nyt on siviästi Elänyt? Pilatus ilmanki, joka pesi it[-]sensä puhtaxi viattomuden vesimaljasa. Nikodemus toinen, joka piti uutta syndymistä Mahdottomana vanhalle ihmisellä; ja tämä rikas nuorukainen kolmas, joka sanoi Jesuxelle: "kaikia näitä käskyjä olen minä pitänyt hamasta minun nuorudestani" Ja tämä nuorukainen oli niin nöyrä, että hän langeis polvillensa ja rukoili Jesusta. Ilmangi hänen olis pitä[-]nyt saaman semmoisen vastauxen, että hän pääse ijankiseen [[ijankaikkiseen](#)] elämään: Mutta ej vielä piisanyt [[piisannut](#)] hänen siveydensä. yxi oli vaila. Ja tämä yxi on vielä sinulda vailla sinä siviä ihminen: tämä yxi on vailla, että sinun pitä ottamaan ristin päällästi, ja seuramaan Christusta: tämä yxi on suldakin vailla o! Kuolevainen ihminen joka et ole vielä kandanut yhden lastukappalen Jesuxen ristikstä, Mutta perkelen ristiä olet välistä kandanu[t] Maxakoon Nyt Siveyden perkele sinulle palkan? koska sinulla on hyvä oma[-]tundo, joka ej soima sinua mistäkän synnistä eli väärydestä. Ilmanki Nyt se väärä hyvä omatundo kiittä sinua, että sinä olet enämän teenyt hyvää kuin paha. Sinä olet esinä teenyt joka miehelle oikein, jonga tähden Jumala <[sida46](#)> tulle vääräxi duomarixi, jos Hän sinua duomitse. Toisexi olet sinä teenyt enämän hyvä kuin paha, jonga edestä sinä tulet saamaan hyvän palkan Jumalalda. Oletpä sinä ansainut paljon hyvää Jumalalda. Ja nyt sinä saattat sanoa: minä kiitän sinua Jumala, etten ole niin kuin Muut ihmiset, väärä ryovari, huorintekiä, eli niin kuin tämä publikani. Mutta muista nyt, että publikani löi rindojansa ja huokais: Jos sinäkin heräisit, niin sinäkin rupeisit huokamaan, niin kuin publikani, ja olisit likempänä Taivan valdakundaan. Sinä saattaisit sen huokauxen kautta, mennä kotia hurskampa[-]na, kuin Fariseus. Mutta varoita nyt itsiäs, ettet mene raattamaan Jesuxen ruumista, koska sinä menet katumattomana Herran Ehtolliseen. Kuitengin annetaan sinulla[-]kin Armon välikappaleita, koska Judallekin annettiin. Ilmanki sinä menet Herran Ehtolliselle oman vastauxes päällä[.] Ja koska sinä olet siviästi elänyt, niin kuin Pilatus ja Nikodemus, niin sinun synnin tunnustus olis näin kuuluva: minä vaivainen, siviä ihminen, joka olen siviöistä vanhemista syndynyt, ja vielä sittekin olen kaiken elinaikanani siviästi elä[-]nyt, ja olen kaikia näitä Jumalan kaskyjä hamasta minun nuorudestani pitänyt, tunnustan sinun edesäs pyhä ja vanhurskas Jumala, että minä olen rakastanut Jumalatani kaikesta sydäimestä ja Minun lähimmäistäni niin kuin itse[ä]ni. Sinun pyhiä kaskyjäs vastaan en ole koskan rikkonut, engä ole ijan[-]kaikkisen kadotuxen ansainut, jos Sinä tahdot duomitta minua ansion jälkeen. <[sida47](#)> mutta minä sanon sinulle että jos sinun tundosti

LÆSTADIUKSEN HUONEPOSTILLAN KÄSIKIRJOITUS / Nro 8

heräis, niin sinun täytyis tulla suuremaxi syndisexi maan päällä niin kuin Pavali, ja sitte sinun täytyis lukea sinun syndis tunnustuxen näin minä vaivainen syndinen ihminen. j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala
Universitetsbibliotek = originalet /

<side47>

Rippisaarna vanhoille, joiden seurasa Muuttamat heränet ovat, muutta[-]mat uskovaiset, ja Muuttamat surottomat.

2. Mos. 12: 43. "Ej yxikän Muukalainen pidä siitä syömään" Koska Israelin lapset pakenit pois orjuden huonesta söit he pääsiäis Lampaan Jumalan Asetuksen jälkeen, ynnä happamatto[-]man leivän kansa ja katkerain ruohoin kansa, niin kuin Herra oli Mosexen kauta käskenyt. Tämä Paasiäis Lammasta oli Jumalalda asetettu sakramentixi, eli Muistoxi Israelin lapsille, kuinga ihmellisesti Jumala oli pelastanut heitä pakanallisesta orjudesta. Koska pakanat rupeisit Ajamaan Israelin lapsia ulos huonei[-]stansa, Silloin piti Israelin lasten syömän pääsiäis lampaan happamattoman leivän kansa, ja katkerain ruohoin kansa. Mutta tämä pyhä ateria oli ainoastans Israelin lapsille Asetettu. [Sen] tähden sanoi Herra: ej yxikän Muuka[-]lainen pidä siitä syömän. Ja siitä Herran sanasta Me kuulema, ettej pakanat saa syödä Pääsiäis lammasta.

Pyhä Pavali sano: Meidän edestämme on Myös pääsiäis lammas uhrattu nimittein se viatoin Jumalan karitsa, joka pois otta Mailman synnit. <side48> Ja niistä Pavalin sanoista ymmeretään että pääsiäis lammas oli niin kuin Jumalan karitsan esikuva.

Ja niin kuin Mosexen aikana kieltin muukalaisia syömästä pääsiäis lammasta, niin kieltin Myös ensimeisten christityin aikana pakanat syömästä Herran Ehtollista, nimittein sillä tavalla ettej ole ensimeiset christityt lasket pakoita Herran Ehtolliselle, ejkä ole pakanat tahtonet kan Herran Ehtollisesta osallisexi tulla, niin kuin nyt[-]kin Muuttamat pakanat ej tahdo ripille käydä christityin kansa.

Mutta Muuttamat pakanat tule[-]vat silloin mahdollisexi rippivieraxi, koska joku pakanallinen Pappi tulle heille jakamaan Herran Ehtollista. Mutta Muuttamat pakanat Ej tule ollengan Herran Ehtolliselle, sillä he tundeavat, ettej kannata heidän senkaltaisella Jumalattomalla elämällä käydä Herran Ehtolliselle. He pölkävät että solmi tulis tunnon päällä, jos he joutuisit sjellä tekemään parannuxen lupa[-]uxia: he rakastavat heidän epäjumalitats niin paljon, ettej he raski niistä luopua. Ja sentähden he sanovat itsensä Mahdottomaxi. Ja mingatähden Jumala kielsi muukalaisia syömästä Paasiäis lammasta? Sentähden Jumala kielsi, että se on yxi pyhä ateria, jota ainoastans Israelin lapset saattavat oikein nau[-]titta, Nimittein ne Israelin lapset, jotka todella lähtävät matkaan, palvelemaan Abrahamin Isakin ja Jakobin Jumalata[.] Sillä pakanat ej tunne sitä oikiata Israelin Jumalata, koska muuttamalla <side49> on nautahärät Jumalana, Muuttamille hävoiset on parrhana Jumalana, ja Muuttamille on joku naaras piru Jumalana, niin kuin esimerkixi Efesiläisten Diana, ja Muuttamille on Lohikärme Jumalana, esimerkixi Babelisa Danielin aikana; se oli Babelin porto, joka piti Lohikärmen Jumalana. Mutta paras Jumala, jonga Muuttamat pakanat palvelevat, on se viina Jumala, jonga kuva on Maalattu, niin kuin yxi juopunut mies istuin kahden reisin viinatynnyrin päällä ja hänelle on viinaglas kädesä[.] On Myös muuttamille Pakanoille yxi kauppa Jumala, jonga kuva on maalat[-]tu niin

kuin yxi mies, jolla on harava kädesä, ja kaxi kärmettä haravan ympäri. Nämät ovat ne Jumalat joita pakanat palvelevat.

Mutta Israelin lapset palvelevat Abrahamin[,] Isakin ja Jakobin Jumalata. Ja koska Nyt Israelin lapset mosexen johdatuxen kauta lähtevät ulos orjuden huonesta, silloin heidän pitä syömän pääsiäis lampaan ynnä katkerain ruohoin kansa, joka merkitse, että katkeralla mielellä he lähtevät matkaan, koska ej Ainoastans omat synnit tule raskaxi heidän tundoansa päällä, Mutta Myös pakanat heitä vihavat ja Ajavat ulos huoneistansa, sen tähden että pakanoille on tullut suuri rangaistus Israelin lasten tähden.

Ensixi on suuri pimeys tullut pakanoill[e] ettej he näe enä kahta sormea eteensä, minge he vaeldavat. Mutta Israelin lapsille paista armon Auringo <sida50> kirkasti. Tämä surkia pimeys on kyllä itsestänsä yxi suuri rangaistus pakanoille. Mutta ej ne sentähden tee parannusta, vaan paattumus tulle suuremaxi, jota enemmän Jumala heitä rangaise. Yxi rangaistus on se, että kirkas Elämän vesi Muuttu verexi, ettej pakanat saatta sitä juoda: se merkitse, että pakanat ovat tallanet christuxen verta jalvoillansa, ja vuodattanet christityin verta hamasta sen vanhurskan Abelin verestä; he ovat imenet Israelin lasten hien ja vaivan: sentähden Elämän vesi Muuttu heille verexi; ej saatta sitä juoda; ja se veri pitä poltamaan heidän tundoansa ijan-kaikisesti. Ej pakanat saatta nautitta Christuxen verta: sentähden ovat he pojes Herran Ehtollisesta.

Yxi rangaistus pakanoille on samma[-]kot, joka Merkitse hengellisen laiskuden ja hittauden heidän sydämisensä[,] he luullevat että hyppämisellä he pääsevat Taivan valdakundaan. Yxi rangaistus on teiten [täitten] paljous; sillä vaika pakanat ovat koreat, niin ju[o]xevat kuitengin teit [täit] heidän vaattensa päällä, ja ne teit immevät pakanain verta heidän ryöteydensä tähden, ettej he vihti korjata itsensä. Ja heinä sirkat Myös syövät heidän viljansa maasta, ettej heidän vaivastans tule yhtän sjunausta sillä kaikki Mitä ahneuden perkele koko, sitä kunnian perkele hajotta. Rakeet satavat Taivasta, ja pilavat heidän päaldonsa: sillä pakanain Kyynelet putovat niin kuin raket kaljamaan päällä; Ej ne kynelet ole muu kuin kärmen kynelet. Ej ne ole <sida51> katumuxen kynelet, jotka putovat Jesuxen jalkain päällä. pakanain kynelet pilavat sitä hengellistä peltoa. Kaiki nämät vaivat tulevat pakanoille ran[-]gaistuxexi. Mutta jota suurempi vaiva tulle, sen enemmän he paattuvat.

Viimeinen vaiva teke pakanoita niin hirmuisexi, että he ajavat Israelin laps[i]a ulos heidän huoneistansa, ja ajava[t] heitä taka punaiseen mereen asti. Mutta se on ihmellinen, että pakanat rohkenevat astua punaiseen mereen[.] punainen meri merkitse Christuk[-]sen verta, jonga kauta Israelin lapset tulevat pelastetuxi; Mutta pakanat Myös uskovat pääsevänsä Taivaiseen Christuxen veren kauta: se oli hulluinda työtä, mitä pakanat rupeisit tekemään[.] jos pakanat olisit pysäindynet punaisen meren rannalla, ja sanonet: emme me pääse poiki punaista merta, vaika Israelin lapset pääsevät. Mutta rietas teki pakanoita niin hulluxi, että he rohkenit astua punaiseen Mereen, ja siinä he hukuit. Siinä nyt seitsemän sjelua uivat punaisen meren aalloisa. Juuri se pakanain kuollut usko, että he tulevat Christuxen

veren kautta pelastetuxi niin hyvin kuin katuvaiset ja uskovaiset: se pakanain usko tulle heille kuolemaxi. Älkät uskoko Te suruttomat ja käändymätömät pakanat, että Te tulette Christuxen veren kautta pelastetuxi, sillä Te hukutte punaisen meren aalloisa mutta Israelin lapset tulevat Christuxen veren kautta pelastetuxi.

Astukat rohki punaiseen meren Te Israelin lapset. Te pääsette kuivilla kengillä poiki merta; Te pääsette pian veisamaan Herralle <sida52> voiton virt[t]ä, toisella puolella merta, koska Te Näette, kuinga viholliset hukkuvat punaisen Meren A[a]lloisa, joiden kautta Te oletta pelastetut kuolemasta.

Israelin lapset, ovat kyllä ihmellisella tavalla pääsnet poiki punaista merta, ja ovat silloin veisanet voiton virtä Herralle, ja olisit kyllä ollet iloiset ja autuat ollet, jos he olisit varsin kostunet siihän luvatuun maahan, josta rieska ja hunaja vuotta. Mutta heille tuli kärsimättömyys koska heidän piti vael[-]damaan tämän Mailman korvesa, kusa niin paljon kiusauxia tuli. Välistä ej ollut vettä mielda myöden, valistä tulit Egyptin lihapadat mieleen. välistä pistetin kärmeildä, ja rupeisit paisumaan. enin osa nuoresta väestä sekanuit huoruteen ja surma[-]tin sen synnin tähden neljä kolmatta kymmen[-]dä tuhatta. Tämän kärsimättömyden tähden kuoli enin osa Israelin lapsista korvesa ja ainostans harvat ulos valitut, jotka kilvoitelit uskosansa loppuun asti pääsit luvatulle Maallä. Ja niin on vielä nytkin tapahtunut. Sillä kaikki, jotka ovat jo todella lähtenet matkaan, palvemaan Abrahamin, Isakin ja Jakobin Jumalata, olisit kyllä saattanet ilolla kuolla, jos he olisit varsin pääset kuolemaan, koska he olit Christuxen veren kautta tullet armoi[-]tetuxi. Mutta kärsimättömyys tahto ussein tulla heidän päällensä, koska heidän pitä vaeldamaan tämän mailman korven läpi[.] Muuttamat väsyvät tien päällä, ja kuolevat korvesa: Koska lihan himo sytty nuorelle väelle, niin Israelin lapsille tuli lihan himot väkeväxi, niin täällä kin ajalla tulle lihan himo voimalisexi, ja silloin tulle halu pyör[-]ta takaisin: ja niin kuin Israelin lapset rupeisit huoraman pakanain kansa niin ovat täälläkin alkanet huoramaan ja sentähden harvat jaxavat kilvoitella <sida53> loppuun asti. Ja net harvat sjelut, jotka vielä jaxavat uskosa kilvoitella, saavat nyt surkeudella ja mielikarvaudella katsella niitä raukoja, jotka ovat pois langenet christillisysteä, ja mennet hengeli[-]liseen kuolemaan.

Te harvat sjelut, jotka oletta vielä kilvoi[-]telemasa teidän kallimasa uskosanne! Ej auta teidän heitä pois kilvoitelemasta, vaika kaikki muut heitäisit; mutta valvokat niin ettette Te kin kuole tien päällä, niin kuin Moni teidän Matkakumpanista, ovat väsynet ja kuollet[,] vaan pyrkikät ja kilvoitelkat, huuttakat ja kolkuttakat sen pahdan päällä, joka on christus, ja jos kärmet pistävät, niin katsokat vaski[-]kärmen päällä, jonga Moses ylönsi korvesa, ja rukoilkat sitä suurta Ristin kandajata, että hän nostais väsynet kädet, ja vahvistais Näändynet polvet, että Te pääsetta Näkemaan Kanaan luvatun Maan, josta viina ja rieska vuota. Kuule sinä suuri Israelin paimen väsyneitten Matkamiesten huokaus. m. v.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida53>

Yxi rippisaarna vanhoille, joisa on suruttomat, heränet ja uskovaiset.

Mutta näin pitä teidän syömään Pää[-]siäis Lammasta. Teidän pitä oleman Vyötetyt kupeista, ja kenget jalasan[-]ne, ja sauva kädesänne, ja pitä sen syömään niin kuin matkaan kihrutta[-]vaiset[.] se on Herran pääsiäinen. 2 Mos. 12: 11

Siihän aikaan, koska Jumala Mosexen kauta pelasti Israelin lapsia pakanallis[ta] Orjudesta, Asetti Hän Pääsiäis lampan, niin kuin Muistoxi siitä suuresta armosta kuin Herra heitä pelasti pakanallisesta orjudesta ja alkain heitä johdattamaan <sida54> siihän luvatuun maahan, josta rieska ja hunaja vuotta. Herra käski heidän olla valmit matkaan, koska heiden piti syömään pääsiäis lammasta. Niin pitä Myös yhden rippivieran joka nautitse Pääsiäis Lammasta, joka on uhrattu meidän edestämme, nimittäin Jumalan karitsa, joka pois otta Mailman synnit, jonga esimalaus en[-]simeinen pääsiäis lammas oli: yhden rippi[-]vieran sanon minä pitä olemaan val[-]mis lähtämään pois tästä orjuden huonesta, josa pakanat ovat vaattinet händä orjuteen, nimittein synnin orjuteen, ja Monella tavalla händä rasittanet, pilkanet ja ylönkatsonet; Rippivieran pitä olemaan valmin lähtemaan pois tästä Mailmasta, ja kuin pääsiäis Lammas oli Israelin lapsille viimeinen ateria siinä pakanallisessa maasa: niin pitä Myös se hengellinen pääsiäis lammas eli Herran Ehtollinen oleman niin kuin viimeinen ateria täsä orjuden huonesä eli täsä katovaisessa Mailmasa: hänen pitä olemaan valmis lähtämään siihän luvatuun Maahan, josta rieska ja hunaja vuotta. Hänen pitä sanomaan Hyvästi Mailmalle, ja kääntämään toivonsa siihän luvatuun maahan.

Nuoret ja vanhat pitäisit ajatelemaan, että he ovat matkustavaiset ijankaikkisuuteen, koska he syövät pää[-]siäis lammasta. Mutta paratkoon Jumala Ej kaikki vanhatkan ole valmit lähtämään pois Mailmasta, koska he menevät Herran pyhällä Ehtolliselle – Muuttamat van[-]hat ovat niin Mailmasa kiinni, ettej he ajatelekan että tämä on viimeinen ateria Mailmasa. <sida55> Rietas ilmanki lisä heille armon aika, koska muuttamat vanhat ej ole vielä aikonet val[-]mista itsensä pitkelle matkalle. niille taita olla hauska mailmasa, koska he valmistat[-]mattomana menevät kuolemata vastan tämän mailman laviolla tiellä. Muuttamat vanhat jaxavat vielä sanoa Mose[-]xelle, joka Herran käskyn jälkeen kehoi[-]ta heitä matkustamaan Herran pelvosa: he sanovat Mosexelle: sinä teet ylön paljon, sillä koko kansa on pyhä. koska suurin osa kansasta hyppele kuldavasikan Ympäri, ja kehoittavat Jumalata vihaan, että Hän aiko hävitt[ä] koko kansan: silloin sanovat Muu[-]tammat: koko kansa on pyhä: kaikki ovat christityt; ej Moseskan ole parempi muita. Mutta älkät sanoko niin Te vanhat pakanat, että koko kansa on pyhä. Jos Te olisitte Sinain vuorella kundelemasa mitä Jumala sano Mosexelle, että semmoinen kansa pitäis hävitettämään; vähämin he saarnaisit, että koko kansa on pyhä. varoitakat teitänne Te Mosexen vastustajat, et ette pian Mene elävänä Helvitiin, koska tämä kirottu maa halke teidän jalkanne alla. Ja semmoiset ylpiä[t] henget kansa syövät pääsiäis lammasta ja pilkavat Jumalata jumalattomalla elämällä. Muistakat, että murha Engeli tuli Mosexen aikana tappamaan esiko[i]set kaikein pakanain huoneisa, joisa Pääsiäis lampan so-

vindo veri ej ole oven päällä pyhitty. Murha engeli ej ole tohtinut tulla niiden huoneisiin, joisa hän näki sovindo verta oven ulkoisel[-]la puolella. Jumala oli sallinut, että Murha Engeli saapi tappa pakanoita[.] Mutta Murha Engeli pölkä karitsan verta. Ej hän tohdi tulla niihin huoneisiin <sida56> joisa Jumalan karitsan veri on pyhitty ja priiskotettu sydämen oven pihtipieli[i]n. Te Israelin lapset, jotka tänä päivänä oletta kokondunet tähän huoneeseen syömään pääsiäis lammasta, eli Herran Ehtollista, oletta kos nyt vyötetyt kupeista, ja valmiit lähtemään pitkelle matkalle palvelemaan Abrahamin [,] Isakin ja Jakobin Jumalata, ja hakemaan sitä luvattua maat[-]ta, josta rieska ja hunajata vuotta? olet[-]ta kos nyt valmit lähtämään pois tästä paka[-]nallisesta orjudesta, ja tästä surun laaxosta josa pakanat vaattivat teitä orjuteen, ja rasittavat teitä Armottomasti, ja vii[-]mein ajavat teitä ulos huoneistansa, pilkavat, vihavat ja vainovat teitä, teiden uskonne tähden, ette Te menette palvelemaan teidän Isainne Jumalaa? Maaltakat mieleenne että tämä on viimeinen ateria tä[-]sä kuolevaisuden ilmaasa, kuinga Te sitte olisitta valmit astumaan Taivan valda[-]kundaan, ja istumaan pöydällä Abrahamin, Isakin ja Jakobin kansa, ja syömään Taivan leipä, ja juomaan Elävän viinapuun hedelmästä. pian tulle matka teille, jotka oletta niin kuin Muukalaiset täsä Mailmasa, ja vieroitetet Mailman ilosta ja hekumasta, niin kuin oudot ja ulossuljetut heidän huoneistansa. olkat nyt valmit lähtämään pois, koska käsky tulle, ja muistakat kuinga auringo on paistanut teille, koska pakanoille pimeys oli; muistakat kuinga Jumala on ennen jo johdattanut teitä poiki punaista merta kuivilla kengillä, ja on vielä johdattava siihän luvattuun maahaan, josta rieska ja hunajata vuotta, jos Te jaxatte kilvoitella loppuun asti. Kuule, Israelin Jumala [sida 56 slutar här. En ny predikan börjar på nästa sida 57.]

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida57>

Rippi saarna vanhoille, joisa on muuttamat pensiat eli nukkuvaiset christityt, eli taitavat neitset, jotka makavat ynnä tyhmäi[n] kansa, ja Muuttamat tyhmät, joilla ej ole öljyä lampusa, elikä Armon varkat, jotka ovat kerran heränet ja armon merkiä tundenet, ja ovat jälken kuollesehen uskon mennet.

Silloin (nimittein viimeisen ajan edellä) pitää Taivan valdakunda oleman kymmenen Neitsen Kaltainen, jotka otit lampunsa ja Menit Ulos Ylkää vastaan. Mutta viisi heistä olit taitavata, ja viisi tyhmä. Net tyhmät otit lampunsa, ja ej ottanet öljyä Myötänsä. Math. 25: 1. 2. 3.

Koska Meidän vapahtajame pyhui viimei[sen] Ajan Merkistä Opetus lapsilensa, edespani Hän Myös tämän merkillisen vertauxen Kymmenestä Neitsystä, ja tämä vertaus osotta mingelkaltainen Christillisuus on viimeisen Ajan edellä. Me tiedäme Kyrkohistoriasta, että ensimeinen Christil[-]lisyys on ollut elävä, silloin olivat Christityt suuresa hartaudesa; he etsit pelvolla ja vapistuxella kuinga he autuaxi tuli[-]sit. Heille oli silloin yxi sydän ja yxi sjelu: he olit koosa rukouksesä ja leivä[n] Murtamisesä: ej silloin ollut riita Christityin valillä. Mutta Apostoliten kuole[-]man jälken rupeisit muuttamat riitelemään Opin päädä, ja tämä eripuraisuus ja eriseuraisuus hajotti christityitä monen lahkokundaan ja eriseuroihin[.] kuiteng[in] loppui tämä keskineinen riita Aina, koska vaino tuli, ja he saattoit vielä ilolla anda hengensä ja verensä christuxen tähden[.] Mutta koska vaino loppui tulit he kaik[-]ki Uneliaksi ja Makaisit; kuitengin oli viel[ä] muuttampia ehkä harvoja sjeluja, jotka heräisit synnin Unesta, niin pian kuin huutto tuli, eli koska joku sanoma tuli että vaino taas tulle: sillä ensimeiset christityt odotit aina Jumalan Pojan tulevan <sida58> pian duomitsemaan Mailmaa, ja kostamaan heidän vertansa Maan päällä, ja pelastamaan uskovaisia Mailman vaivoista: ja ne olisit ilolla ottanet vastaan Ylkä; sillä vaika he rauhan aikana Makaisit ynnä tyhmäin kansa, syttyi kuitengin Uskon lampu palamaan, niin pian kuin huutto tuli, eli kuoleman sanansaattaja, Mutta tyhmät heräisit kyllä, niin pian kuin huutto tuli Mutta ej ollut heille Öljyä lampusa, ej he jaxa[-]net uskoa, ja sentähden he rupeisit anomaan Öljyä viisailda, sanoden Andakat Tekin teidän öljyistäne, sillä M[e]idän lampume sammuvat. Mutta taitavat vastaisit: Ej suingan, ettej Meildä ja teildä puutuis.

Mutta tämä vertaus ej kuulu ainoastans ensimeisille Christityille, vaan joka ai[-]ka ja joka paikasa, kusa oikia Christillisys on ilmestynyt, löyty ensimeisesä heräyxesä suuri hartaus, ja suuri halu autuaxi tulla. Mutta pian loppu se ensimeinen rakkaus; christityt langevat vähittellen penseyteen ja valvomattomuteen, ja silloin löyty niiden seurasa Armon varkaita, jotka ovat kerran heränet ja armon merkiä tundenet, Mutta ovat sitte jälken pannet Maata ja rakendavat Autudensa toivon niiden ensimeisten Armo Merkein päällä; mutta ej het ole sentähden Uudesta syndynet; vaan he ovat ottanet Jumalan ennättä[-]väisen Armon Uuden syndymisen armoxi ja luullevat niin Muodon, että het ovat uudesta syndynet vaika ej ole tundo

heränyt sinne Asti, että mailman kunnia olis kuoleman haavoja saanut, semmoiset Armon varkat ej ole häpiällisiä töitä tunnustanet, ej he [ett överstrykt ord] ole lähimmäi[-]stä sovittanet; he ovat tartunet kunnian ja risuaidan taa, jota het ej ole purkanet ejkä tundoansa puhdistanet. Mutta usko on vahva kuin pahta, vaika semmoiset ej sovi christityin kansa. <sida59>

Semmoisille Armon varkaille tulle aina hätä, koska huuto tulle, eli koska kuolema alka heidän uskottomia sydämitensä puserta[-]maan; he vahtavat silloin christityin päällä, neuvottavat christityitä tygönsä, ja sanovat[:] andakat meille teidän öljystän[-]ne sillä Meidän lampumme sammuv[-]vat. Mutta mitäs se auta, että katsovat silloin christityin päällä, koska viisaille neitsyille ej ole enämän öljyä, kuin tuskin sen verran[,] että heidän lampunsa [<sammuvat> överstrykt ord] syttyvät palamaan, koska huuto tulle. Ej niille ole mitän andami[-]sta, jotka Makavat sekaisin tyhmäin kansa. Tämä paika ej ole taitaville kiitoxexi, vaan häpiäxi ja soimauxexi pan[-]du: ja Nyt näky olevan se aika, että taitavat ja tyhmät makavat; ej ole taita[-]ville oikia valvominen, koska tyhmät saavat niin rauhasa nukku[-]kua[.] Ejkä ulkonaisesti [olekaan] niin suuri eroitus, nukku[-]vaisen christityn ja nukkuvaisen armon varkan välillä; Mutta ehkä tämä eroitus ej ole suurempi kuin hiuxkar[-]va ulkonaisen Muodon jälkeen, on kuitengin tämä eroitus Armon varkan ja christityn välillä niin kuin se suuri juop[a] Arahamin ja rikkain miehen välillä. Ja se eroitus tutaan siitä, että taitaville on Öljy lampusa, [3 överstrykta tecken] Mutta tyhmille ej ole. Katsokat nyt armon varkat, kuinga teille käypi, koska huuto tulle. Teidän lampunne sammuvat, koska kuolema tulle. koska vahva usko parhaiten tarvitaan, silloi[n] se puuttu. kyllä Te silloin kattotta Christityin päällä, ja kysytte heildä neuvoa, ja sanotta: Ej[-]kös teille ole öljyä andamista? Mutta ej niille ole mitän andamista, koska taitavat makavat ynnä tyhmäin kansa: tuskin heille on sen verran öljyä, että heidän lampunsa syttyvät palamaan koska huuto tulle. <sida60>

Ja kuingas luuletta Te taitavat neitset, jotka oletta valmistanet lampujanne vastaanottamaan Ylkää. Onkos teille nyt öljy lampusa? vai oletta kos niin raskasti nukkunet, että kaikki öljy on tippunut maahan. kyllä minä uskon että teille on ollut öljy; koska Te oletta valmistanet teidän lampunne. Mutta jos Te oletta nukkunet ylön kauvan ynnä tyhmäin kansa, niin saatta pian tapahtu[-]a, että öljy vuotta pois. älkät enä nukkuko ynnä tyhmäin kansa, vaan noskat ylös ja katsokat perän, jos öljy on lampusa. Sillä pian tulle huuto; pian tulle se aika, että teidän pitä nouseman kaikin[.] Te oletta Nähnet viimeisen ajan merkit. pian tulle loppu: pian tulevat vierat taivasta katsomaan, misä siivosa Jesuxen Morsian on: ja ne Morsiamen piat, jotka silloin ovat valmit, vastaan ottamaan Ylkä, Menevät Hänen kansa karitsan häihiin; sjellä he hyppävät kultalaatian päällä, ja iloitsevat Yljän ja Morsiamen katsannosta, Mutta tyhmät jäävät seisomaan ulkoisella puolella, ja sjel-[-]lä he huuttavat oven takana: Herra ava meidän eteemme, Mutta Hän on sanova Mengät pois, en minä [tunne] teitä.

Ne harvat sjelut, jotka nyt ovat [va]lmit vastaanottamaan Ylkää, kumartakoon sydämitänsä armon istuimen eteen, ja rukoilkaan, että Hän [<and> LLL har glömt stryka över detta påbörjade ord: andais, eller, andeeksi andais] se Taivallisen hääväen Ylkä, andais heille Andexi heidän Uneli-
aisudensa ja andais heille voimaa, että he jaxaisit tästedes paremin val-
voa, että heille olis öljy lampusa, koska hän tulle. kuule sinä köyhän Mor-
siamen Taivallinen Ylkä katuvaisten huokaus. Minä vaivainen j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala
Universitetsbibliotek = originalet /

<sida61>

Rippisaarna vanhoille, joilla on Jumalan armon Tundeminen.

Lukekat meidän Herrame Jesuxen christuk[-]sen pitkämielisyys, teidän autudexenne. 2 Petr. 3: 15.

Täsä paikasa kirjoita Petari christityille, että heidän pitää lukemaan Meidän Herrame Jesuxen christuksen pitkämielisyys autudexensa, koska Hän on niin pitkämielinen ollut, ettej Hän ole rangaisnut heitä, heidän ansionsa jälkeen. Ej ainoastans silloin koska he vielä pakanat olit, on christus ollut niin pitkämielinen, että hän on odottanut heidän parannuxensa: Mutta Myös jälkeen, koska he tulit Christityksi ja Jumalan lapsexi on se armollinen Vapahtaja ollut niin pitkämielinen, että hän on andanut heidän ellä, vaikka he niin monesa paikasa ovat huikentelevaiset. Tämän pitkemielisyden ovat christityt saanet koetella, ja Petarin kirjoituxen jälkeen pitäis heidän luke-man tämän pitkemielisyden autudexensa, koska he näkevät ja tundeavat, kuinga kärsivällinen ja pitkemielinen Hän on, koska Hän ej ole rangaisnut heitä ansion jälkeen.

Jos Nimittein Herra tuomitsis christityitä ansion jälkeen, niin [ej yxi]kän christitty tulis autuaxi. Sen tunde[-]vat kaikki Christityt jotka ovat valvo[-]masa; he tundeavat, kuinga paljon syndiä ja pahuuutta heisä on, he tundeavat että he olisit jo aika hukkunet, jos se armollinen Vapahtaja ej olis odottanut heidän parannuxensa. Mutta meidän Herrame Jesuxen [<Jesuxen> överstrykt ord] Christuxen pitkämielisyden tähden, ovat he saanet ellä, siihän päivään asti, että he ovat tullet tundemaan kuinga suloinen Herra on. <sida62> he ovat tullet tundemaan, mikä syndi on ja mikä armo on: jos he jaxaisit niin valvoa ja kilvoitella heidän kallimasa uskosansa ettej Mailma perkele ja oma liha ryöstäis heidän uskonsa, ja ahdistais heitä pois christu[-]xesta, niin kuin muuttamat ovat jo langenet Epäuskoon ja Epäillyheen, jonga kautta vihollinen on saanut heitä pyörtämään Mailmaan ja Mailman kautta kadotukseen. Oma vanhurskaus on väsyttänyt monda, ja ahdistanut pois christuksesta: vaika se nyt nähtävä on, että kaiki jotka paranevat Mailmaan, ne mailman murhen tähden hukkuvat, ja täytyvät viimein duomitta itsensä, ettej ole toivoakan paremasta elämästä.

Erinomattain pitäis vanhoilla oleman hoppu, pyörtämään pois Mailmasta, joilla ej ole paljo mitän tekemistä mailmasa[.] Mutta täsä on Monda, jotka seisovat haudan partaalla, ejkä vielä ole kurkistellet hautaan; vaan katsovat mailmaan ja luullevat, että Herra on niin pitkämie[-]linen, että Hän anda heidän vielä ellä monda kymmendä ajastaika, vaika he ovat jo ruumin puolesta niin aapottomaxi tullet ettej he saatta enä nautitta tämän mailman huvitusta. Semmoiset vanhat on [nii]n lujasti tartunet Mailmaan, ettej he pääse siitä irti, ej täsä ejkä tulevaisesa mailmasa. Ne lukevat Jumalan pitkämielisyden itsellensä autudexi, mutta ne lukevat väärin, sillä ej Jumala anna itsensä pilkata. Jumala tosin odotta heidän parannuxensa, Mutta ej ole christityille toivo semmoisista, että he paranevat, koska het ej

ole etsikos aikansa tundenet. niistä on kirjoitettu Raamatusa: joka on paha se tulkoon vielä pahemaksi. Ja joka ej pa<side63>rane, se pahene. Semoisille vanhoille on Herra puhunut Hesekielin 14. Näitä sano Herra: kuka ihminen Israelin huonesta riippu sydämellänsä Epäjumalisansa ja pysyy lujana väärydensä pahennuksesa, ja tulle Profetan tygö: niin tahdon minä Herra vastata händä, niin kuin hän ansainut on. Jos Nuoret luottavat Nuorudensa päällä, ja sen tähden riippuvat kiinni mailmasa, ja tahtovat Nautitta Mailman hyvyttä sen tähden ettej he suruttomudesans tiedä parempaa iloa hakea; Mutta vanhoille ej ole mitään, mingetähden heidän pitäis mailmaa rakastamaan. Heille on tietävä[-]sti kuolema aivan liki heille on jo toinen jalka haudasa, ejkä pääse siitä mingään pakenemaan. heidän täyty pian vajoma[n] siihän pimiän hautaan, josta ej yxikän ole pääsnyt palajamaan. Semmoiset suruttomat vanhat varastavat armo Jumalalda, ja luullevat ettej Juma[-]la paiska heitä Helvitiin. Mutta semmoisen usko on yxi Jumalan pilkaminen. Ja he saavat lopun kauhistuksella.

Mutta ne harvat sjelut, jotka tundeavat, kuinga suuri armo se on että Jumala on ollut niin pitkämielinen ja kärsivallinen heidän kansansa, että hän [on] odottanut heidän parannustansa siihä[n] asti, että valkeus rupeis koittamaan Ylhäldä valkeuden Isäldä, että he sait nähdä, mistä tie menne Taivaiseen[,] ne saavat lukea meidän Herrame Jesu[-]xen Christuxen pitkämielisyyys heidän autudexensa; sillä jos tämä valkeus ej olis tullut mailmaan, olisimme me kaik[-]ki kadotetuxi tullet. Lukekat nyt meidän Herrame Jesuxen Christuksen pitkämielisyy[s] teidän autudexenne, joka on ollut <side64> niin kärsivällinen teidän kansanne, että hän on odottanut teidän parannuxenne siihän päivään asti, että tämä valkeus tuli mailmaan jonga kautta moni on tullut tundemaan vihäljäisyydensä ja onnettomudensa; ja moni on Myös tämän ylösvalaistuksen kautta havainut, mistä tie menne Taivaiseen, ja Moni on häätynyt ruveta huuttaman syvydestä korkeuteen niin korkialla äänellä, että ääni on kuulunut Taivaiseen: ja moni katuva on saanut vastauk[-]sen, niin kuin se katuva ryöväri Ristin päällä; ja Moni on jaxanut kuolemasa suurella uskon voimalla, ja suurella Uskon Vapaudella lähteä pois Mailmasta; se on tapahtunut niille, jotka ovat lukenet meidän Herrame Jesuxen Christuksen pitkämie[-]lisyyys autudexensa, koska Hän on niin ar[-]mollinen ja pitkämielinen ollut, että hän on säästänyt meitä raukoja siihän asti, että valkeus on koittanut ylhäldä, ejkä ole andanut kaikki kuolla heidän sokeu[-]desansa, mutta on andanut Muuttambia huomaita, misä he olit. Tämä on tosin ollut Meidän Herrame Jesuxen Christuksen pitkämielisyyys, jonga Petari on käsenyt christityitä lukea autudexensa. Jos nyt endiset juomarit ajatelsit, kuinga onnettomat he olisit ollet, jos Jumala olis saalli[-]nut heidän juosta päättänsä Myödän kadotuxeen[.] Jos endiset huorat ja varkat ajatelsit, minge het olisit joudunet, jos Jumala ej olis herättänyt heitä synnin Uunesta, ja ottanut heitä kiinni synnin juoxusa, niin olis siinä syyttä kyllä lukea meidän Herrame Jesuxen <side65> Christuxen pitkämielisyyys autudexi, koska Hän on ollut niin pitkämielinen ja [ordet skrivet ovanför raden] heidän kansansa kärsivällinen, ettej ole paiskanut heitä Helvitiin sokeudesansa. Jos he katselsit kuinga pitkämielinen Jumala on ollut[,] joka on heitä säästänyt sii-

hän asti, että sokian raukan silmät aukenit, niin olis kyllä syytä lukea Meidän Herrame Jesuxen pitkämielisyys autudexi. Se on täällä lailla ymmerrättävä, että kuin Jumala on säästänyt Jumalattomia siihen päivään asti, että hän on saanut heitä seisattamaan synnin juoxusa, ja pyörtämään takaisin kadotuxen tiellä, niin se pitkämielisyys on tapahtunut heille autudexi, nimittein niille, jotka ovat sen Armon vastaanottaneet. Mutta niille Jumalan pitkämielisyys on tullut kadotuxexi, jotka ovat Jumalan pitkämielisyden rikkautta ylönkatsonet.

Niin lukekat siis tämä Jumalan pitkämielisyys teidän autudexenne, ja Muistakat kuinga onnettomasti olis käynyt, jos Jumala olis teitä ansion jälkeen paiskanut Helvitiin, koska Te vielä hänen vihollisensa olitte, mutta älkät vetäkö tämä Jumalan armo haureuteen, vaan soti[-]kat kaikella voimalla perkeletä vastaan. Olkat varustetut vaanhurskauden sota asseilla, kuin on uskon kilpi ja hen[-]gen Miekka, ja Autuden rautalakki. Sillä nyt on semmoinen aika, että jos Mahdollinen olis, valitutkin exytetäisiin. Ej olekaan enä Monda sjelua, jotka jaxavat uskoa, että Jumalan poika pian tulle noustamaan omiansa pois tästä surun laxosta. Ja koska tämä Herran Ehtolinen, joka tänä päivänä pidetään, on monelle viimeinen kerta, <side66> ja viimeinen hengellinen ateria maan päällä, niin rukoilkat sitä suurta Ristin kantajata joka ej ole säästänyt yhtään ainoasta veren pisarta, jota Hän ej ole andanut ulos vuota katuvaisten ja uskovaisten lunastuxexi sotis vielä niiten puolesta, jotka täsä Mailmasa vihataan ja vainotaan Christuksen nimen tähden, että he jaxaisit kanda hänen ristinsä Golgathan mäellä, ja seurata Hänen veri[-]siä askeleitansa, että he pääsisit Näkemään hänen haavojansa Sionin vuorella ja Nautitsemaan Hänen katsandoansa ijan[-]kaikkisesti amen! kuule sinä pitkämielinen ja kärsivällinen katuvaisten huokaus koska he kumarten polviensa Armoistuimen eteen, tunnustavat syndiänsä ja rukoillevat andexi, sanoden: minä vaivainen j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida66>

Rippisaarna vanhoille, joiden seurasa Muuttamat heränet ja Armoitetut ovat.

Ja Minun tygöni tuli monikahtoja vanhoja ja he istuit minun tygöni. niin tapahtui Herran sana minulle, ja sanoi: Sinä ihmisen poika! Nämät miehet riippuvat sydämel[-]länsä Epäjumalisansa, ja pysyvät lujana väärydensä pahennuxesa: pitäisko heidän ollengan kysymään minusta. Sentähden nuhtelee heitä ja sano: Näitä sano Herra: kuka ihminen Israelin huonesta riippu sydämellänsä Epäjumalisansa, ja pysy lujana väärydensä pahennuxesa, ja tulle Profetan tygö, niin tahdon minä Herra vastata händä, niin kuin hän ansainut on. Hesekielin 14.

Semmoisen kovan vastauxen Andoi Herra niille vanhoille, jotka tulit Profetan tygö, ja tahdoit hänen kauttansa tiettä, mikä Herran tahto olis. Herra sanoi, että koska semmoiset vanhat vielä <sida67> riipuvat sydämellänsä väärydensä pahennuxesa kiinni, niin aiko Herra anda heille semmoise[n] vastauxen, kuin he ansainet ovat. Niin kuin silloin Israelin vanhat tulit Profetan tygö, kysymään, mikä Jumalan tahto olis, niin tulevat tämän seurakunnan vanhat papin [tykö] kysymään, jos pappi laske heitä ripille. Ej heille ole semmoinen tundo, että he tulisit Papin tygö, kysymään, kuinga heidän pitä Autuaxi tulemaan; vaan he kysyvät ainoastansa, jos he pääsevät ripille[.] Mutta koska Nämät vanhat riipuvat vielä sydämellänsä väärydensä pahennuxesa kiinni, niin minä tahdon vastata, niin kuin he ansainet ovat. Minä tahdon vastata Jumalan puolesta, ettej Jumala huoli semmoisista vanhoista, jotka riippuvat sydämellänsä väärydesä pahennuxesa kiinni, [<ettej J> överstrykta tecken].

Sillä että nuoret vielä riippuvat sydämellänsä väärydensä pahennuxesa kiinni se taita tulla siitä, että heille on paljon tekämistä Mailmasa: heille on vielä, niin kuin he itse luullevat, pitkä armon aika[.] Mutta vanhoilla ej pitäis oleman semmoi[-]nen luullokan, että heille on vielä pitkä armon aika; koska he tundeivat kuinga ruumin voimat päivä päiväldä vähänevät; silmät pi[me]nevät, jalat tulevat kangiaxi kädet tulevat voimattomaxi; koko ruumin rakennus menne takaisin; ej ole enä miehuus missän jäsenäsä. Heille ej pitäis oleman yhtän syytä, mingingähden he rakastavat mailmaa. Mutta yhtä hyvin ovat muuttamat vanhat niin Mailmasa kiinni, että heille on vielä suurempi muret Mailman työstä <sida68> kuin nuorilla on. Siitä näkyy, että he ovat niin Mailmasa kiinni, ettej itse kuolemakan jaxa heitä kiskoa irti mailmasta.

Tämän aikaiset vanhat ovat nuorempana uskollisesti palvellet riettasta, ajatuxilla, sanoilla ja töillä. He ovat kaikia Riettän konstia freistanet, mitkä jo mailmasa brukataan. He ovat nuorempana huoranet, pirun paska korjanet, riidasa ja tappeluxesa ollet he ovat kironet, vähin [vähän?] varastanet, ihmisiä pettänet; Muuttamat ovat komeita kartanoi[-]ta rakendanet; Muuttamat silkisä ja verasa käynet; kaikki ovat Epäjumalia palvellet, Jumalan sana ylön katsonet; ja näinä viimeisinä aikoina, rupeisit he Jumalan

seurakunda vainomaan[.] Ja vaika he jo kallistuvat hautaan, riippuvat he vielä sydämellensä näisä Epäjumalisa ja väärydensä pahennuxesa kiinni; Jos he ijan vuoxi ej jaxa enä huorata, ja koreita kanda, kyllä on vielä Muut perkelet voimalliset ja hallitsevai[-]set heidän lihasansa; Ahneuden perkele on vanhasa lihasa voimallisempi, kuin Nuoresa; kunnian perkele on saman kaltainen kuin ennen ja vihan perkele on samasa voimasa kuin [ennen]. Yxi perkele jaxa kyllä yhden vanhan Riettan orjan viedä Helvitiin, jopa sitte seitsemän perkeletä vievät orjansa niin kuin höyhän säkin kadotukseen. Vaika vanhoille pitäis oleman helpompi luopuman Mailmasta kuin Nuorille, yhtä hyvin Näkyvät vanhat olevan pahemin kiinni Mailmasa kuin nuoret. Rietas ej laske vanhoja irti Mailmasta, ennen kuin Elämän langa katke, ja viimein vaiva heitä ijankaikisesti. <sida69>

Ejkos vielä ole halu teille luopua Mailmasta Te vanhat Mailman orjat, jotka oletta jo Monda kymmändä ajastaika palvellet Mammonata? Vielä kos teille on hauska palvella rietasta ja nautitta sen palkan, jonga rietas teille anda? On kos teille pienet lapset joita teidän pitä holhomaan, ja ylös kasvattamaan? On kos teille koreus, dansi ja speli, joka teitä pidettä Mailmasa?

Minä luullen teille olevan yhden perkelen, joka on vielä kolompi ja Mustempi, kuin huoruden ja koreuden perkele on. Se on ahneuden perkele, joka pidettä teitä häännästä ja peräsuolesta; tämä Musta perkele estä vanhoja Mailman orjia parannuxesta ja katu[-]muxesta. Huoruden perkele on vanhaxi tullut; koreuden perkele on myös vanhaxi tullut, ettej hän vihti enä koreita kanda. Mailman ilo ja tansi on vanhaxi tullut, ettej ne jaxa enä hypätä teidän kansanne; Mutta ahneuden perkele ej ole vanhaxi tullut, kunnian perkele ej ole vanhennut, kateuden perkele on samasa voimasa kuin ennen ja vihan perkele on vielä sapesa, ja Muuttamat vanhat korjavat vielä pirun paska suuhuunsa.

Kuingas Te nyt luuletta pääsevänne niistä riettan siemenistä irti, koska että ole vielä alkanet niitä vastaan sotimaan? Te oletta Lutheruksen uskosa opetetut, Ja Lutheruksen usko on se, että hän [on] Perkelen vallan Alda vapautettu ja päästetty. Ej taida olla suruttomille se usko, että he ovat perkelen vallan alda päästetyt, ja vapautetut. Jos ej perkele ole jo muuttampia vanhoja niin sokiaxi teenyt, että uskovat, ettej heille ole Perkelen <sida70> kansa mitään tekemistä: Niin luullevat ne vanhat, joiden silmät Rietas on käändä[-]nyt nurin: he luullevat, ettej perkelettä ole, ejkä Helvittiä. Rietas on vielä muuttamilda korjanut Muiston, ettej he muista enä heidän endistä Elämätänsä, kuinga se on ollut kauhistavainen. Kungas viimein käypi teidän kansaine, koska Te oletta lykännet teidän parannuxenne ja katumuxenne vanhuteen asti, ja nyt pian tulle kuolema, ja katkaise teidän Elämänne niin kuin langa, ja viepi teidän sjelunne siihen paikkaan, kusa teidän ijäti olemaan pitä.

Suurin osa niistä, jotka nyt ovat paattunet ylönkatsovat vielä armon välikappaleita, ja Muut, jotka välistä käyvät Herran Ehtolliselle, tulevat oman vastauxensa päällä, ja menevät pois niin kuin Judas mailmaan: kukas tie-

si, että satanas vielä menne heihin sen kastetun palan jälkeen. Ilmanki Perkele vasta heidän sjeluinsa edestä, koska etsiko[n] aika tulle.

Mutta ne harvat sjelut, jotka ovat niin kovin piexetyt Taivalliselda vanhemalda, ettej he jaxa enä potkia tutkainda vastaan kukas teidän edestänne vasta koska päälläkandaja tulle kandamaan teidän päällänne, että Te oletta huorat ja varkat; ja seiso oikeuden päällä, ja vaati, että Ylimmäinen duomari pitä duomitsemaan Lain jälkeen? kukas teidän edestänne vasta Te murhelligiset ja katuvaiset, koska koko Mailma huutta: ota pois ristinnaulitse[?] Te oletta ilman Epäilemätä syypäät kaikin niihin syntiin, joista päälläkandaja teitä soima. Ja jos Ylimmäinen duomari duomitsis teitä ansion jälkeen, niin olisitta onnettomat ajasa ja ijankaikkisudesä, jos se ar- <side71>mollinen Samaritanus ej armahda teidän päällänne ja vasta teidän edestänne siinä suuresä oikeu[-]desä. Jos ette ole ottanet Händä Edesvastajaxi, niin pyytäkät nyt, anokat ja rukoilkat, että Hän ottais teidän asianne päällänsä, ja vastais teidän edestänne siinä suuresä oikeudesä; koska Jumalan lasten päälläkandaja alka teidän päällänne kandamaan, että Te oletta huorat ja varkat, ja murhajat jumalan ja ihmisten viholliset, väärät Profetat ja villihenget. Jos ette ole jo pyyttänet Jesusta Edesvastajaxi, koska Mailman Fiskali tulle teidän päällänne niin kuin kiljuva jalopeura, etsein ketä hän saisi niellä; pyytäkät, anokat ja rukoilkat, että Herra Jesus ottais teidän asianne päällänä, ja vastais Teidän edestänne, ennen kuin ijankaikkinen ja järkähtämätöin duomio lange. Sillä kukas tiesi, jos teille olis tämä Herran Ehtollinen viimeinen ateria Maan päällä: kukas tiesi, jos tämä olis viimeinen kerta Maan päällä, kuin Te nautitsetta Her[-]ran ruumista ja verta: kukas tiesi mikä tulis teille neuvoksi viimeisenä päivänä, jos ette olisi ottanet sen suuren Ristin kantajan, ja orjantappuroilla krunatun Kuningan Edesvastajaxi Isän tygönä, joka saatta tukkia päälläkantajan suun kiinni ja sanoa: Mitä sinä Jumalan lasten päälläkandaja enä kaipat Helvitin Krunun puolesta? [Etkös] ole jo saanut osasti sakosta sinä Jumalan lasten päällä kantaja? Koska olet minun vertani lakkinut verikoira ja Minun sydämeni raattanut, Helvitin Ruhtinas. Ja sitte sano katuvaisten ja uskovaisten Edesvastaja Duomarille: Kirjoita Minun Ristini päällä: I. N. katuvaisten kuningas! Kumarten polvianne Hänen verisen Ristinsä ju[u]reen tunnustain teidän hittaudente ja valvomattomu[tenne] sanoden: Minä vaivainen j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida72>

Rippisaarna vanhoille ja sairaille, jotka mielellänsä tahtovat pois lähteä mailmasta.

Sillä me tiedäme, jos tämän majan; meidän maallinen huone purjetaan, meillemme olevan rakennuksen Jumalalda, huonen ej käsille tehdyn joka on ijankaikinen Taivahisa: jota me myös huokame ikä[-]vöiten, että me meidän majallamme, joka Taivasta on puetetuxi tulisimme. Jos me muutoin puetetuna ja en alasti löytäisin. 2. Cor. 5: 1. 2. 3.

Näin kirjoita Pavali niille Christityille, jotka olit muutambia vuosia ennen Pavalin opin kautta heränet synnin Unesta ja käändynet pakanallisudesta Christillisyyteen. Pavalille oli ussein halu lähteä pois Mailmasta, Ej ainoa[-]stans sen vaivaloisuden tähden, kuin on Christityille mailmasa, josa heitä vihataan ja vainotaan, pilkataan ja ylönkatsotaan, vaan Myös Jumalallisen halun tähden Autuden perän, koska hän oli vaakutettu siitä, että hänellä oli parempi Maja rakettu Taivahisa, kuin tämä ruumillinen Maja, joka pian hajo. Tämän Pavalin kirjoi[-]tuxen jälkeen pitäis oleman kaikille Christityille yxi sydämellinen halu lähteä pois Mailmasta, ja olla Christuksen tygönä, joka paljon parempi olis. Ja minä uskon Myös, että kaikille uskovaisille on semmoinen halu, erinomatain vanhoil[-]le, jotka ijänki vuoxi seisovat haudan partalla, jos he muutoin ovat christuksen vanhurskaudella puetetut, ellej niin ole kuin Pavali kirjoita; "jos me muutoin puetetuna löytäisiin, ja en alastomana."

Alastomat ovat kaikki net raukat, jot[-]ka ej ole christuksen vanhurskauden hamella puetetut, mutta suoja on väli<sida73>stä nukkuisa tundesmuutoin, niin ettej Nukkuvaiset tiedä ejkä tunne, jos he olisit peiten pois päädänsä unesa potkinet. Valvovaiset sen näkevät, ja vetävät peittoa alastomain päällä; mutta jos kaikki nukkuvat, silloin saatta olla Monda, jotka ovat unesa peiton pois päädänsä potkinet, ne löytän alastomana, koska Jumalan poika tulle. Sentähden kirjoita Pavali, jos me Muutoin peitetynä ja en alastomana löytäisin. Mutta niin kuin Noach tuli omalda pojalda pilkatuxi, koska hän unesansa oli peittoa päädänsä potkinut, niin tulevat kaikki alastomat raukat pilkatuxi Riettan Engeleildä, jos ej ole joku saapuilla, joka vetä peittoa heidän päällensä. Pilkatan netkin Rietan Engelildä, jotka Christuxen vanhurskauden hameta kandavat, mutta tämä pilkaminen ej koske niihin, joilla totisesta christuksen vanhurskaus on; vaan jos he alastomana löytään ja sen alastomuden tähden pilkataan, silloin he saa[-]vat sanoa niin kuin Davidi: pilka särke Minun sydämeni. Mutta se olis nyt paras neuvo, sekä nuorille että vanhoille, että he ottaisit christuxen vanhurskauden hamen päällensä, ettej he joskus alastomana löytäisiin, koska Jumalan poika tulle; että he saattaisit sanoa Pavalin kansa: Me tiedämä, jos taman majan, meidän maallinen huone purjetaan, meillemme olevan rakennuksen Jumalalda, huonen ej käsillä tehdyn, joka on ijankaikinen Taivahisa. jota me Myös huokame ikävöiten, että me meidän majallamme, joka Taivasta on puetetyksi tulisimme. Näitä sanoja kirjoita Pavali christityille, koska hän tunsu, että hänen Maallinen Majansa pian purjetaan. <sida74>

Ja Minä Ajatelen, että kaikille vanhoille jotka jo ijän vuoxi seisovat haudan partalle, pitäis oleman samankaltainen tundo ittestä ruumin rakennuxesta, etä heidän majansa pian purjetaan, ja jos ei ole heille se vaakutus, että he pääsevät pian siirtymään ijankaikisiin Majoihin, koska tämä maallinen Maja purjetaan, niin he jäävät avoimen Taivan alla;

Pavali kirjoita myös christityille edellä mainitusa paikasa (2. Cor. 5: 4) Sil-lä me jotka täsä majasa olema, huokamma, että me rasitetut olema: niin kuin kaikki christi[-]tyt huokavat, koska he tundeivat, että he täsä kato-vaisesa Majasa ovat rasitetut, niin kuin Myös Salomo kirjoita: kuolevainen ruumis rasitta sjelua; tämä rasitus on erinomatain vanhoille tuttava, joi-den ruumin rakennus kohta kallistuu hautaan, ja ne pitäisit erinomatain huokaman, ja rukoilemaan että he pääsisit pian siirtymään ijan kaikki [*någ-ra överstrykta tecken*] siihen Majoihin, koska tiettävä on, että tämä maal-linen maja on jo lahomasa, ja sentähden purjetaan pian. Nämät Pavalin sanat kuuluvat ainoastans christityille sillä Pavali kirjoita samasa paikasa Sil[*lä*] se joka Meitä siihän (siirtymiseen) valmista, se on Jumala, joka Myös Hengen on meille pantixi andanut. Näistä sanoista kuulu selkiasti, että ne edelliset sanat kuulu[-]vat ainoastans niille, joille Jumala on Pyhän hengen pantixi andanut. Ej ole suruttomille täsä paikasa mitän omistä-mista, jotka Ej ole pyhän hengen koskan saanet, ej myös niille ole osa eli Arpa, jotka ovat Pyhän hengen kadottanet. Niiden suruttomain, katumat-tomain ja uskottomain Maja on rakettu Helvitisä, sjellä on se paika, josa heidän ijäti olemaan pitä. <[sida75](#)>

Ja koska Pavali kirjoita christityille, että me olema kaukana Herrasta, niin kauvan kuin me ruumisa asumma, sillä me vaellam[-]ma uskosa ja en katsomisesa, niin se on arvattava, että nämät Pavalin koetelemu[-]xet so-pivat kaikille christityille, erinomatain silloin, koska oma vanhurskaus tahto ahdistu uskovaisia kauvas Christuxesta: silloin he tundeivat, että he ovat kaukana Herrasta: ja niille on kuitengin sydämellinen halu autuaxi tulla, Mutta he tundeivat, että he ovat kaukana Herrasta, koska armon auringo peitetään Epäuskon pilvein takana. Ja muutoinki saavat Christityt tundea, että he ovat kaukana, vaika he vaeldavat uskosa, mutta ej katsomisesa. kuitengin panne Pavali sen sanan tygö: Mutta meillä on turva, ja paljo halamme enämin olla kaukana pois ruumista ja mennä asumaan Herran tygö.

Onkos nyt teille semmoinen halu Te vanhat ja (sairat) ijankaikisuuteen matkusta[-]vaiset, Te joiden ruumillinen Maja pi[-]an purjetaan, joiden ra-kennus on jo kallistumasa hautaan: onkos teille nyt [*sem*]moinen tundo kuin Pavalille, että [*k*]oska tämä lahonut maja pian purjetaan, Teille on rakettu parempi Maja Taivahisa, ja on ijankaikinen ja turmelematoin? Ja koska vanha lahonut ruumis rasittaa teidän sjeluanne, onkos teille totinen halu olla kaukana ruumista ja tulla Herran tygö; onkois teille semmoinen usko, että Te pääsette pian siihän uuteen Jerusalemiin, katselemaan Herra niin kuin Hän on kasvoista niin kasvoinhin[.] Minä uskon, että totisille chris-tityille on se tundo ja turva kuin Pavalille[.] Ja kuin tämä Herran Ehtollinen on Monelle viimeinen ateria maan päällä: niin rukoilkat, että Herra valmis-

tais <sida76> Te matkustavaiset ijankaikkisuuteen, että Te puetettuna löytäisiin Christuxen vanhurska[-]uden [<vanhurskauden> upprepning] hamella, joka teidän alastomudenne peitä. Nyt on Ihmisen poika kirkastettu Hänen verisesä muodossaan. nyt seisovat murhälliset Opetus lapset Ristin kohdal[-]la. Nyt veri juokse niin kuin virta sen Ristinnau[-]litun ja Orjantappuroilla Krunatun Kuningan haavoista. Nyt Satanan jouko Hända pilka. Muuttamille on tässä ruostunut rautanauula sydämesä. Jesuxen ristin viholliset jotka katuvaisten ja uskovaisten kyynelät pilkavat ne luullevat, että he nyt saavat rauhasa menne Helvitiin, koska kansan häiritä kuole. Mutta yxitoista on vielä elämäsä, jotka saavat nähdä Herran, vaika he välistä ovat murhesa ja epäilyxesä, koska Jesus kuole. kumartakat sydämitänne ja rukoilkat Hända, koska Te näette Ihmisen Pojan astuvan ylös Taivaiseen, josta Hän on pian tuleva jälle. Tunnustain teidän syndiänne, joiden tähden Jesus on ristinnaulittu ja sanokat: minä vaivainen j.n.e.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida76>

Rippisaarna sairalle, joka on yxi mammonin orja ja suruttomudesa on elänyt, ejkä vielä taydivuotella ole heränyt.

O! kuolema, kuinga katkera sinä olet, kos[-]ka Ihminen sinua ajatelle, jolla on hyvät päivät ja paljon kalua ja elää ilman Suruta. Syr. 41:1.

Näin puhu Syrachi niille, jot[-]ka suruttomudesa elävät, ja Mailman tavara rakastavat, ejkä muista kuolemata, ennen kuin se tulle: niille on kuolema katkera, osittain siitä syystä, ettej he tahtois mielellänsä jättä tavaroitansa tähän Mailmaan, ja osittain siitä syystä, ettej he tiedä mikä eteen tulle toisesa mailmasa. Jos he saattaisit otta tavaratansa myötänsä toiseen mailmaan, niin olis kuolema <sida77> vähän huokiampi; mutta kuin he tiettävät että heidän täyty jättä kaikki, mikä heille on rakas ja kallis mailmasa, ja lähteä tyhjänä toiseen mailmaan, sentähden on kuolema niin katkera heille. Mutta ej he sentähden pääse irti tavaroitansa vaika he kuolevat, sillä Vapahtaja on sanonut "kusa teidän tavaranne on, siinä on Myös teidän sydämen[-]ne." Ne riippuvat vielä kuoleman jälkeen kiin[-]ni niissä katovaisisa kappaleisa, joita he täällä ovat rakastanet ja parrhana tavaransa pitänet. Se on yxi surkia ja valitetta[-]va asia, että Mailman orjan pitä jättämän tavaroitansa, ilonsa ja hekumaansa, koreu[-]densa, ja kunniansa, tähän Mailmaan, ja ej sentähden pääse niistä irti, niin että hän saattais unhotta kaiki mitä hän on rakka[-]na pitänyt täällä: vielä sjelläkin riippu hä[-]nen sydämensä niissä turhisa ja katovaisisa kappaleisa kiinni: vielä sjellä kaipa hän niitä, ejkä saa enä nautitta mitään niistä, jotka olit hänellä rakkat ja kallit mailmasa; ja tämä turha kaipaus on jo itsestänsä yxi suuri vaiva, jos vielä muutta vaiva ej olis. Ja kuin ej ole toivoakan, että hän koskan sais niitä rakkaita kappaleita takaisin[.] Ja sentähden ovat Muuttamat pakanat arvellet, että rikkat huuttavat Helvetisa voj! voj! minun tavarani! koreat ja kaunit huuttavat: voj voj minun koreudeni ja kauneudeni! Ja ne jotka ovat suuresa kunniasa ollet mailmasa, huuttavat Helvitisä: voj! voj minun kunniani! huorat huuttavat: voj! voj! minun hekumaani! Ja net pakanat, jotka semmoisia ovat arvelet Rikkaiten, koreutta ja kauneutta rakastavaisten, huorain ja kunniaata rakastavaisten huuttamisesta Helvitisä, ovat tosin itse mielestänsä mailman turhuutta ylönkatsonet, aivan kaalia syönet, ja trasuisa käynet, ja asunet luollisa, ja ovat pilkanet <sida78> rikkaita ja koreita: Mutta kun semmoiset tavarain, koreuden, kunnian ja Elämän hekumaan ylönkatsojat ej ole tiennet Vapahtajasta ja christu[-]xen ansiosta mitän, niin ej ole meille mitän tiettoa annettu heidän autudestansa. Muuttamat pakanat ovat arvellet siitä tulevaisesta Elämästä, ettej ole muille rauha ollengan siinä tulevaisesa Mailmasa, mutta kuin niille, jotka ej muista ollengan, että he ovat Mailmasa ollet. Semmoiset pakanat arvelit, että tuone[-]lasa on yxi Muistottomuden virta, josta kaikki, joille Muisto tästä Maallisesta Elämästä tul[-]le vaivaxi, saavat juoda Muistottomuden virrasta, jonga kauta kaiki Muisto kato, ettej he muista enä ollengan, että he ovat mailma[-]sa ollet, sitte vasta pääsevät rauhaan.

Kuulkat nyt kaikki kastetyt pakanat, mitä kastamattomat pakanat ovat arvellet siitä tulevaisesta Elämästä! Mutta Te oletta vielä pahemat, jotka

ette ajatele paljo mitän siitä tulevaisesta Elämästä, Mutta elättä suruttomana ja huolimattomana, ja vaellatte sokiana ijankaikkisuuteen, niin kuin huivi olis sidottu silmeihin eteen: ette ajatele perän mikä Elämä laatu tulle: kuoleman jälkeen; että kannaa vaaria siitä tulevaisesta Elämästä [[<Elämästä> upprepping](#)], niin kuin sitä ei olisikaan. Kastamattomat pakanat ovat arvelleet paljon siitä tulevaisesta Elämästä, vaikka heille on ollut Jumalan sanan puutos ja Ymmärtämättömyys mut[-]ta teille on Jumalan sana saapuilla joka talosa, vaika Te katsotta Jumalan sana ylös niin kuin se ei kuulu teille niin kuin se olisi yksi vanha juttu. Ja sentähden tulle monelle [[några överstrykta tecken](#)] kuolema niin katkeraksi, ja niin vastahakoiseksi ja niin kauhistavaksi, ette ole sitä ajateltu ennen. Älä usko kuolevainen ihmi[-]nen, että sinä pääset mailmasta irti, vaika sinä kuolet: Ei se ole niin; jos et ole jo tässä [<sida79>](#) armon ajassa pääsnyt mailmasta irti, et suingan pääse kuoleman jälkeen mailmasta irti: vaan sinun täytyy Helvitisä huutta: vojo minun tavarani, vojo minun koreudeni, vojo minun hekumaani[,] vojo minun kunniani. Ja trasuperkelet vielä pilkavat sinua, ja sanovat: ka! se! mene nyt noutamaan Tavarasti ja silkihuivisti mailma[-]sta! Mutta se, joka on koonut niitä tavaroita[-]ta, joita koi ei syö eikä varkaat kaiva ja varasta, se saapi nautittua tavaransa ijankaikki[-]sesti. Oletkos nyt o! kuolevainen ihminen koonut niitä tavaroita, joita koi ei syö eikä varkaat kaiva ja varasta? Vai oletkos koonut semmoisia tavaroita, jotka jäävät tähän maailmaan, ja kuitengin seuravat toiseen mailmaan sillä lailla, että kuin ne ovat kerran tartuneet sydämeen, et pääse niistä irti vaika kuinga freistaisit niitä unhotta? Minä ajatelen että Mailman tavarat tulevat sinulle suu[-]reksi vaivaksi ijankaikkisudessa, jos et ole täällä Armon ajassa luovuttanut itsiäsi niistä irti; ja kuinga pa sinä pääset niistä irti, jos et ole totisen katumuxen ja parannuxen kautta etsinyt sovindoa Jumalan kansa, joka yxistänsä saattaa sinua luovutta ja irti päästä niistä katovaisista kappaleista joita sinä olet täällä rakastanut, ja sydämän halulla etsinyt. O! kuinga turhat ovat kaikki ihmiset, jotka kuitengin niin suruttomasti elävät, he kokoavat, ja ei tiedä, kuka sen saa. niille tulle kuolema katkeraksi, jotka ovat koko elinaikansa niitä katovaisia kappaleita koonet ja rakastanet.

Matkustavaiset ijankaikkisuuteen! kurkistel[-]kat haudaan, ja katsokat, jos sjellä näkyy pohja! Ei ole teille enää pitkä armon aika, jotka vielä ijän vuoksi seisotta haudan partaalla, kuolema vartioitsee teidän askeleitanna, ja joka askel, jolla te poljetta tätä syndistä maatta on yksi askel likämäxi haudata. [<sida80>](#) Te näette, että yksi toisensa perästä menne siihän pimiän haudataan, ja ei jälkeen eläväiset pane sitä tundonsa päällä. Ainoastans ne harvat sjelut, jotka ovat Christuksen kansa haudatut kuolemaan, jonga vanha ihminen on ristinnaulittu, saattavat ilolla ja riemulla vastaan ottaa kuoleman Engelin joka viepi heitä Abrahamin helmaan, josa he saavat istua Abra[-]hamin, Isakin ja Jakobin kansa Taivan valdakunnassa, ja syödä Taivan leipä.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida80>

Yxi kingerisaarna 1858.

Mutta he vihavat sitä, joka heitä julkisesti nuhtelee; ja sitä he kauhistuvat, joka oikein opetta. Amos 5:10.

Tämä Profetan Amoxen kirjoitus sopi hyvin tämän aikaisille suruttomille, jotka vihavat sitä, joka heitä julkisesti Nuhtelee, ja kauhistuvat sitä joka oikein opetta. Sama luondo on tämän aikaisille Judalaisille, kuin niille endisille, jotka vihaisit Profetaita. Koska nimittäin Profeta amos nuhteli sen aikaisia suruttomia heidän Jumalattoman Elämänsä tähden, niin he rupeisit vihaman händä. Niin tapahtu vielä nytkin, koska joku Christitty tahto nuhdella suruttomia synnistä, alkavat he vihaman sitä, joka heitä julkisesti nuhtelee, ja kauhistuvat sitä, joka oikein opetta. Meidän Vapahtajame pane suruttomille yhden tundomerkin, josta heitä hyvin tutaan, nimittäin semmoisen tundomerkin, että he vihavat ja vainovat Jesuxen opetuslapsia, ja piixevät heitä heidän synagogisansa, niin kuin Myös tämän aikaiset suruttomat tekevät Christityille. Muuttamat vetävät christityitä ulos rukous huonesta, sillä se rietas hengi, joka heisä vaikutta <sida81> Ej kärsi Jumalan Hengen vaikutuxia. Jos P. H. Nuhtelee Mailma synnin tähden, vanhurskau[-]den tähden ja duomion tähden, niin suuttu Rie[-]tas, ja vaikutta vihaa suruttomain sydämesä. Mutta heidän pahudensa teke heitä sokiaxi, ettej he tunne että heille on viha sydämesä. Nyt on saarnattu suruttomille paran[-]nusta Monda ajastaika; Mutta jota enämä[n] heille saarnataan, sen enämän he paattuvat, niin kuin Judalaiset paaduit Johannexen ja Christuxen saarnamisesta. Johannes sanoi niille paattuneille: Jo on kirves pandu puiten juureen; jokkainen puu, kuin hyviä hedelmiä ej kannata hakan pois, ja heitetään tuleen. Mutta he katsoit ylön semmoisia uhkauxia, ja sanoit, että Johannexelle on perkele. Niin Myös katsoit he ylön Vapahtajan duomion, ja sanoit: Sinä olet Samaritanus, ja sinulla on perkele. Viimein ilmestyi yxi viimeisen Ajan merki Taivaasa: Yxi miekan kaltainen pyörstö tähti seisoit kaupungin päällä koko vuoden, Mutta suruttomat selitit sen merkin heidän oman tahdonsa jälkeen; ej ne uskonet että se oli viimeisen ajan merki heille, jotka olit niin kauvan sotinet P H vastaan. Meille on Myös pandu yxi viimeisen ajan merki Taivaiseen, jota kaikki ovat Nähnet; Mutta ej ole tullut pakanoille pelko ja ahdistus; vaika Meidän Vapahtajame sano että pelko ja ahdistus tulle pakanoille niiden tähden, kuin maan piirin päällä tuleva on. Tämän aikaiset pakanat ej huoli Taivan merkistä, vaika kallis aika ja nälkä on ollut sen merkin jälkeen, ja tulle vielä haikiamaxi tästedes, jos ihmiset ej ota ja tee parannusta vielä ulkonaisesa ja maallisesa Elämäsä. Mutta ej kuulu vielä mitän pelkoa eli ahdistusta suruttomain seassa. Ej ne usko, että semmoiset merkit Taivaasa on viimeisen [a]jjan Merkit: ej ne usko, että Jumalan <sida82> vihamaljat vuodatetaan maan päällä. Mutta Christityille on se usko, että Jumala näiten merkein kautta Muistutta ihmisiä maan päällä, siitä tulevaisesta duomiosta. Christityt päättävät ajan merkistä, että viimeiset ajat on tulemasa. sentähden täyty heidän pelvolla ja vapistuxella tehdä työtä sen päällä, että he autuaxi tulisit. Oletta kos ottanet vaaria viimeisen ajan merkistä Te matkustavaiset ijankaikkisuuteen? Oletta kos nähnet, kuinga Jumala Näiten merkein

kautta tahto varoita teitä mailman rakkaudesta, ja Elämän hekumaasta; Jumala tahto hopitta teitä pakenemaan Babelista, et ette huku Babelin porton kansa. Koska viimeisen ajan merkit osotta että mailman loppu lähene: silloin sano Jesus opetus lapsillensa, Nos[ta]kat päättänne Ylös sillä teidän lunastuksenne lähesty. Nos[ta]kat päättänne ylös Te Jesuxen opetus lapset, ja katsokaat, kuinga pahuus ja Jumalatoim Elämä tulle päivä päiväldä, kauhiamaxi: katsokaat kuinga Mailma paattu pahudesansa, ja yldy Jumalattomuudesans. Nämät ovat ne ajan merkit joista Jesus puhu: mutta koska nämät viimeisen ajan merkit rupevat tapahtumaan, silloin sano Jesus Nostakat päättänne ylös, sillä teidän lunastuksenne lähesty: sillä mailmasa on teille tuska, mutta olkat hyvässä turvasa, Jesus on voittanut mailman. Nostakat siis päättänne ylös Te Jesuxen veljet ja sisaret, ja älkät pitäkö päättänne kaltosa, niin kuin ne, joilla ej Yhtän toivoa ole. Nostaka päättänne ylös, sillä teidän lunastuksenne lähesty; ja katsokat niitä Taivan tähtiä, jotka auringon koitosta nousevat ylös. Sjellä on kointähti, joka annetaan niille, jotka voittavat. Sjellä Idässä on Vapahtajan tähti esinä ilmes-tynyt, ja sinnepäin me kuljema, kusta auringo nouse Sjeldä päin me odot-tame lunastusta ja pelastusta. Amen!

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida83>

Yxi kingerisaarna, suruttomille ja Christityille. Jumala sanoi Profetalle Hesekielil[-]le: Sinä Ihmisen poika! Sinun kansas lapset puhuvat sinua vastaan sjellä ja täällä seinille ja oven edesä. Ja toinen sano toiselle: käykämä kuulemaan, mitä Herra sano. Ja he tulevat tygös seurakuntaan, ja istuvat sinun edesäs niin kuin minun kansani, ja kuulevat sinun sanas, mutta ej he ensingään tee sen jälkeen. Hesek. 30: 30[.] Ja katso, sinun täyty olla heidän ilovirten[-]sä, jota he mielellänsä laulavat ja soittavat. Täsä Raamatun paikasa Nimitte Hes. 30: 30, ja seuravaisisa versyisä on Jumala ilmoita[-]nut Profetalle, kuinga suruttomat tekevät hänen kansansa: he puhuvat händä vastan sjellä ja täällä, seinille ja oven edesä. Mutta sanovat kuitengin keskenän[-]sä: käykämä kuulemasa Mitä Herra sano. Ej Muuttamat suruttomat malta olla kuulemata, vaika he puhuvat vastaan; he kundelevat saarna, Mutta toista he ajate[-]levat, ja vaika he kuundelevat Jumalan sana, Ei he ensingän tee sen jälkeen. Täsä on surut[-]toman kansan haamo oikein maalattu, meidän silmeimme eteen, juuri niin kuin olis se asia tänä päivänä tapahtunut. He puhuvat kyllä vastaan, mitä saarnataan mutta tulevat kuitengin välistä kundelemaan; Mutta ej he ollengan tee sen jälkeen[.] Sama luondo kuulu olevan suruttomille vanhasa, kuin Uudesa Testamentisä. He puhuvat vastan kaikki, mitä opettaja saarna: he puhuvat seinille, en tiedä puhuvatko he kyrkon seinille tahi pirtin seinille, he puhuvat oven edesä, niin kuin suruttoma[in] tapa on[,.] en tiedä, puhuvat ko he kyrkon oven edesä eli pirtin oven edesä ja sanovat taas keskenänsä: käykämä kuulemasa, mitä nyt saarnataan[.] Ja he kuundelevat kyllä, mutta ej he tee sen jälkeen <sida84> Jopa olis Mailma kokonansa käändymäsä Jos suruttomat rupeisit tekemään sen jälkeen, kuin heille saarnataan. Mutta ej he tule sillä mielellä kundelemaan, että he tekisit sen jälkeen, vaan he tulevat sillä mielellä, että he pääsisit taas puhumaan vastan oven edesä, ja pilkamaan, eli Nauramaan [niin] kuin heidän tapansa on. Mutta että he istuvat Profetan edesä, niin kuin Jumalan kansa, se merkitse, että he istu[-]vat sivosti ja kuundelevat niin kuin muutkin vanhat Christityt, mutta Ej Rietas anna kaikille rauha, että he kuundelisit: ei Muuttamat malta olla nauramata kyrkosa, ja Muuttamat sipisevät, ja Muuttamat kurkistelevat, niin kuin pissihaukat. Muuttamat marsivat ulos [ja] siselle saarnan aikana, ja Muuttamat tekevät heidän konstian[-]sa, koska saarna luetaan. Koska Rietas seiso ovenvartiana sydämen oven edesä, ja varjele sydändä, ettei yxikän Jumalan Sana pidäis koskeman sydämeen, sillä tämän aikaiset suruttomat menevät rohki Helvitiin. Ej ne tahdo ulkokullatuxi tulla, ettei Rietas pääsis heitä soimaan ulkokullatuxi ja sanomaan: sinä Muuttambi ulko[-]kullattu, istut tässä Näiten villihengein joukosa, ja kuundelet mitä tuoi väärä Profeta ja kansan häiritsiä saarna, kukas tiesi tartu vielä saarnama taudi sulle, niin kuin näille heräneille on tartunut: sitte vasta tulet oikein ulkokullatuxi: rupet huokamaan, niin kuin luondokappale, ja ulvomaan niin kuin nämät heränet ulvovat. Mene pois täs[-]tä huokamasta muutampi ulkokullattu ja pyytele pois hengesti kansa tästä hulluiten huonesta. Mene viinaporvarin tygö puoskimaan sydändäs. Se mies <sida85> tietä parrhaiten, mistä tie

menne Taivaiseen. Kat[-]so niin saarna Rietas tämän aikaisille suruttomille, jotka händä uskollisesti palvelevat ajatuxilla sanoilla ja töillä.

Mutta ej kaikki tohdi niin rohki menne Helvitiin. Profetan Hesekielin aikana tulit muuttamat kuundelemaan Profetan saar[-]naa, niin kuin Jumalan kansa, niin kuin vanhat Christityt mutta ej he teenet sen jälkeen[.] On ilman epäillemätä näinäkin aikoina Muuttambia ulkokullatuita, jotka istuvat Profetan tygönä, niin kuin Jumalan kan[-]sa, ja hea kuundelevat mielestänsä Jumalan sanna; Mutta se menne yhdestä korvasta siselle ja ulos toisen kautta: ej tule sydämen kohdi koskaan. Semmoisille armon varkail[-]le on olevanansa huolda sjelun autudesta mutta he varoittavat sydändä, ettej totuden sana pääsis siihän koskemaan että he ymmär[t]äisit totuden ja totuus tekis heitä vapahaxi. Niistä on Myös sanottu edellämaitusa paikasa: he kuundelevat sinun sanas, Mutta ej he tee sen jälkeen. Ja laviammaltda sano Herra: Katso! sinun täyty olla heidän ilovirtänsä, jota he mielel[-]länsä laulavat ja soittavat. Onkos tämä sana valet? Ejkös tämä Jumalan sana ole täytetty vielä näinäkin aikoina? Profeta eli Opettaja täyty olla pilkajiten ilovirsi jota Ne mielellänsä laulavat ja soittavat. Pilkajat ja Narrit tekevät hänestä häpiällisiä lauluja, jota he pilkamisen vuoxi laulavat; ja silloin ovat pilkajat mielestän[-]sä viisat koska Profeta pilkataan. Semmoinen on yhden suruttoman kansan esimalaus Hesekielin 33: 32. Siinä on pilkajille peilli, josa heidän haamonsa on maalattu.

Mutta katselkame nyt mitä Profeta Jeremias puhu heräneille 10: 23. Minä tiedän Herra, ettej ihmisen tie ole hänen voima[-]sans ejkä yhdenkän miehen vallassa kuinga hän vaellais, ja käymisensä ojennais[.] kuritta Herra minua, Mutta kuigengin <side86> kohtudella ja ei sinun Julmudesas, että minua peräti hukuttaisi. Täsä kuulevat nyt herä[-]net sjelut, ettej Profetakan tundenut itsesänsä voimaa vaeldamaan Elämän tiellä, niin kuin tämä Elämän tie ej ole ihmisen omasa vallasa ejkä Myös ole jongun Muun miehen vallasa vaika ihmiset ovat niin kuin välikappalet Jumalan kädesä, että ne, joiden silmät Herra on avanut, saattavat johdatta exyväisiä matka miehiä oikialla tiellä, ja talutta väsyneitä, ja ylös auta langedeitä. Mutta niin kuin Muuttamille heräneille on semmoinen ajatus, että Herra heitä oikein kurittais tuskalla ja omantunnon vaivalla, niin kuulu Myös olevan Profetalle Jeremialle semmoinen toivotus, että Herra händä kurittais hänen hittaudensa tähden. Niin Myös Davidi rukoilli, että Herra händä koetelis, koska hän sanoi: tutki minua Jumala, ja koetele minun sydämeni, jos minä pahalla tiellä lienen. Me kuulema että on vanhasakin Testamentisä ollut heräneille Semmoinen epäily itsestänsä, koska he ovat tundenet, että heidän katumuxensa on niin hidas; silloin ovat he alkanet rukoilleman, että Herra kurittais heitä tuskalla ja oman tunnon vaivalla. Mutta emme tiedä, ongo Jumala sentähden Kurittanut heitä sillä lailla kuin he ovat Jumalalle Määränet. Sillä he ovat saattanet olla tietämättömydesä, mitä oma vanhurskaus heisä on vaikuttanut. Sillä oma vanhurskaus pani Muuttambia katuvaaisia tienamaan armon suuremalla tuskalla ja oman tunnon vaivalla vaika Armon järjestys osotta, ettei saatta kukan syndiänsä Maxa omalla vaivallansa. Jos yxi katuvaainen sjelu alka toivottaman itselensä suurempa tuska ja oman tunnon vaivaa, niin se merkitse, että oma vanhurskaus on Matkasa, joka pane katuvaaisia tienamaan armoa omalla

parannuxella eli suuremmalla tuskalla ja oman tunnon <side87> vaivalla: sillä oma vanhurskaus tahto kaikki omal[-]la vaivallansa tienata, ja ansion jälkeen saada palkansa; mutta ei armosta mitän. Koska siis Profeta Jeremias rukoille: kurita minua Herra kuitengin kohtudella, ettäs minua peräti hukut[-]tais. Niin se kuulu, niin kuin lapsi sanois vanhe[-]malle: piiska minua, mutta älä ylös kovin piex[ä.] Mutta jokkaan vanhin alka händä kurittamaan? Minä luullen, että vanhemman sydän on sen kaltainen, ettej hän kuritta sen hulliaisen anomisen jälkeen, vaan silloin hän kuritta koska hän näke sen tarpellisexi. Olkoon nyt tämä sana ojennuxexi niille katuvaissille jotka sanovat: Herra kuritta minua kuiten[-]gin kohtudella, ettäs minua peräti hukutaisi. Profeta on Myös saarnanut niille poislangeneille täällä tavalla. Herra kutsui sinun nimes vihärjäisexi, kaunixi, hedelmällisexi öljypuuxi Mutta nyt Hän on suurella Murhan äänellä sytyttänyt tulen sen Ympärille, niin että sen oxat pitä hävitetyxi tulemaan, sillä Herr[-]ra Zebaoth, joka sinun on istuttanut, uhkais sinulle paha. Täsä kuulet sinä kuivetunut öljypuu, kuinga Herra aiko sydyt[-]tä valkian sinun ympärilles, että kaikki oxat pitä palamaan. Herra kutsui sinun nimes vihärjäisexi, kaunixi ja hedelmellis[e]xi öljypuuxi, Mutta nyt hän on suurella murhan Äänellä sydyttänyt tulen sinun Ympä[-]rille. Nyt palavat kaikki kaunit oxat sinusa, Kaiki kukkaiset varisevat sinusta kaikki lähti sinusa Muuttu; ej sinusa jää Muutta kuin ranga; koska et pysynyt tuorena ja hedelmellisna, koska Herra sinun istutti viinamäkeensa ja odotti sinusta hyviä hedelmitä ja punaisia viinamarjoja saavansa. Mutta sinä rupeisit aivan karvaita raaka Marjoja kandamaan. Herra sano sen saman Profetan Jeremian kautta (2. 9.) Minä ajatelin sitä hyvää työtä, joka sinulle tapahtui sinun Nuorudesas; ja sitä rakkautta, jonga Minä sinulle osottin, koskas kaunis olit, ja minua korvesa seuraisit. Koska Israel oli Herran pyhä ja <side88> Hänen ensime[<sen> överstrykta tecken]nen hedelmänsä. Näin sano Her[-]ra, Mitä vääryttää teidän Isänne minusa löysit, että he erkanuit minusta, ja menit turhuuteen, ja tulit turhaxi? Ja ej ensingän Ajatellet, ku[-]sa se Herra on, joka meitä vej ulos Egyptin maalda, joka johdati meitä korvesa, autiosa ja erä[-]maasa, kuivasa ja kuoleman varjon maasa? Ja mitä vääryttää Te oletta löyttänet minusa sano Herra niille pois luopuneille lapsille jotka ei pysynet liitosansa, Mutta menit Mailman turhuden perän, ja vihollisen valdakundaan, kusa heitä kaikeen pahuteen opetetaan ja pahanelkisyyteen skoulaataan. Kuingas monda kerta pitää vanhemman vetämän teitä tukasta vihollisen talosta? Kuingas Monda kerta pitä hänen huuttamaan ennen kuin Hän väsy juoxemasta teidän peräsänne! Palaja kuitengin sinä poisluopunut ja tottelematoin lapsi. Nouse vielä tuhla[-]ja poika, joka olet sen kallin tavararan, jongas saanut olit Isäldäs, tuhlanut portoin kansa[.] Palaja vielä kerran takaisin, vaikka olet tuhlanut niitä kaunita armon tavaroita, joita sinä sait Isäldäs: Nouse! Nouse! sinä vihäljäinen tuhlaaja poika, ja älä ole enä Sikapaimenena Mailman vierasa Maasa, ka[u]kana Isän Majasta. Mitämax Isä otta vielä sinua vastaan ja teke häitä pojallensa.

Profeta Jeremias puhu Myös armoitetuille sjeluille täällä tavalla (17: 7). Mutta se mies on sjunattu, joka luotta Herraan, ja Herra on hänen turvansa. Hän on niin kuin se puu, joka veden reunalla istutettu on ja ojan viereen juurtunut. Sillä jos vielä palavus tulle, niin ej hän kuitengan pel[-]

]kä; vaan sen lähdet pysyvät vihärjäisenä, ejkä muretti, koska kuiva vuosi tulle; Mutta kanda hedelmän ilman lakka[-]mata. Ovat kos nyt sinun Marjasti kypsynet sinä hedelmällinen puu: ovat kos sinun marjasti kypsynet, että sinä kelpaisit Herralle? Ongos sinusa niin Monda Marja kuin sinusa [on ollut] kukkaisia Johan<sida89>nexen aikana? Että jos Herra anda kastetta Taivasta, ja anda armollisen auringonsa paista, sinun Marjas, jotka sinusa on, pitä tuleman punaisexi viinamarjaxi Elokuusa, ja pitä tapahtumaan, että viina mäen rakentaja, joka sinun ympärilles on Gravia kaivanut, ja sinun juurtas sonnittanut, pitä panemaan niitä punaisia Marjoja pöydällä koska vierat tulevat Taivasta, koska kuoleman Engeli tulle leikamaan viinapuun oxat Maan päällä, silloin pannan kaikki pu[-]naiset viinamarjat viina kuurnaen ja puseretaan, että se makia viina, joka niisä on rupia ylitse vuottamaan että se suuri viinamäen rakentaja saisi itsekkin nautitta hedelmän työstänsä. Meidän toivome on, että Herra saapi Muutambia viinamar[-]joja tästä viinamäestä, josa hän on niin pal[-]jon työtä teenyt. Amen!

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida89>

Yxi kingeri saarna christityille.

Siitä me tiedämä että me totudesta olema, ja taidame hänen edesäns meidän sydämemme hillittä. Että jos meidän sydämemme duomitse meitä, niin on Jumala suurempi, kuin meidän sydämemme, ja tiettä kaikki. Te rakkahimat! Jos ej meidän sydämemme duomitse meitä niin meille on turva Jumalaan. Joh. 1. Epistola 3: 19

Täsä paikasa ilmoita Apostoli Johannes christityn koetelemuxia, jotka ovat hyvin merkelliset, sen vuoxi, että sydämen asiat ovat monelle himmit. Ensixi hän sanoo: jos meidän sydämemme du[o]mitse meitä, niin on Jumala suurempi; ja niiden sanain kauta hän ilmoita, että yhden christityn sydän saat[-]ta välistä duomitta händä. koska yhdel[-]lä valvovaiselle christitylle on hirmuiset kiusauxet, joita Rietas vaikutta hänen lihasansa, ja Rietas lihasta ampu palavat nuolet sydämen kohdi, silloin tulevat pahat aja[-]tuxet mieleen, ja pahat himot ja halut tahdosa tuntuvat; ja oma vanhurskaus nouse viimein niin kuin yxi angara <sida90> ja vanhurskas Jumalan lasten päälläkandaja, ja duomitse Jumalan lapsia täällä tavalla: Kuingas sinä saattat olla chri[-]stitty, jolla niin paljon syndiä on? Christitty pitäis olemaan pyhä ja synnitöin. Mutta sinä olet niin kuin itse rietas. Koska oma vanhurskaus näin saarna järjesä, niin se tundu christityn mielesä, niin kuin "sydän duomitsis händä" vaika ej sydän itse saatta duomitse, mutta oman vanhurskauden perkele se on, joka Jumalan lapsia duomitse: ja tämä perkele se on, joka tulle totuden varjolla; sillä hän muutta itsensä valkeuden Engelixi, ja sen kautta tulle moni katuvainen petetyxi, koska hän ei voj arvata, että se on perkele, joka katu[-]vaisia duomitse. Mutta nyt sano apostoli Johannes: Jos meidän sydämemme duomitse meitä, niin on Jumala suurempi: ja näillä sanoilla hän osotta, ettej pidä yhden Christityn uskomaan oma sydändänsä, jos se duomitse; vaan hänen pitä enämän uskoman Jumalan armollisia lupauxia, jotka osottavat, että christus on tullut syndisiä pelastamaan, mutta ej hurskaita. Christityn täyty aina syndisena paetta, kaikein syndeinsä kansa sen suuren Ristin-kandajan tygö, ja uskoa, että armosta hän tulle autuaxi, mutta ej ansion jälkeen. Jos Christitty duomittaisin ansion jälkeen, niin olis hän kokonansa hukasa; mutta armosta hän tulle pelaste[-]tuxi, jos hän usko sen päällä, joka on suurempi kuin oma vanhurskaus, joka sydämen kautta saarna duomiota. <sida91> Sen tähden sanoo myös Lutherus, että hän pelkä omaa sydändäns enämän kuin Turkin kejsaria, sillä joka christitty, jonga tundo on valvomasa, tunde kyllä sydämensä pahaxi, ilkiäxi ja saastaisexi, nimittein se lihallinen sydän, joka on vanhasa ihmisesä, ja kutsutaan Pavalilda ulkonaisexi ihmisexi; mutta sjelu eli hengellinen sydän, jonga Pavalil kutsu sisellisexi ihmisexi on puhdistettu Christuksen verellä; ja tulle ainoastans sen päällä, kuinga yxi christitty saattais niitä eroitta, ettej pääsis vihollinen sekoittamaan ulkonaisen ja sisällisen ihmi[-]sen, eli vanhan ja uuden ihmisen vaikutuxia hänen tunnosans. Pavalil sanoo, Minulla on halu Jumalan lakiin sen sis[-]ällisen ihmisen jälkeen; Mutta minä tunnen

toisen lain Minun jäsenisäni, joka sotii sitä lakia vastaan, joka minun mielesäni o[n] ja otta minun fangixi synnin Laisa. Täsä täyty hänen olla syndisen lihan kautta, mutta hengesä pyhä. Ej voj järki tuota käsittä, kuinga yxi syndinen on pyhä, ja kuinga yxi saastainen on puhdas, ja kuinga yxi vää[-]rä on vanhurskas. Mutta kuin meille on se usko; että synnit ovat andexi annetut, niin täyty meidän myös uskoa, että syndinen on pyhä ja saastainen on puhdas, ja väärä on vanhurskas. Myös yxi christitty on lihan puolesta syndinen ja saastainen ja väärä, niin kuin itse Rietas; Mutta armon kauta hän on pyhä ja vanhurskas, vaika oman vanhurskauden perkele saarna järjesä: et ole sinä pyhä ja vanhurskas; vaan sinä olet syndinen ja väärä, ja saastainen ja rietas ja ilkiä. Koska nyt oma vanhurskaus tulle päällä kandamaan ja duomitsemaan ja tämä tuomio julistetaan järjen kauta, vaika se tundu, niin kuin tämä tuomi[o pauhais] omasa tunnosa ja sydämesä, niin kuin se tulis sydäimestä: silloin sano Johannes: Jos meidän sydämemme duomitse meitä, niin on Jumala <sida92> [<Jumala> [upprepnig](#)] suurempi [<suurempi> [överstrykt ord](#)] kuin oma vanhurskaus ja jos oma vanhurskaus duomitse niin Jumala päästä siitä duomiosta: Jumala on andanut katuvaisille synnit andexi; Jumalan poika on maxanut heidän väärydensä. Ja sen vuoxi on Hän teenyt heitä pyhäxi ja vanhurskaxi. Uskokat nyt katuvaiset, että Te oletta Jumalan Armon kauta pyhät ja vanhurskat, vaika oma vanhurskaus duomitse teitä; sillä Jumala on suurempi, kuin meidän sydä[me]mme.

Mutta se on työlämpä Ymmärtä, mitä Johannes sanoo: "Jos ej meidän sydämemme duomitse meitä, niin meille on turva Jumalaan" Tämä sana on itsestensä totinen sana, koska me sen oikein ymmärrämme. Mutta armon varkat saattavat tästä sanasta väärän Ymmäryksen kauta kootta itsellensä puolustuksen. Koska nimittein armon varkan sydän ej duomitse händä koskan, saatta hän myös ajatella, että hänelle on turva Jumalaan. Mutta hänen turvansa on yxi väärä luottamus Jumalan armon päällä. Ej suingan oma vanhurskaus kannan hänen päällensä, niin kuin hän kanda katuvaisten ja uskovaisten päällä. Sillä jos oma vanhurskaus rupeis kandan Armon varkan päällä, että hän on rietas ja saastainen; totisesti tulis armon varkalle semmoinen pelko, että hänen täytyis langeta epäilyheen ja mennä Helvitiin. Mutta koska sydän ej duomitse händä, niin hänelle on semmoinen turva Jumalaan, ettej Jumalakan händä duomitse. Ja sentähden sanoo armon varras ussein. Ej Jumala duomitse minua siitä synnistä. Mistä pä Armon varras tietä, mitkä hänelle on kuolettavaiset synnit? ja hallitsevaiset synnit, mistäs Sokia niitä tunde? Armon varkalle on niin huono muisto, ettej hän muista aamusta ehtoon asti mitä syndiä hän olis sinä päivänä teenyt. Ej Armon varras muista niitä ehdollisia syndiä jopa sitte ajatuxen syndiä ej ollengaan.

<sida93> Mutta Johannexen todistus on kuitengin sopivainen christityille sen vuoksi, ettej sydän aina duomitse heitä, koska heille on rauha Jumalasa ja puhdas oma tundo. Silloin on heille totisesti turva Jumalaan. Ja näin me olema ymmärtänet Johannexen todistuksia sydä[-]men duomitsemisesta, että oma vanhurska[-]us se on, joka katuvaisia ja uskovaisia

duomitse sillä hän on se Jumalan lasten päälläkandaja yötä ja päivä. Mutta Jumala on suurempi, kuin oma vanhurskaus. Pavali myös todista että meille on edesvastaja Isän tygönä; koska se kavala päällä kandaja alka kandaman Jumalan lasten päällä yötä ja päivää, silloin täyty heidän paetta sen suuren edesvastajan tygö, joka on ottanut päällensä kaikkein katuvaisten, murhelisten ja alaspainetuin asiat, ja on luvanut vastata heidän edestänsä siinä suuresa oikeudesä. Jumalan lasten päällä kandaja on kyllä hirmuinen sei[-]somaan oikeuden päällä. Hän sano Duomarille: Nämät ulkokullatut, jotka itsensä pitä[-]vät Christittynä, ne ovat huorat ja varkat, ne ovat murhajat: kuingas Duomari saatta semmoisia suojella? Mutta silloin astu katuvaisten syndisten Edesvastaja edes ja sano Duomarille, joka on katuvai[-]sten ja uskovaisten oikia Isä. Minä sano Edesvastaja; Minä olen jo maxanut sakon näiten raukain edestä: Minä olen andanut hengeni heidän edestänsä: Minä olen hikoillut verta heidän edestänsä: Minä olen täydelli[-]sen lunastus hinnan Maxanut heidän edestänsä: mitäs sinä vielä kaipat Krunun puolesta sinä Helvitin tullihurta? Ja Edes[-]vastaja aukaise rindojansa ja osotta haa[-]vojansa Isälle, ja sano: Katso rakas Isä! Näitä haavoja olen minä saanut rakkaudeni tähden näitä raukoja kohtaan; ja tuoi Jumalan lasten päällä kantaja, on minulle <side94> näitä haavoja saattanut. Silloin liikku Isän sydän. Ja Hän sano edesvastajalle: Sinä olet minun poikani! Tänä pänä olen minä sinua syn[-]nyttänyt: Minä annan sinulle pakanat perinnöxi. Sinun pitä hallitseman pakanoita raudaisella ruoskalla. Ja sitte Hän sano päällä kandajalle. Mene pois Satan sinä olet yllyttänyt minua Jobia vaivamaan ilman syyttä. Sinulla ej ole yhtän oikeutta duomitta näitä lunastetuita sjeluja, joiden edestä Christus on täydellisen lunastus hinnan maxanut.

Niin olkat nyt hyvässä turvasa Te kallisti lunastetut sjelut, sillä Jumalan lasten päällä kandaja on ulos heitetty Taivasta maan päällä. Ej ole hänelle enä yhtän valda Taivasa. Ej ole hänelle valda niiten päällä, jotka ovat ottanet sen suuren ristinkandajan ja orjantappuroilla krunatun kuningan Edesvastajaxi Isän tygönä. Se suuri Michael on voitanut, ja Johannes kuuli suuren äänen Taivasa sanovan: Nyt on autus ja voima ja valdakunda ja väki meidän Jumalamme ja valta Hänen Christuksensa että meidän veljämme päällä kantaja on heitetty ulos joka heidän päällensä yötä ja päivä Jumalan edesä kantoi. Ja he ovat hänen karitsan veren kautta voitanet Ja hänen todistuksensa sanan kautta: Ja Ej he heidän hengensä kuoleman asti rakasta[-]net. Sentähden Te Taivat! iloitkat, ja jotka niissä asutta! Mutta voi Maan ja meren asuvia! Sillä Perkele astu alas teidän tygönne, pitäin suurta vihaa, tietten hänellensä vähän aika olevan. Iloitkat siis Te kallisti lunastetut sjelut sillä teidän päällä kanda[-]ja on heitetty ulos Taivasta: ej hänelle ole enä valda kanda teidän päällänne, sillä teille on Edesvastaja Isän tygönä, joka rukoilte ja manaa hyvä teidän edestänne. Iloitkat ja riemuitkat kaikki Jumalan lapset, ja huuttakat suurella äänellä <side95> että Te oletta voitanet Karitsan veren kautta ja hänen todistuksensa sanan kautta. Jos Te kilvoiteletta teidän kallimasa uskosanne kuoleman asti, niin Te pääsette pian itse veisamaan voi[-]ton virtä ynnä Engeliten ja kaikein lunastetuin sjeluin kansa. Te pääsette pian veisamaan voiton virtä Zionin

vuorella ja sanomaan: Nyt on autuus ja voima ja valtakunda ja väki meidän Jumalamme ja valda hänen christuksensa, että meidän veljemme päälläkandaja on heitetty ulos joka heidän päällensä yötä ja päivä Jumalan edesä kantoi. Ja he ovat hänen karitsan veren kautta voitaneet ja hänen todistuksensa sanan kauta amen!

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida95>

Kingeri saarna.

Opetus lapset kysyit kerran Jesuxelda: onkos ne harvat, jotka autuaxi tulevat? Jesus vastais, ja sanoi heille: pyytäkät ahtasta portista siselle mennä, sillä minä sanon teille, Monda vuovavat ja ej voj. Täsä paikasa osotta meidän kallis Vapahtajame, että ne jotka tahto[-]vat autuaxi tulla, pitä menemän ahtasta portista sisellä. Mutta me kuulema Myös, ettej moni pää[-]se niista kan, jotka vuovavat: sillä täällä ajalla ej ole moni, joka vuova; sillä Muuttamat ovat niin sokiat, ettej he näe, misä se ahdas porti on. Niiden sokiain joukosa ovat kaiki, jotka juovat, kirovat, varastavat ja huoravat. Samasa sokeudesa ovat myös Nikodemuxen uskon veljet jotka siviästi elävät, mutta ej usko, että vanha ihminen tarvitse uudesta syndyä. kaiki, jotka vihavat pilkavat ja ylönkatsovat christityitä, ja katsovat niiden vikoja, ne ovat niin sokiat, ettej he näe missä se ahdas porti on. Niiden silmät on Rietas kääändänyt nurin, että katsovat Helvitin Taivasa, ja Taiva[<s> ett överstrykt tecken]a[+n] Helvetisä[.] niin me sanoma siis todella, että täällä ajalla ej ole monda joka vuova ahtasta portista siselle mennä. Mutta mitkäs net ovat, jotka vuovavat, ja ej voj? minä luullen niitä olevan semmoisia, jotka katumuxen mielestänsä tekevät, mutta ej sinne asti, että tunnustaisit syndiänsä, eli sovittaisit pahoja tekojansa; Ej semmoiset anna itsensä christityin johdatuxen allä. Heille on niin paljon tekemistä mailmasa, ettej heille <sida96> ole joudoa tulla siihän pajkaan, kusa Jumalan sana saarnataan ja selitetään. Niin Muodon kuluu tämä armon aika hukkaan siinä Mailman hääringsisä siihän asti että kuolema tulle heidän päällänsä. Silloin seisovat he ahtan portin takana ja ej ole silloin voima kolkutta sen päällä niin kovin että se aukenis; ej he jaxa niin kovin kolkutta, että oven vartia kuulis. Jos joku ylimeisen papin tuttava puhutelis oven vartiata että hän laskis tuon portin takana seisovaisen petarin siselle, katsomaan, mitä nyt maailman Herrat tekevät Jesuxelle: niin tuoi häilyvainen ja huikundelevainen uskosansa kieldä Jesusta. Mailman kunnian tähden ja ihmis pelvon tähden hän va[leh]telle, vaika hän on jo ulkonaisen Muodon jälkeen tundevanan[-]sa Jesusta; Mutta ej hän vihti, ej hän voj tohtia mailman kunnian tähden, ja Mailman rakkauden tähden tunnusta, että hän on sen villihengen Opetuslapsia. kyllä sinun täyty vielä mennä ulos itkemään katkerasti; sinun täyty vielä langeta epäilyxen, koska sinä näet että Jesus kuole sinun syndis tähden ja sinun Epäuskos tähden; sinun täyty vielä itkeä ja parkua, ennen kuin sinä pääset ahtasta portista siselle. Sinun täyty vielä langeta Epäjlyheen ja kadotta kaiken uskon, ja kaiken toivon, ennen kuin sinä pääset näke[-]mään, että Jesus on vielä elämäsä. kaiki usko, ja kaiki toivo pitä loppumaan, ennen kuin sinä tulet tundemaan iloa Jesuxen ylösnousemisesta. Tämä on se tie, jota kaiki murhelligiset opetuslapset ovat vaeldanet ja koetellet ennen kuin he ovat ahtasta portista siselle tullet. Ja sitä sama tietä täyty jokkaisen vaelda, jos hän tahto au[-]tuaxi tulla. —Pyyttäkät siis ahtasta portista siselle tulla; sillä minä sanon teille: Moni pyyttä ja ej voj. Niin kauvan kuin oman vanhurskau[-]den räpälät tartuttavat händä oven rakoon. Ej [tällä?] ajalla moni vuovakan

siitä ahtasta portista sisellä mennä, ja niiden seasa, jotka vuovavat, täyty moni pyörtä takaisin ja sanoa: ej ne minul[-]le kelpa. Ja niitä on monta täällä ajalla jotka ej pysy Taivan valdakunnasa, <side97> sentähden, että he kurkistelevat oven raosta, ja katselevat, minge-kaltainen Mailma on. Ja siinä kurkiste[le]misesa he rupevat katseleman mailman kauneutta; ja alkavat hänestä tyckämään. Vihollinen osotta heille kaiken Mailman tavaran ja kunnian, jonga kauneudesta he tulevat vimmatuxi, ja alkavat Rietasta palvelemaan.

Älkät katsoko oven raosta Mailmaan Te katuvaiset ja uskovaiset, pian vihollinen panne teitä tyckämään Mailmasta[.] Tämä naaras piru osottelle kauneudensa, ja Näytä koreudensa ja paljasta rindojansa, ja herättä himon, niin että moni katuvaisten tulle hänestä vimmatuxi ja alka Mailman ja Babelin porton kansa huoramaan. Älkät käändäkö selkänne Taivan valdakunnalle; vaan käändäkö selkänne Mailmalle; ja käändäkö kasvojanne Zionin vuorelle josa se ristinnaulittu ja orjantappuroilla krunattu kuningas seiso punaisisa vaatteisa, joka kunnian krunun kanda; ja kaikki pyhät Engelit Hänen kansansa, odottavat matkusta[-]vaisia, jotka tulevat sillatoman virran kauta ijankaikisuden ihanalle rannalle, josa morsiamen piat poimivat ijankaiki[-]suden kukkaisia, ja tekevät koreita krunuja niille odottavaisille ja tulevaisille uskon veljille ja sisarille, jotka Jesuxen ristinnandavat Mailmasa, ja pilkan ja häväistyksen saavat kanda Jesuxen [<ristin> överstrykt ord] nimen tähden. Iloitkat ja riemuitkat Te morsiamen piat, joiden lamput syttyvät pa[-]lamaan, koska huuto tulle. Pian pääsette Näkemään sen suuren Ristinkandajan, joka tulle Edomista punaisisa vaatteisa, ja kunnian krunun kanda. Pian tulle orjantappuroilla kruunattu kuningas noutamaan köyhän ja Mailmalda ylönkatsotun Morsiamen[-]sa. pian tulevat vierat Taivasta katselema[an] Morsiamen kauneutta ja koreutta. Pian pääsevät Morsiamen piat hyppämään ja dansamaan kulda laatian päällä ja pitä[-]mään karitsan häitä ijankaikisesti. Mutta koirat ja velhot ovat ulkona. Amen.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida98>

Yxi kingeri saarna suruttomille, herä[-]neille ja christityille. Jumala sanoi Profetalle Hesekiälellä: Sinä ihmisen poika! Sinun kansas lapset puhuvat sinua vastan, sjellä ja täällä seinille ja oven edesä ja toinen sano toiselle: käykämä kuulemaan, mitä Herra sano: ja he tulevat tygös seurakundaan, ja istuvat sinun edesäs niin kuin minun kansani, ja kuundelevat sinun sanas, mutta ej he ensingän tee sen jälkeen. Ja katso sinun täyty olla heidän ilovirtensä, jota he mielellänsä laullavat ja soitta[-]vat. Täsä Raamatun paikasa, nimittein Hesek 30: 32, on Jumala sanonut Profetalle , kuinga suruttomat tekevät hänen kansans, He puhuvat sinua vastan sjellä ja täällä, seinille ja oven edesä; niin kuin suruttomat brukavat seisoa oven edesä koska Profeta saarna, ja sjellä he puhuvat seinille, mutta sanovat kuitengin keskenänsä: käykämä kuuleman, mitä Herra sano[.] Ej ne malta olla kuulemata, vaika he puhuvat vastan, ja he tulevat sinun tygös seurakuntaan, ja istuvat sinun edesäs, niin kuin minun kansani: he istuvat seurakunnasa, ja kuundelevat saarna, mut[-]ta toista he ajatelevat[.] He kuundelevat kyllä mutta ej he tee sen jälkeen. Täsä on suruttoman kansan haamo oikein maalattu meidän silmiemme eteen, juuri niin kuin olis se asia tänä päivänä tapahtunut. he puhuvat kyllä vastan kaikki mitä Profeta sano, Mutta tulevat kuitengin kuuleman. Sama luondo kuulu olevan suruttomille vanhasa, kuin Udesa Testamentisä, että he puhuvat vastan kaikki, mitä Opettaja sano: he puhuvat seinille, en tiedä puhuvatko he pirtin seinille eli kyrkon seinille, mutta seinille he puhuvat, ja oven edesä <sida99> ja sanovat taas keskenänsä käykämä taas kuulemasa, mitä taas saarnataan. ja he kuulevat kyllä, mutta ej he tee sen jälkeen[.] Jopa sitte olis koko mailma käändymäsä, jos he rupeisit tekemän sen jälkeen kuin heille saarna[-]taan. Mutta ej he tule sillä mie[-]lellä saarna kuundelemaan, että he tekisit sen jälkeen, vaan he tulevat sillä mielellä, että he pääsisit pilkaman ja vastan sanomaan, eli nauramaan niin kuin heidän tapansa on. Mutta he istuvat Profetan edesä niin kuin Jumalan kansa, se merkitse, että he istuvat sivusti ja kundelevat niin kuin muutkin vanhat Christityt, vaika pahanilkisyys ei anna kaikille rauha, että istuisit rauhasa saarnan aikana[.] Profetan Hesekielin aikana ovat suruttomat istunet niin kuin Jumalan kansa. Mutta täällä Ajalla ej voi suruttomille olla rauha, saarnankan aikana; sillä he marsivat ulos [ja] sisällä, niin kuin rauhattomat henget, ja puhuvat keskenänsä heidän <sida100> omia jaarituxiansa, että he pääsisit kuulemasta, mitä saarnataan. Koska Rietas seiso vartiana sydämen oven edesä, ja varjele sydändä, ettej yxikän sana pääsis siihän koskemaan. silloin hän lennättä heidän aja[-]tuxiansa ymbäri Mailman, ettej he kuule kaan mitä saarnataan[.] Sillä tämän aikaiset suruttomat [Rippi ja Kinkerisaarvoja: menevät] rohki helvitiin; ej he tahdo ulkokullaisudella mennä kadotukseen, ettej Rietas pääsis heitä soimaman, ja sanomaan: sinä Muuttam[-]bi ulkokullattu, istut täsä ja kundelet saarna. Ja mitä sinä niitä loru[n?]xia [Rippi ja Kinkerisaarvoja: laverruksia] kuundelet. Niin saarna Rietas tämän aikaisille suruttomille. Mitäs sinä istut täsä ja kuunnellet niitä saarvoja joiden kauta ihmiset tulevat hulluxi. Sitte vasta tulet oikein ulko kullatuxi, jos

teet niiten jälkeen. rupeat huokaman niin kuin luondokappale, ja ulvomaan, niin kuin nälkä hukka. Pakene pois sano se totinen rietas joka ej vihti semmoista ulkokullaisuutta Nähdä. Ja pakene pois tästä hulluiten huonesta ja mene viinaporvarin tygö, <side101> hän tiettä paremin, kuin nämät heränet, mistä tie menne Taivaiseen[.] Eli menä kortia ja palloa lyömen se on parempi Jumalan palve[-]lus kuin näiten heräneiten huoka[-]minen ja huuttaminen, eli mene huorain huoneseen, Ne opettavat sinua koreillemaan. Niin saarna rietas tämän aikaisille suruttomille, jotka palvelevat handä uskollisesti ajatuxilla sanoilla ja töille.

Mutta Ej kaikki tohdi niin rohki mennä Helvitiin. Profetan Jeremian aikana he tulit kunde[le]maan saarna, ja istuit sjellä niin kuin Jumalan kansa niin kuin vanhat christityt, Mutta ej he teenet sen jälkeen. on ilman epäillemätä nainäkin aikoina, Muuttambia ulko kullatuita, jotka istuvat kyrkosa niin kuin Jumalan kansa, ja kuundelevat Jumalan sanaa, mutta se menne siselle yhdestä korvasta ja ulos toisen kautta. Ej tule sydämen kohdi koskan. Semmoisille armon var[-]kaille on olevanansa huolda sjelun Autudesta, Mutta he varoita[-]vat sydändänsä, ettej totuden sana pääsis siihän koskeman, että he Ymmäraisit totuden, ja totuus tekis <side102> vapaxi. Niistä [2 överstrykta tecken] on Myös sanot[-]tu edellä Mainitusa paikasa: he kuulevat sinun sanas, mutta ej he tee ensingän sen jälkeen. Ja laviamalda sano Herra Profetalle: katso sinun täyty olla heidän ilovirtensä, jota he mielellänsä laulavat ja soitavat. Tämä Jumalan sana on täytetty vielä tänäkin päivänä. Profeta täyty olla pilkajiten ilovirsi. He tekevät hänestä häpiällisia lauluja joita he päisä laulavat pilkamisen vuoksi, ja silloin ovat pilkajat mielestänsä viisat, koska Profeta pilkataan, haukutaan ja häväistän. He puhuvat hänestä seinille ja oven edesä, koska ej vihti puhu silmien edesä. Semmoinen on yhden suruttoman kansan esimalaus Hesekielin 33: 32. Siinä on pilkajille speili, josa heidän haamonsa on Maalattu. Mutta katselkame mitä Profeta Jeremias saarna herän[e]lle (10. 23) Minä tiedän <side103> Herra, ettej ihmisen tie ole hänen voimasans, ejkä yhdengän miehen vallasa, kuinga hän vaellais, ja käymisensä ojennais: kuritta minua Herra, kuitengin kohtudella, ja ej sinun julmudesas ettej Minua peräti hukutetais. Täsä kuulevat nyt heränet sjelut, ettej Profetakan tundenut itsesänsä voimaa vaeldamaan Elämän tiellä, niin kuin tämän Elämän tie ej ole ihmisen omasa vallasa, ejkä Myös ole jongun Muun ihmisen vallasa, vaika ihmiset ovat niin kuin väli[-]kappale Jumalan kädesä, että ne, joiden silmät Herra on avanut, saattavat johdatta exyväisiä matka miehia oikian tien päällä ja johdatta eli talutta vasyneitä ja nosta langeneita. Mutta niin kuin heraneille on semmoinen ajatus, että Herra heitä oikein kuri[-]tais tuskalla ja oman tunnon vaival[-]la, niin kuulu myös olevan Profetalle Jeremialle semmoinen toivotus, että Herra händä kurittais hänen hittaudensa tähden. Niin Myös Davidi rukoilli Jumalata että Herra hänen koetelis, koska hän sanoi: tutki Minua <side104> Jumala ja koetele minun sydä[-]meni, jos minä pahalla tiellä liennen. Me kuulema, että on vanhasakin Testamentisä ollut tam[-]moinen arvelus [<ollut> [uppreping](#)] itsestänsä ja epäily, koska he ovat tunde[-]net, että heidän katumuxensa on ollut hidas: he ovat alkanet rukoillemaan, että Herra kurittais heitä

tuskalla ja oman tunnon vaivalla; Mutta emme tiedä, ongo Jumala sentähden kurittanut heitä heidän anomuksensa jälkeen, sillä he ovat saattaneet olla tietämättö[-]muudesa, mitä oma vanhurskaus heissä on vaikuttanut, kuinga se pane katuvaaisia tienamaan armoa suuremalla [[Rippi ja Kinkerisaar-noja: tuskalla?](#)] ja oman tunnon vaivalla: vaika Jumalan sana osotta, ettej saatta yxkän syndiänsä maxa omalla vaivallansa. Jos yxi katuvaainen sjelu alka toivottaman itsellensä suurempa tuska ja oman tunnon vaiva, niin se merkitse, että oma vanhurskaus on Matkasa, joka pane katuvaaisia tienan[-]man armon omalla paranuxella eli suuremalla tuskalla ja oman tunnon vaivalla; sillä oma vanhurskaus tahto kaiki omalla vaivallansa tienata ja ansion [<sida105>](#) jälkeen saada, ej armosta mitän. Koska siis Profeta Jeremia rukoille Kuritta minua Herra, Mutta kuitenkin[-]gin kohtudella, ettej minua peräti hukutettais: niin se kuulu niin kuin lapsi sanois vanhemmelle piiska minua pahankurisuden [[Rippi- ja Kinkerisaar-noja: tähden](#)] Mutta älä niin kovin piexe että minä kuollen. Jokkaan vanhin rupea tuota piiskamaan hänen anomuksensa jälkeen? Minä luullen että vanheman sydän on senkaltaisen, että hän kuritta lasta, koska hän näke sen tarvitsevan, mutta ej hulliaisten anomuksen jälkeen[.] Olkon nyt tämä ojennuxexi niille katuvaissille, jotka rukoillevat että heille tulis suurempi tuska. Profeta on Myos saarnanut niille pois langeneille täällä tavalla[:] Herra kutsui sinun nimes vihärjäisexi, kaunixi, hedelmellisexi oljy[-]puuxi, mutta nyt Hän on suurella murhan äänellä sydyttänyt tulen sen ympärille, niin että sen oxat pitää hävitetyxi tulemaan. Sillä Herra Zebaoth, joka sinun on istuttanut uhkais sinulle paha. Tässä kuulet sinä kuivettunut öljypuu [<sida106>](#) kuinga Herra aiko sydyttä valkian sinun ympärilles, että kaikki oxat pitää palaman. Herra kutsui sinun nimes vihärjäisexi kaunixi ja hedelmellisexi oljypuuxi Mutta nyt on suurella murhan äänellä sydyttänyt tulen sinun Ympärilles: Nyt palavat kaiki kaunit oxat sinusa: kaiki kukkaiset varisevat sinusta, kaiki lähti sinusa Muuttu ja kellastu. Ei sinusa jää Muu kuin ranga, ettet ole hedelmellisyydesä pysynyt koska Herra istutti sinua viina mäkeen: ja odotti sinun kanda[-]van punaisia viinamarjoja: Mutta sinä rupeisit aivan karvaita Marjoja kandaman.

Herra sanoi sen saman Profetan Jeremian kautta (2:2). Minä ajate[-]lin sitä hyvä työtä, joka sinulle tapahtui sinun nuorudesas, ja sitä rakkautta, jonga Minä sinulle osotin, koskas kaunis olit, ja minua korvesa seuraisit: Koska Israel oli Herran pyhä, ja hänen ensimeinen hedel[-]mänsä. Niin sano Herra: Mitä vääryttä teidän Isänne minusa öysit, että he erkanit [<sida107>](#) minusta ja menit turhuteen ja tulit turhaxi, ja ei ensingän ajattellet kusa se Herra on, joka meitä vej ulos Egyptin Maalda, joka johdatti meitä korvesa, autiosa ja erämaasa kuivasa ja kuoleman varjon Maasa. Ja mitä vääryttä Te oletta löytänet Minusa sano Herra [[<neille> upprepnig](#)] niille pois luopuneille lapsille, jotka ei pysynet liitosansa, Mutta menit Mailman turhuuteen ja vihollisen talloon, kusa heitä kaikkeen pahuteen Opetetaan. kuinka Monda kerta pitää vanhin vetämän teitä tukasta vihollisen talosta? kuinkas Monda kerta pitää hänen huuttamaan teitä ja noutaman teitä ennen kuin hän väsy juoxemasta teidän peräsänne? Palaja kuitenkin[-]gin, sinä pois luopunut ja vastahakoinen lapsi! Nouse vielä sinä tuh-

laja poika, ja mene Isän tygö, vaika olet haaskanut kaiken tavaran jonga saanut olet Isäldä. Nouse Nouse sinä vihelijäinen tuhlaja poika, ja älä ole enä sikopaimenena Mailman vierasa Maasa, kaukana Isän Majasta.

Profeta Jeremias kirjoita Myös armotetuille tällä tavala <sid108> (17: 7). Mutta se mies on sjunattu joka luotta Herraan. Ja Herra on hänen turvansa. Hän on niin kuin se puu, joka veden reunalla on istutettu, ja ojan viereen juurtunut. Sillä jos vielä palavuus tulle niin ej hän kuitengan pelkä, vaan sen lähdet pysyvät vihärjäisenä. — ja kanda hedelmän ilman lakkamata. Kuule nyt sinä hedelmellinen puu jong lähti ej varise vehmal joka et pelkä, vaika kuiva vuosi tulle. Ovat kos nyt sinun Marjasti kypsy[-]net sinusa? että sinä kelpai[-]sit Herralle? Ongos sinusa niin Monda Marja, kuin sinusa on ollut kukkaisia Johannexen aikana? Meidän pitä toivoman, että vai[-]ka sinusa ej ole Niin Monda marjaa, kuin kukkaisia oli Johannexen aikana, että Jos Herra anda kastetta Tai[-]vasta, ja anda armollisen <sid109> auringonsa paista, sinun Marjas jotka sinusa ovat pitä tule[-]man punaisexi viinamarjaxi Elokuusa, ja pitä tapahtuman, että viinamäen rakentaja, joka sinun ympärilles on gravia kaiva[-]nut, pitä samuttaman janonsa koska hän tulle, niitä Marjoja poimimaan, ja koska vierat tulevat Taivasta saapi Hän panna Muuttambia punaisia viina Marjoja pöydällä, ja vii[-]namäen rakentaja sano niille vieraille: Maistakat tekin niitä viinamarjoja, jotka pohjan Maalla kasvanet ovat. Ja koska kuoleman Engeli tulle leikamaan viinapuun oxat maan päällä, silloin pannan kaiki punaiset viinamarjat viinakuurnaan ja puserretaan, että se punainen ja makia viina, joka niisä on rupea ylitsevuottaman, että se suuri viinamäen rakentaja, sais itsekin Maista hedelmän työstan[-]sä. Silloin kaikki työmiehet viina[-]mäesä ynnä Hänen <sid110> kansansa pääsevät iloitsemaan ja riemuitsemaan iankaikisesti.

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<side110>

Kingeri saarna 1858.

Voj suruttomia Zionisa. Näin sano Herra Profetan Amoxen kautta 6: 1. Profeta Amos on niitä pienempiä Profetaita, jotka ej ole niin paljon kirjoittaneet kuin isomat Profetat Mutta he ovat kuitengin saarna[-]net Judalaisille totuden, ja varoi[-]tanet suruttomia siitä tulevaisesta onnettomudesta. Profeta Amos oli kiivas haukumaan suruttomia; mutta koska hän näki, ettej suruttomat totellet händä, ejkä teenet parannusta, rupeis hän voivottelemaan heitä ja sanoi: voj suruttomia Zioni[-]sa! Zion merkitse ensixi sen vuoren, jonga päällä Jerusalemin Tempeli oli rakettu, ja sitte se merkitse Tempelin ja seurakunnan, joka siinä Temp[-]lisä oli. Minges tähden Profeta Amos vojvotelle suruttomia Zionisa? Sentähden, että he olit senkaltaisesa seurakunnasa, Josa Jumalan sana oli jo monda ajastaika saarnattu. Ej suruttomat <side111> Zionisa ole niin kuin kastamattomat pakannat, jotka ej ole Jumalan sanaa kuullet; vaan surutto[-]mat Zionisa ovat Jumalan sana kuullet. He ovat opetut kirjal[-]le. Heille on siis parempi tieto kuin kastamattomille pakanoille, jotka ej ole Jumalan sanaa kuul[-]let. Sentähden on suruttomille Zionisa suurempi edesvastaus, kuin villipakanoille, jotka ej tiedä Jumalasta mitän. Sen suuren vaaran täh[-]den voivotelle Profeta Amos niitä, ja sanoo 6: 1 voj suruttomia Zionisa! Pitä kos Meidän voivottelemaan niitä raukoja, jotka nyt ovat suruttomat Zionisa? vai pitä[-]kos meidän kiittämään heitä onnellisexi? Ettej heille ole niin raskas Elämä, kuin heränille ja Christityille, jotka ussein ovat hädäsä ja ahdistuksesa. Suruttomille on hauska Elämä täsä Mail[-]masa, jotka juovat, ja koreita kandavat ja huoravat. Niille on totisesti hauska niin kauvan kuin tämä ilo kestä. Mutta pian loppu heidän ilonsa: pian puuttu tämä ilo, ja tämä hauska Elämä: pian Muuttu heidän ilonsa Murhexi, koska suolet rupevat <side112> haukumaan ja lapset alkavat parkumaan: silloin ej ole suruttomille hauska täsä mailmasa. Ja koska kuolema tulle: niin ej ole turva taivaiseen ejkä Mailmaan, Mutta heidän täyty käändä toivonsa Helvetiin. ja sinne on keino kaikille suruttomille, jotka ej tee parannusta Armon ajasa.

Herra sano myös [<her> överstrykta tecken] kansalle [ordet 'heränelle' har bytts mot ordet 'kansalle'. Se bild.] sen saman Profetan Amoxen kautta. Neitsy Israel on langanut niin, ettej hän voj jällensä nosta ylös: hän on kukistettu Maahan, ja ej kengän händä auta ylös. Täsä kuulevat nyt kaiki, jotka ovat Armosta pois langenet, ja mennet suruttomuteen; he kuulevat Nyt, kuinga syvään kuoppaan he ovat langenet. He ovat niin langenet ettej he voi enä nosta ylös. Ja mistä semmoisille langeneille tulis se voima, että he jaxaisit ylös nosta: koska heille itselle ej ole haluakan ylös nosta? Ja se on vielä pahempi kuin Herra sano, että Neitsy Israel on kukis[-]tettu maahaan, ja ej <side113> kengän autta händä ylös. Ja kuka[-]pa jaxa händä ylös nosta, koska hän on niin kangixi tullut, että hän on tantistunut, ejkä liiku enämän kuin puu ja kando. Mutta tämä Neitsy luotta ilmangi sen päällä, mitä Salomo on kirjoittanut. Jos vanhurs-

kas lange seitsemän kerta, niin hän nouse ylös jällens. Pankat vielä lisäxi päiväsä, niin tulle nouseminen hopusta ja ilman vaivatta. Niin kuin langenet Nyt ovat, ej he voj nosta ylös yhden langemisen jälkeen, jopa sitte jos 7 kerta olisit langenet. Niille suruttomille ja armosta pois langeneille sano Herra sen saman Profetan Amoxen kautta. He vihavat sitä, joka heitä julkisesti nuhtelee, ja kauhistuvat sitä, joka heitä oikein opetta. Tämä asia on suruttomain oikia tundomerki, että he vihavat niitä, jotka oikein opettavat; mutta sitä net ej viha, joka opetta heitä juomaan, kiromaan ja huoramaan, ja korita kanda[-]maan. Semmoisia suruttomat enämän rakastavat <sida114> kuin oma vanhinda. Ja se on totinen sana, että suruttomat lapset täällä ajalla enämän ra[-]kastavat huoria ja huorimiehiä kuin vanhempiansa.

Herra sano Myös Epäuskon fangille amoxen suun kautta: Etsikät Herraa, niin Te saatte ellä. Täsä pane Herra etsimisen päällä. Ej nimittein Jumala saatta väkisin temmata Epäuskon fangia kadotuxen kuoppasta: vaan hän tahto, että ihmisen pitä jotakin vuovaman oman sjelunsa ylös rakennuxexi; vaikka ej [ett överstrykt ord] uskotoin saatta itsensä auta, saatta hän kuitengin oman vanhurskauden voimalla sotia vastaan, koska Jumala sanansa ja sakramentein kautta tarjo hanelle armonsa, niin kuin täsä kin seurakunnasa on paljon niitä, jotka katsovat ylö Jumalan sanaa ja armon välikappaleita, vaika he sanovat itsensä mahdottomaxi käymään Herran Ehtolliselle. Ongos se oikia Mahdottomuus, joka panne Muutambia ylö katsomaan Jumalan sanaa ja Herran Ehtollista. Ej se <sida1151> ole mahdottomus mutta ylpeys, joka estä heitä etsimästä Herraa. Sentähden sano hän: etsikät Herra: niin te saatte elää. Ja minä uskon, että Herra kuule niiden huokauxet, jotka huuttavat ja kolkuttavat Armon oven päällä, siihän asti että oven vartia kuule.

Herra sano Myös christityille sen Saman Amoxen kautta viimiisesä luusa: katso se aika tulle sanoo Herra, että yhtä haava kynnetään ja niitetään: ja yhtä haava viina Marjat sotkutaan ja kylvätään, ja vuoret makiata viina tiukkuvat, ja kaikki mäet ovat hedel[-]melliset. Nämät merkilliset sanat kuuluvat niille, jotka uskollisesti tekevät työtä Herran viinamäesä, että viimeisinä aikoina tulle niin hoppu kaikille työn tekiöille Herran viinamäesä, että he herävät uneliaisudestansa, ja armoitetaan yhtä haa[-]va, ja että suurempi hartaus tulle koska kuoleman engeli tulle leika[-]maan viina puun oxat maan päällä, silloin vuoret Makiata viina tiukuvat, se on: kovat kin sydämet sulavat, ja kaikki mäet pitä hedelmellisexi tulemaan. se on: nekin, joidenga sydän on kovalainen ollut niin kuin mäki, pitä silloin <sida116> hedelmän kandamaan, nimittein niiden sydämet, jotka ovat oikein heränet, pitä kuoleman edellä sulaman ja makiata viina edestuuomaan: mutta se ej tule niille, jotka vasta kuolin vuotella heräävät, vaan niille se kuulu, jotka ovat oikin heränet ja katu[-]muxen Murhesa ovat, ja niille on suuri halu Autuaxi tulemaan, niille se suuri armo tapahtu, että yhtä haava viina Marjat sotkutaan ja kylvätään: Yhtä haava kynnetään ja niitetään sydämen särkyminen ja elävä usko tulevat yhtä haavaa.

Katsokat nyt Te harvat sjelut, jotka oletta totisella sydämellä alkanet seurata Christuksen verisiä askeleitä; siinä autuallisessa toivossa, että te pääsitte pian tästä vaivaloisudesta pois. Teidän työnnä ja vai[-]vanne ei pidä turha oleman, jos te vielä tämän viimeisen puoli neljänksen jaxatte katkaista. pian tulle se suuri viinamäen rakendaja panemaan punaisia viinamarjoja viinakuurnaan, ja hän puserta niitä, että se makiä viina, joka niissä on rupea ylitse vuottaman. Silloin vuoretkin rupevat Makiata viina tiukumaan ja Mäetki tulevat <sida117> hedelmällisiksi. Silloin kaikki vierat iloitsevat karitsan häisä. ja rammat hyppävät niin kuin peurat, koska se suuri Engelit[-]tein jouko ja sata neljä viidettä kymmändä tuhatta veisavat uutta virtä. Amen! hallelujah!

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida117>

Kingeri saarna 1852.

Silloin Herra pese Zionin tytärten saastaisuden, ja virutta Jerusalemin veren viat pois duo[-]mitsevaisen ja poltavaisen hengen kautta. Esaj. 4. 4. — Jumala oli Profetan Esajaxen kautta uhanut Israelin lap[-]sia, että heidän täyty kuolla heidän syndeinsä ja tottelemattomuudensa tähden; mutta että ne harvat sjelut jotka pelastetaan, pitä pyhäxi kutsut[-]taman, jokkainen kuin kirjoitettu on eläviten seasa. Silloin Herra pese Zionin tytärten saastaisuden ja virutta Jerusalemin veren viat pois duomitsevaisen ja poltavaisen hengen kauta, joka nuhteile mailmaa synnin tähden, vaanhurskauden tähden ja duomion tähden.

Tämä Profetan ennustus tuli täytetyxi koska Jumala lähetti yhden duomitsevaisen ja poltavaisen hengen christityille. Tämä duomitseva hengi on mainittu monesa <sida118> paikasa Raamatusa, niin kuin esimerkixi Salomonin viisauden kirjasa 12: 1. Sinun katomatoin henges on kaikisa. Sentähden sinä vittaan rangaiset heitä, jotka langevat, ja nevat heitä kurituxella, misä he syndiä tekevät, että he pahudestansa pelastetaisin, ja uskoisit sinun päälläs herra. Tämän duomitsevan ja poltavaisen hengen kautta on Herra pesnyt Zionin tytärten saastaisuden: mutta hän valitta jo ensimeisesä Mos. kirjasa 6 luusa 3. versysä ettej ihmiset tahdo anda itsensä Jumalan hengeldä rangaista. Niin kuin sanat kuuluvat (1. Mos. 6: 3) Ej minun hengeni pidä Nuhteleman ihmis[-]tä ijankaikisesti, sillä hän on liha. Jos nimittein Jumalan hengi rupeis ylön kovin nuhteleman niin ej liha kestäis. Ja suruttomat luullevat, ettej Jumalan Hengi enä nuhteile heitä, koska he ovat liha. Ja sitä kaikki paattunet toivovat, ettej pidä enä Jumalan Hengen Nuhteleman heitä; sentähden että he ovat liha, mutta me pane[-]ma sitä vastan mitä <sida119> Vapahtaja on puhunut opetuslap[-]sillensa: koska P. H. tulle, niin hän Nuhteile mailma synnin tähden. Vaika kuinga suruttomat ja paattunet sanoisi: Ej Jumalan Hengi enä nuhteile meitä. Ja tosin oli Jumalan hengi nuhdellut endisen mailman ihmiset Jumalan poikain kauta, jotka silloin saarnaisit Herran nimeen. Mutta ejpä Jumalattomat ihmiset ottanet vaaria siitä paranux[-]xen saarnasta. ja sentähden sanoi Jumala: Ej minun hengeni pidä Nuhteleman ihmistä ijankaikkises[-]sti, Mutta hän adnoi heille sata ja 20 ajastaika parannus ajaxi ja koska parannus ei tullut sen ajan sisellä, hukutti Jumala heitä synnin tulvan kautta. Ja sen pitä oleman suruttomille merkixi, että koska Jumalan hengi lakka nuhtelemasta suruttomia silloin on Hän andanut heitä satanan halduun. Niin kauvan kuin Jumalan Hengi nuhteile surut[-]tomia; on Hän vielä etsimäsä heitä, ja kutsumasa parannuxeen <sida 120> mutta koska hän lakka nuhtelemasta silloin on Hän päättänyt, että heistä ei tule Mitän. Sillä Jumalan Hengi väsy viimein Nuhtelemasta koska Jumalattomat ei ota kuritusta vastaan. Semmoinen on vanheman sydän. Hän nuhteile ja kuritta Jumalattomia lapsia, siinä toivosa että he tulisit ihmisexi, mutta koska he paattuvat: silloin lakka vanhin kurittamasta koska kaikki toivo loppu heidän parannuxestansa. Viim[[ein](#)] väsy vanhin torumasta ja kurit[-]tamasta, niin

kuin Jumala sano profetan kautta. En minä tahdo riitellä teidän kansanne ijankaikisesti. Mutta silloin on Myös rakkaus loppunut vanheman sydämes-tä. Ja se on merki siihän, että Hän on andanut heitä satanan halduun, nimittein sen saattanan halduun, joka hallitse heitä: se on Ylpeyden perkele tottelemattomuden perkele huoruden perkele, vihan perkele, kunnian perkele <sida121> juopumuxen perkele. Mitäpä saat[-]ta enä vanhin semmoisille paat[-]tuneille tehdä. Hänen täyty anda heitä satanan halduun. Niin teki Hän endisen mailman ihmisille ja niin teki Hän myös Israelin lapsille koska hän sanoi. En minä tahdo riidellä teidän kansanne ijan[-]kaikisesti. Ja koska Hän oli varoittanut Judalaisia Johan[-]nes Kastajan kautta, Vapahtajan kautta ja apostoliten kautta, ejkä nämät paattunet teenet parannusta, silloin andoi hän heitä vihollisten haltuun. Mutta paattunet lapset luullevat, että vanhin on armolli[-]sexi tullut, koska hän ej jaxa heitä enä torua ja kuritta. Niin hirmuisesti on vihollinen heitä pettänyt, että he lukevat sen armoxi, joka on merki siihän, että vanhin on heitä hyljännyt, koska vanheman sydäimestä on loppunut kaikki rakkaus silloin luullevat sokiat raukat, että vanhin on leppynyt, koska hän lakkais torumasta. Vaika Hän sano monesa paikasa: ketä <sida122> hän rakasta, sitä hän kuritta. Yhtä hyvin luullevat paattunet lapset: Nyt on vanhin oikein rakas, koska hän ej toru meitä. niin sokiaxi teke rietas heitä, että lukevat sen armoxi ja rakkaudexi, koska hän on andanut heitä satanan haltuun ja he saavat sitte elä, niin kuin he itse tahtovat.

Minä ajatelen, että P. H on niin paljon Nuhdellut tämän kylän suruttomia, että hän on väsynyt Nuhtelemasta Ja nyt on Jumalan Hengi andanut heitä satanan haltuun, ja tehköön nyt vihollinen heidän kansansa mitä hän tahto

Meidän pitäis nyt puhuman Muuttambia sanoja niistä joita Jumalan Hengi ej ole vielä ylön andanut saatta[-]nan haltuun. Niitä on Muuttam[-]bia sje-luja, joita P. H. aina nuhte[-]le synnin tähden sillä ej ne usko Christuksen päällä. Lutherus on Ymmärtänyt tämän sanan sillä tavalla, että Epäusko on suurin synti, jota yxi katuvali[-]nen ihminen teke Jumalan poikaa vastaan. Jos me katsele<sida123>ma niiden tilaisuutta, jotka ej usko Christuksen päällä, niin me löydä[-]mä, että he tekevät suuren ja kauhista-vaisen synnin, koska he andavat Jumalan karitsan verta hukkaan juosta maahan. Ej Epäuskoiset Ymmärä, että he suljetaan pois sovindo veren osalli[<sta>överstrykta tecken]suudesta koska he anda[-]vat Jumalan karitsan verta hukkaan Juosta maahan. Tämä syndi lange viimein raskasti niiten päällä, jotka ovat duomit[-]sevaisen ja poltavaisen hengen kautta heränet, mutta ej kuitengan ole Jumalan kuritusta vastaan ottanet niin nöyrällä ja särjetyllä sydämellä, että hätä olis tullut Vapahtajan perän. Nämät Epäuskon fangit seisovat vielä kaukana Jesuksen rististä taistelevat oman vanhurskau[-]den kansa, ja sotivat omalla voimalla rietan kansa Ej-kä pake[-]ne sen suuren sangarin tykö, joka on sitä haarniskoitua ylitse voit[-]tanut, ja ottanut hänen sota asensa pois. Ja vaika he sotivat rietan kansa kaikesta <sida124> voimasta, ej he kuitengan pääse hänestä niin erinäns, että he jaxaisit uskoa christuxen päällä. Vaika Isä vetä heitä hengensä kauta Christuxen tygö. ej he pääse niin liki händä, että joku pisara

sii[-]tä kallista sovindoverestä tippuis heidän päällensä. Näette kos nyt onnettomat sjelut, jotka seisotta niin kaukana rististä ettette Näe hänen haavojansa: tulkat likemäxi! tulkat niin liki että Te näkisitte, kuinga veri juoxe hänen haavoistansa, että muret painais sydämeen. että teidän häätyis murhelliisten opetus lasten kansa ruveta itkemään ja parkumaan Ja tämän hengellisen murheen kautta loppu kaikki turha luotta[-]mus Mailman päällä; Ja sen murhen kautta valmistetaan sydän vastan ottamaan iloa Jesuxen ylösnousemi[-]sesta. Jos ette tule hopusta Jesuxen ristin juureen, niin koirat tulevat lakkimaan Christuxen verta. Sota miehet tulevat tallamaan, Armon varkat tulevat omistamaan Ja te jäätte ilman. Oma vanhur[-]skaus väsyttä viimein Epäuskon fangia, että ej he jaxa uskoa mitän. <side 125> Täsä nostavat kaikki armon varkaat päättänsä ja sanovat: Me olema joka päivä Jesuxen ristin juuresa: me uskome, että Juma[-]la on meille armollinen. Mutta näil[-]le heränneille ej ole uskoa sinapin siemenen verta. he ovat aina Lain alla ja sentähden he tahtovat meitä paina lakiin ja saatta Lain kiro[-]uxen alla. Mutta met emme luovu meidän [u]skostamme. — Nämät armon varkan sanat ovat oleva[-]nansa niin totiset, ja niin Raamatun kansa yhtän sopivaiset, että itse rietas aiko todista, että net sanat ovat Raamatusa perustetut, ja niisä on oikia totuus.

Mutta me vaadima Armon varkailda esinä oikian katumuxen, ja elävän uskon hedelmän. niin kauvan, kuin nämät christil[-]lisyteen kuuluvaiset kappalet puuttuvat, täyty meidän sanoa armon varkalle, sinä menet sillä kuollella uskolla helvetiin, vaika kuinka vahva sinun uskosti olis. Et sinä sillä uskolla tule autuaxi, joka tyhjä pääkallosa on. Sinun täyty osotta uskosti <side 126> töillä. Sillä ennen on Myös uskott[u] ja kirottu: ennen ovat myös ihmiset uskonet ja huoranet: he ovat uskonet ja tapellet. he ovat uskonet ja juonet: he ovat uskonet ja varasta[net]: he ovat uskonet ja pitänet viina[-]kaupa. Ja kaikki nämät Lutheruksen uskovaiset ovat pitänet christityitä villihengenä, ja he ovat vihanet ja pilkanet christityitä, ja niille on vielä nytkin viha sydämesä ja se viha tulle ulos suun kautta, niin ussein kuin joku Christitty puhutelle heitä. Judalaiset olivat samankal[-]taiset Armon varkat, sillä he sanoit Meille on Isä Jumala: emme ole Äpärät: Me olema vapana syndynet. Ja kuitengin oli Judalaisten sydän täynänsä viha Jesusta kohta[a]n Ja sama perkele hallitse vielä niiden sydämet, jotka ej ole tullet ah[-]tasta portista sisellä lammas huoneseen. He ovat täynänsä kärmien Myrkyä, vaika he sanovat makavansa Jesuxen ristin juuresa. Mutta perkelen ristin juuresa he makavat niin kauvan kuin viha on sydämesä kyllä olis hauska vanhalle Adamille jos hän <side 127> pääsis nahkoinens ja karvoinens Juma[-]lan valdakundaan mutta ej se ole niin luvattu Jumalan sanasa. Tämän aikaisille armon varkaille on semmoinen usko, että nämät heränet ovat väärät profetat ja villihenget. Sentähden pyyttävät he hiiriä, ja näkevät paljon viikoja Christityin elämäsä, niin kuin Fariseuxet näit vikoja Vapahtajan elämäsä, ja sentähden ej uskonet Hänen opinsa oikiaxi.

Nyt vaattivat Armon varkat christityildä oikian uskon hedelmät. Mutta met vaadime nyt armon varkailda oikian uskon hedelmän. christityt ej ole kos-

kan saattanut niin elä, että he olisit kelvanet Mailmalle; sillä rietalle on niin kirkat silmät, että hän näke aina vikoja christityin Elämäsä. Ja sentähden on paras neuvo, että armon varkat ottavat eronsa christityin joukosta; ja niin kuin rietas kanda christityin päällä yötä ja päivä, niin saavat myös hänen palvelian[-]sa kanda Christityin päällä, että he ovat väärät profetat ja villihenget. Ja siillä hiiren lihalla saavat nyt <sida128> pissihaukat ja mettän perkelet ellä, siihän asti, että duomio tulle. Ej niille olekan Muutta syömista, kuin se hiiren liha jota he syövät uuttena, nakkoi[-]nens ja karvoins.

Meidän pitäis nyt katselemaan kuinga Herra on pesnyt Zionin tyttären saastaisuden duomitse[-]vaisen ja poltavaisen hengen kauta. Että se on yxi duomitsevainen ja poltavainen hengi jonga kautta Herra pese Zionin tyt[-]tären saastaisuden, sen me olema nähnet jo Apostoliten aikana, ja vielä nytkin on se sama polta[-]vainen hengi vaikuttanut Muutta[-]misa heräyksen, ja oikian Christillisyyden. Ja ne Zionin tyttäret, jotka ovat pestyt ja saastaisudestansa puhdistetut tämän duomitsevai[-]sen ja poltavaisen hengen kaut[-]ta, täytyvät nyt tunnusta, että tä[-]mä hengi on heitä puhdistanut. Mutta niin kuin se hengellinen valkia, jonga Jesus tuli sydyt-tämään maan päällä, polta olkia ja puita, Ja kulda <sida129> sen kauta puhdistetaan, niin ovat Zionin tyttäret, teidän sydämenne puhdistetut saastaisudestansa, tämän duo[-]mitsevaisen ja poltavaisen hengen kauta. P. H. on esinä duominut teitä, ja sitte hän on poltanut teitä; ja sen kautta oletta te, niin kuin Profeta sano pestyt teidän saastaisudestanne. Te tiedätte, että täsä kyläsä on asunut yxi saastainen ja rietas hengi, joka vielä nytkin asu pakanain sydämesä nimittein huoruden [[<hengi> överstrykt ord](#)] perkele, juopumuxen perkele, r[[iida](#)]n [[Rippi- ja Kinkerisaarvoja: riidan](#)] ja eripuraisuden perke[-]le, koreuden perkele, ja koska se duomit-seva ja poltava hengi esinä tuli kylään, silloin rupeis se saastainen ja rietas hengi irvistelemän. Kaiki siviät huorat suuttuit, kaik[-]ki rehelliset varkat viha[-]stuit, kaiki raitit juomarit kauhistuit; mutta se duomitse[-]va hengi duomitsi heitä ja se poltava hengi rupeis polta[-]maan heidän tundoansa [[slut på manuskriptet](#)]

—

Originalmanuskript av L. L. Læstadius / Originaldokumentet finns i USA / Mikrofilm i Uppsala Universitetsbibliotek = originalet /

<sida 130> [[Följande texter ingår inte i själva manuskriptet, men skall dock skrivas in här eftersom det är skrivet i samma inbundna handskrift](#)]

Pajalassa Hohti Kuussa 1869

Petter Abraham Anttila Tornioista ja Laivaniemestä Minä olen Kirjoittanut tästä kirjasta muutampia Saarvoja itselenin ylös rakennukseksi ja Lohtu-tok[-]seksi

Lars Lewi Lestadius on Saarnanu ja Kirjoittanut nämät saarnat jotka täsä Kirjasa löytyvät

Hänen sair[a]us ja tuskans ovat nyt saanet loppuns. hän Kanno Kristuk-
sen kuorman, ja katkais pois Kuoleman nuoran

autuat ovat ne Kuolleet jotka tästä lähin herrasa Kuolevat

<sida131-132> [Ingenting som hör till manuskriptet / Ei mitään käsikirjoi-
tukseen kuuluvaa]

<sida 133> [Innehållsförteckning av Lars Levi Læstadius, egenhändig]

Rippi saarna sairalle. minä olen se totinen viinapuu 1.

R. S. sairalle, joka on ollut christitty tuhlijasta pojasta -8

R. S. sairalle, joka on ollut christitty, minä kävin sinun 14

R. S. kuolevaiselle. Minä olen halulla halanut syödä 22

R. S. sairalle, joka ej ole koskan heränyt. Älä vivyttä 26

R. S. sairalle joka vasta on heränyt. Mitä hyvä min. 32

R. S. sairalle, jolla on kuollut usko. Älä ajatele J o ylön laupias 38

R. S. sairalle, joka siveydensa päällä luota. kaikia näitä olen - 43

R. S. vanhoille. Ej yxikän Muukalainen pidä hänestä syöm. 47

R. S. vanhoille. Mutta näin pitä teidän syömään -----53

R. S. vanhoille. Silloin pitä T. V. olem. 10 neitsen kaltain - 57

R. S. vanhoille christityille lukekat M. K. pitkem teidän autu. 64 [61]

R. S. vanhoille. Ja minun tygöni tuli monikahtoja vanh. 66

R. S. vanhoille ja sairaille Sillä me tiedäme, jos täm majan 72

R. S. sairalle, joka on yxi mammonin orja. O! kuolema -76

Kingeri saarna. Mutta he vihavat sitä, joka j.n e 80

Kingeri saarna christityille. Siitä me tiedäme j. n. e 89

Kingeri saarna. Opetuslapset kysyit. 95

K. S. Jumala sanoi Prophetalle ----- 98

K. S. voi suruttomia Zionisa ----- 110

<sida 134> [insidan av pärmén] [takakannen sisäpuoli]

Provasti Lars levi Lestatiuksen Sarna Kirja Jonka on omala käelä
kirjottannu

Levi Henrikson Mäkitalo Kangos Pajala Wuonna 1885

[stämpel: oläslig]